

รายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
สำหรับผู้เรียนวิชาชีพพระยะสัน

โดย

นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

รายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนวิชาชีพพระยะสัน เป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยการใช้สื่อผสมที่สะดวกในการนำไปใช้ ระดับภาษามีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน สามารถสื่อสารโดยใช้คำ สำนวน และประโยคง่าย ๆ เกี่ยวกับการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ผู้เรียนสามารถศึกษาชุดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาตามความพร้อมของตนเอง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการสื่อสารเพื่อประกอบอาชีพการค้าขายแดน มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และ 4) ศึกษาการนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของผู้เรียนหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสัน ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ หลักสูตร 36 ชั่วโมง ปีการศึกษา 2559 ของสถานศึกษา กศน. ในจังหวัดที่มีพรมแดนติด สปป.ลาวและกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียตนาม รวมจำนวนทั้งสิ้น 224 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) แบบสัมภาษณ์การนำความรู้ไปใช้ในการชีวิตประจำวัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) และ Microsoft Excel

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลจากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่พัฒนาขึ้น จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีคุณภาพในระดับดี ส่วนค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.05/85.00 ซึ่งเป็นค่าที่ใกล้เคียงกัน โดย

ต่างกันไม่เกินร้อยละ 5 แสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้น และเมื่อเทียบค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ที่ได้กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าแม้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน และหลังเรียน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แต่ยังคงปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่ศึกษาด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผู้เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีความพึงพอใจในระดับมาก

4. ผู้เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพการค้ากับคนเวียดนาม สามารถสนทนา และสื่อสารการซื้อขายสินค้า การต่อรองราคา อ่านสลากสินค้า หรืออ่านตราสินค้า ภาษาเวียดนามได้

คำนิยม

ครูไพจิตร ผุดเพชรแก้ว เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพโดยเฉพาะเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ และการเรียนการสอน ซึ่งมี ประสบการณ์มากกว่า ๓๐ ปี เป็นผู้ทุ่มเทการทำงานให้กับสถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาโดยตลอด เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยี เป็นวิทยากรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร กศน.ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้ผลิตสื่อการเรียนรู้มาอย่างมากมาย สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน นับเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ และมีคุณค่าต่อนักศึกษาและผู้เรียน และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนด้านภาษา และคำศัพท์ภาษาเวียดนาม ที่ใช้สื่อสารของประเทศเพื่อนบ้านในประเทศอาเซียน อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนบริเวณชายแดน รวมทั้งเป็นแนวทาง การจัดการศึกษา กศน.ในยุคสมัยใหม่อย่างแท้จริง

(นายทรงเดช โคตรสิน)

รองผู้อำนวยการ
สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำนิยม

คุณครูไพจิตร ผุดเพชรแก้ว นับเป็นผู้ที่มีความรอบรู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เป็นครูที่มีความรู้ความสามารถ มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างดียิ่ง มีลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครูด้านเทคโนโลยี ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำ และเป็นวิทยากรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร กศน.ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการใช้สื่อ เพื่อการจัดการเรียนรู้ มาโดยตลอด ทั้งยังเป็นกัลยาณมิตรที่ปรารถนาดี และอยากเห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง ครูไพจิตร ผุดเพชรแก้ว เป็นผู้ที่มีการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จนทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

กระผมขอแสดงความชื่นชม ครูไพจิตร ผุดเพชรแก้ว ที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่ได้ให้ความรู้ และทักษะภาษา นับเป็นผลงานที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้เรียนที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรแล้ว ยังเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งชี้แนะ ให้กำลังใจ และสร้างแรงบันดาลใจในการที่จะดำเนินงานตามโครงการให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนรวมทั้งแนวทาง การจัดการศึกษาในยุคสมัยใหม่อย่างแท้จริง

(นายวิเชียรโชติ ไสออบล)

ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประกาศคุณูปการ

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการผลิตสื่อการเรียนรู้การประกอบอาชีพการค้าชายแดน
สู่ประชาคมอาเซียน จากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพ
การค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพระยะสั้น ในรูปแบบ
ชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น ของสถานศึกษา กศน.ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทย สปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียตนาม เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้
เพราะได้รับความกรุณา ความช่วยเหลือและคำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก ดร.อนุรักษ์ ชัยวิเชียร หัวหน้า
ฝ่ายโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสกลนคร และนางสาวฉันทลักษณ์ ศรีผา ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน
กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ดูแล พร้อมทั้งให้คำปรึกษา และ
ข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเล่มนี้อย่างละเอียดมาโดยตลอด ผู้รายงานรู้สึกซาบซึ้ง
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.รณฤทธิ์ ทามณี รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน คณะเทคโนโลยี
อุตสาหกรรมศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี น.ส.ถนอมพรรณ ตริวิเศษชากร อาจารย์
ภาควิชาภาษาเวียดนามเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี นายวราวุธ พยัคฆพงษ์
ผู้อำนวยการ (เชี่ยวชาญ) สถาบันกศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนายเพียร แสงบุญ ผู้อำนวยการ
กศน.อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร และนางสาวฉันทลักษณ์ ศรีผา ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน
กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายบุญทัน ฉนวนศิริ ประธานกรรมการสถานศึกษา สถาบัน กศน.
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นายประยงค์ โคนแดง อดีตผู้อำนวยการ (เชี่ยวชาญ) สำนักงาน กศน.
จังหวัดอุดรธานี นายวิเชียร โชติ โสอุบล ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นายทรงเดช โคตรสิน รองผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะครูสถาบัน กศน.
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยด้วยดี และ
ขอขอบคุณผู้บริหาร กศน.อำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทย สปป.
ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียตนาม ที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการทดลองนำร่อง เพื่อ
พัฒนาเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณผู้เรียนวิชาชีพระยะสั้น ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากการดำเนินการครั้งนี้ ผู้รายงานขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา
มารดาและครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทความรู้ทั้งปวงแก่ผู้รายงาน

ไพจิตร ผุคเพชรแก้ว

ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนิยม	ข
ประกาศคุณูปการ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559)	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	13
เอกสารที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน	41
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	53
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	60
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
กลุ่มตัวอย่าง	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
วิธีดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐานการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	77
การดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล	87
การวิเคราะห์ข้อมูล	92

	สารบัญ (ต่อ)	หน้า
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	92
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	109
	ขอบเขตของการวิจัย	109
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	110
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	111
	สรุปผลการวิจัย	111
	อภิปรายผล	112
	ข้อเสนอแนะ	119
	ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้	120
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	121
	บรรณานุกรม	122
	ภาคผนวก	129
	ภาคผนวก ก	130
	- โครงการผลิตสื่อการเรียนรู้การประกอบอาชีพการค้าชายแดน สู่ประชาคมอาเซียน	131
	- หนังสือแจ้งสถานศึกษาเข้าร่วมจัดกิจกรรม	140
	ภาคผนวก ข	147
	- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	148
	- หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	149
	ภาคผนวก ค	154
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
	- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	155
	- แบบบันทึกการสัมภาษณ์	158

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
- แบบสอบถามความพึงพอใจ	159
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	162
ภาคผนวก จ ผลการสัมภาษณ์การสะท้อนผล	180
ภาคผนวก ฉ การเผยแพร่ผลงาน	185
- การเผยแพร่ทางเว็บไซต์	186
- การเผยแพร่ทางหนังสือราชการ	187
ภาคผนวก ช ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน	201
ประวัติย่อผู้รายงาน	206

สารบัญ (ต่อ)

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงตารางเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	88
2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	90
3 ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	99
4 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	101
5 วัน เดือน ปี และลักษณะการดำเนินกิจกรรม	103
6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	104
7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	105
8 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน หลังเรียนของผู้เรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด	106
9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	163
10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	165
11 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	172
12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	174

สารบัญ (ต่อ)

- 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นความพึงพอใจกับข้อคำถามในแบบสอบถาม 176
ความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบ
อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
- 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 178

สารบัญ (ต่อ)

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย	9
2 การออกแบบการนำเสนอในการสอน	19
3 แบบจำลองการออกแบบของรอบไบรเออร์และฮอล	20-21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคปัจจุบันนี้มีข้อมูลข่าวสารวิทยาการใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารทำให้สะดวกมากกว่าสมัยก่อนมีการเดินทางของข้อมูลที่รวดเร็วจับใจ ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารของมนุษย์มาเป็นระยะเวลานานผู้ที่รู้ภาษาและใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีจะได้เปรียบในการสื่อสาร หากมีความรู้ในหลายภาษาก็จะทำให้ได้เปรียบในการติดต่อสื่อสารมากขึ้นเพื่อรับรู้และแลกเปลี่ยนข่าวสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และการพัฒนาตนเองเพื่อการแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ

สอดรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยตั้งแต่ปี 2558 จึงส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่สูงตามมาด้วย นอกจากนั้นการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านจะเริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค โดยมี ไทยตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่ช่วยสนับสนุนให้ไทยมีบทบาทในการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจุบันประเทศไทยได้ทำการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ซึ่งช่องทางค้าชายตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านประมาณ 89 จุด (รวมจุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรน) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 15)

ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องมีการสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งในทุก ๆ ด้าน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ประเทศไทยจำเป็นต้องตระหนักและรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอันใกล้ การสื่อสารเพื่อเตรียมความพร้อมของประชาชนในประเทศ โดยเน้นให้ความสำคัญทั้งหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน หน่วยงานการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงสาธารณชนทั่วไป ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารของมนุษย์มาเป็นระยะเวลานาน ผู้ที่รู้ภาษาและใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีจะได้เปรียบด้านการสื่อสารมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคต ทั้งด้านประชากร การเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเชื่อมโยงสังคม เศรษฐกิจ ภูมิภาคเอเชีย ระดับภูมิภาค และระดับโลก จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนได้รับการเรียนรู้ที่สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงโลก ทั้งด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชนโดยเน้นกระบวนการคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาคนไทยมีศักยภาพในการประกอบอาชีพมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอันจะนำพาประเทศก้าวไปบนทิศทางเดียวกันอย่างมั่นคง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ สำนักงาน กศน. จึงได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาส และยกระดับคุณภาพการศึกษามาโดยตลอดนับ 10 ปี ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการพัฒนา “คน” ทุกช่วงอายุ ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาทางเลือกและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาต่อเนื่อง และการส่งเสริมการรู้หนังสือให้กับประชาชนทุกช่วงอายุ เพื่อคนไทยได้รับการศึกษาตลอดชีวิต และการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำที่มีคุณภาพได้ทุกที่ ทุกเวลา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันเพื่อให้เกิดสังคมฐานความรู้ การมีอาชีพและการมีความสามารถเชิงการแข่งขันในประชาคมอาเซียน ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเรียนรู้ด้านภาษา ที่สามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และมั่นคง เพื่อให้สามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากหลักการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางเสมอ เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 20) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองอุดมการณ์การศึกษาตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ประกอบกับผู้รายงานได้ดำเนินการสำรวจความต้องการ การพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อการค้าในพื้นที่การค้าชายแดนกับประชาชนในเขตพื้นที่การค้าชายแดนไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารเพื่อการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาชีพ และช่องทางการค้าขาย ตามลำดับ เนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่ที่อยู่พื้นที่การค้าชายแดนมีอาชีพทำนา และค้าขายเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเรียนรู้วิชาชีพระยะสั้นเพราะส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว และไม่มีเวลาในการเรียนในลักษณะอื่นเนื่องจากการมีภาระในการประกอบอาชีพ และภาระต่อครอบครัว สอดคล้องกับสถานศึกษาที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้วิเคราะห์ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง พบว่า

ปัญหาทั่วไปของผู้เรียนคือการสื่อสารภาษาเวียดนามเพื่อการค้าขาย รวมทั้งความรู้ และหลักการทั่วไปที่ควรรู้เกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน เนื่องจากผู้เรียนเห็นว่าหากผู้เรียนมีทักษะความรู้เกี่ยวกับการค้าขายแดน และมีทักษะการสื่อสารภาษาเวียดนามจะสามารถทำให้ผู้เรียนค้าขายได้มากขึ้นมีรายได้ดีขึ้นซึ่งถือเป็นการต่อยอดอาชีพค้าขายของตนเองในการสร้างฐานลูกค้าเวียดนามได้มากขึ้น ทั้งนี้การสื่อสารภาษาลาวนั้นไม่มีปัญหาเท่าไรนัก เนื่องจากภาษาถิ่น (ภาษาอีสาน) มีความคล้ายคลึงกับภาษาลาว ซึ่งผู้เรียนสามารถสื่อสาร ได้คืออยู่แล้ว และสถานศึกษาเองยังไม่มีส่วนสำหรับการพัฒนาผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสันที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในกลุ่มนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากผลการรายงานประเมินตนเอง ในปีงบประมาณ 2558 มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ 3.5 คุณภาพสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และผู้รับบริการของ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับคุณภาพที่ต้องปรับปรุง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม ในการพัฒนาประชาชนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ในกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ (ชั้นเรียนระยะสั้น) โดยเน้นการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนไม่รู้สึกระงับใจและมีความมั่นใจที่จะสื่อสารได้ ดังที่ เอลลิส และจอห์นสัน (Ellis; Johnson, 1944 : 39) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ฝึกให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นการเตรียมความพร้อมกับการพูดในสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการพูดสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญตา ทองใบ (2553 : 56) ที่ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ป่าชายเลนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์และความตระหนักต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน ของนักเรียนหลังใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง ป่าชายเลน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผู้รายงาน ในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา โดยกลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนสาระการประกอบอาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช 31001) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมานั้น ได้ข้อสรุป คือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.00/84.70 ซึ่งสูงเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และนักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการค้าบริเวณชายแดนไทย กัมพูชา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ .01 ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกหนทุกแห่งได้ ไม่จำกัดสถานที่ อายุ กลุ่ม รูปแบบ หรือกิจกรรม ซึ่งนับได้ว่าเป็นแรงจูงใจให้ผู้รายงานได้พัฒนางานดังกล่าว และสอดคล้องกับภารกิจของ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีหน้าที่ 1) จัดการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับ

จำเป็น ความสนใจของกลุ่มเป้าหมายและประชาชนในภูมิภาค 2) วิจัยและพัฒนา กศน. ที่สอดคล้องกับบริบทของภาค 3) ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการด้านหลักสูตร สื่อ เทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา บุคลากร และระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 4) บริการสื่อ แหล่งเรียนรู้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแก่สังคม และ 5) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายโดยรับผิดชอบพื้นที่บริการ 20 จังหวัด จากการที่ผู้รายงานได้รับรางวัล คือ รางวัลระดับประเทศ ข้าราชการครูดีเด่น “ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย” รางวัลคนดีศักดิ์ศรีแห่ง สป. และรางวัลข้าราชการครูดีเด่น “ด้านเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้พัฒนา “ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน” เพื่อพัฒนางาน เพื่อให้ผู้ลงทะเบียนเรียน ในกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง และเพื่อพัฒนาอาชีพในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ในลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น จำนวน 36 ชั่วโมง ในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ได้พัฒนาทักษะเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขายสินค้า เป็นต้น ได้พัฒนาอาชีพเพื่อการทำมาหากินซึ่งเป็นการพัฒนางานต่อเนื่องให้มีสื่อที่มีคุณภาพ และสามารถบริการประชาชน ได้ทุกกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในพื้นที่การค้าชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกทั้งยังส่งผลให้ สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสื่อนวัตกรรมที่สามารถให้บริการสถานศึกษาที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยในพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายทั่วไปเพื่อนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่พัฒนาแล้วไปใช้กับประชาชน และนักศึกษา กศน. ในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ให้ครอบคลุมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 จังหวัด โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ตามเกณฑ์ร้อยละ 80

4. เพื่อศึกษาการนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต ของผู้เรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ความสำคัญของการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เรียนวิชาชีพพระยะสั้น มีการพัฒนาทักษะอาชีพนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และนำไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้ พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของความรู้ที่ได้ต่อการใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เรียนวิชาชีพพระยะสั้นเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ หรือการต่อยอดอาชีพเดิมให้พัฒนา โดยยึดหลักความสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความรู้ซึ่งมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

1. ผลของการวิจัยในครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการสื่อสารด้านภาษา เพื่ออาชีพค้าขายในพื้นที่ชายแดนไทยกับเวียดนาม เพื่อการทำมาหากิน และการต่อยอดอาชีพเดิมให้พัฒนาที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

2. ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนชั้นเรียนวิชาชีพในลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น ซึ่งจะเป็แนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ในจังหวัดชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว หรือกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนามที่ร่วมวิจัย จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเลย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2,350 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสั้นในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น หลักสูตร 36 ชั่วโมง ของสถานศึกษา กศน. ปีการศึกษา 2559 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม มีจำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเลย จังหวัดอุบลราชธานี และ

จังหวัดสุรินทร์ โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 224 คน ประกอบด้วย

- 1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 30 คน
- 2) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 30 คน
- 3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 28 คน
- 4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 25 คน
- 5) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 60 คน
- 6) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลิขินทร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 คน และ
- 7) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 26 คน

ระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัย ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2559 – 31 ธันวาคม 2559

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย (ภาษาเวียดนาม) โดยฝึกทักษะด้านการพัฒนาอาชีพและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพ การใช้ศัพท์ จำนวน และประโยคพื้นฐาน เพื่อการค้าในชายแดนไทย - เวียดนาม สำหรับการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน

หน่วยที่ 2 การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ

หน่วยที่ 3 การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ

หน่วยที่ 4 การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ และ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

หน่วยที่ 5 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย

ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้
- 3) การนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสั้น ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ หลักสูตร 36 ชั่วโมง ปีการศึกษา 2559 ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมโนนครพนม จังหวัดนครพนม ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสุนทรบุรี จังหวัดสุรินทร์

2. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง สื่อผสมเรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งมีสาระสำคัญประกอบด้วย 1) รายละเอียดชุดการเรียนรู้ คำอธิบายชุดการเรียนรู้ จุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ 3) แนวคิด วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา แบบทดสอบ โดยครอบคลุมเนื้อหาประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ 1) ความรู้ทั่วไปการค้าขายแดน 2) การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ 3) การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ 4) การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และพระราชบัญญัติว่าด้วยกรกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 5) การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขายสินค้า

3. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจัดได้จากผล บรรลุจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก (E_1) คือ คะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน โดยนำคะแนนการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมของผู้เรียนทุกคน แล้วนำคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบส่วนร้อยเพื่อหาค่าร้อยละ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกำหนดไว้ที่ 80

80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนจากการประเมินหลังเรียน โดยให้ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน แล้วนำคะแนนของผู้เรียนทั้งหมดรวมกันและหาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบส่วนร้อยเพื่อหาค่าร้อยละ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกำหนดไว้ที่ 80

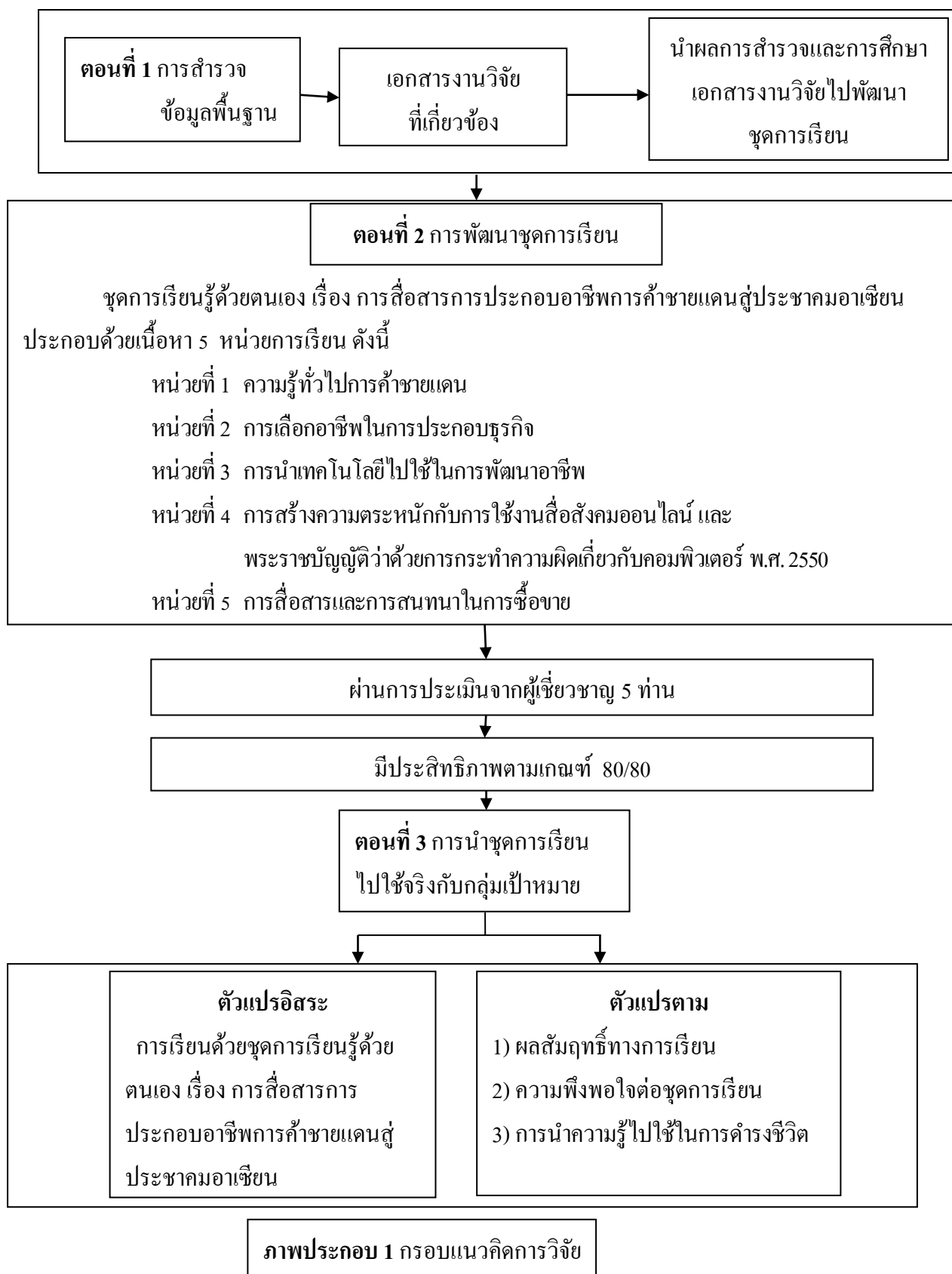
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาในการเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาในการเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

6. การนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต หมายถึง ลักษณะการที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้หลังจากที่เรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

7. พื้นที่การค้าขายแดนไทย หมายถึง จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีพรมแดนติดกับประเทศ สปป.ลาว และประเทศกัมพูชา ผ่านแดนไปประเทศเวียดนาม จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเลย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้นมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนในระดับมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้รายงาน ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559)
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. เอกสารที่เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน
6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
8. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาคนไทยให้ได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ทั้งด้านประชากร การเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเชื่อมโยงสังคม เศรษฐกิจภูมิภาคเอเชียระดับภูมิภาค และระดับโลก จึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนได้รับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย ตามความต้องการและความสนใจของประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเน้นกระบวนการคิด เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาชีวิตเป็น และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พุทธศักราช 2554 ประกาศ ณ วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 โดย สำนักงาน กศน. ได้กำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

เป้าหมาย

การจัดการศึกษาต่อเนื่องมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ มีการใช้ความรู้จากภูมิปัญญา และเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งมุ่งใช้กระบวนการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคมและชุมชนให้พึ่งตนเองได้ ตามหลักปรัชญาคิดเป็นและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รูปแบบการจัด

การจัดการศึกษาต่อเนื่องประกอบไปด้วยกิจกรรม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมีวิธีการจัด 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบกลุ่มสนใจ เป็นการจัดการศึกษาหลักสูตร ไม่เกิน 30 ชั่วโมง โดยมีผู้เรียน จำนวนกลุ่มละ 6 คนขึ้นไป
2. รูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาหลักสูตร 31 ชั่วโมงขึ้นไป โดยมีผู้เรียน จำนวนกลุ่มละ 11 คนขึ้นไป แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ
  - 2.1 ชั้นเรียนระยะสั้น เป็นการจัดหลักสูตรตั้งแต่ 31 - 100 ชั่วโมง
  - 2.2 ชั้นเรียนระยะยาว เป็นการจัดหลักสูตร 100 ชั่วโมงขึ้นไป

ลักษณะการจัด

การจัดการศึกษาต่อเนื่องสถานศึกษาสามารถจัดได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. สถานศึกษา กศน. เป็นผู้จัด
2. สถานศึกษา กศน. ร่วมจัดกับภาคีเครือข่าย โดยให้สถานศึกษาประสานการดำเนินงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย
3. ภาคีเครือข่ายเป็นผู้จัดสถานศึกษา กศน. ส่งเสริมสนับสนุนให้เครือข่ายเป็นผู้จัด โดยมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการศึกษาต่อเนื่องเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเสริมเติมเต็ม และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยไม่แบ่งเป็นระดับชั้น โดยจัดในรูปแบบของกลุ่มสนใจ และชั้นเรียนวิชาชีพที่สถานศึกษา กศน. และภาคีเครือข่าย เป็นผู้จัดหรือร่วมกันจัด เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีความรู้และความสามารถในด้านทักษะในการประกอบอาชีพ และทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมได้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีองค์ประกอบสำคัญในการนำสิ่งต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ และใช้พิจารณาในการประกอบการพัฒนา ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง องค์ประกอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

นักค้นคว้าวิจัยได้ให้ความหมายชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้

วิภาภรณ์ เตโชชัยวุฒิ (2533 : 17-18) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่าชุดการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในชุด โดยพึ่งครูน้อยที่สุด ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการศึกษาความรู้

ภูซงศ์ อังคปริษาเศรษฐ์ (2534 : 51) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง รูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูและผู้เรียน อันมีการกำหนดจุดหมายที่แน่ชัด กำหนดเนื้อหา วัสดุ และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของครูและผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลบรรลุจุดมุ่งหมายที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536 : 265) ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ว่า หมายถึง ชุดของโปรแกรมสื่อประสมมีการนำวิธีการจัดระบบมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน ได้ศึกษาดูด้วยตนเองตามความสามารถ อัตราในการเรียน และรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียนแต่ละคน

เชษฐา บุญชาติ (2540 : 4) ให้ความหมายว่าเป็นสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยสื่อมีความสมบูรณ์ ดังมีรายละเอียดของเนื้อหา ความรู้ และขั้นตอนการเรียนรู้ วิธีการปฏิบัติต่าง ๆ มีภาพประกอบ มีชุดฝึกปฏิบัติ โดยผู้เรียนสามารถศึกษาและปฏิบัติตามคำแนะนำ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ชุดการเรียนรู้กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามที่นักการศึกษาผู้ใหญ่กล่าวไว้ว่า เป็นการประยุกต์การใช้สื่อต่าง ๆ ผลิตเป็นชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป มีขั้นตอนชัดเจน ประกอบด้วยเนื้อหาตรงตามความต้องการเรียนรู้ ตรงตามจุดมุ่งหมาย และเกิดประสิทธิภาพตามกำหนด สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2.1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักวิจัยได้กล่าวถึงการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้กับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

เบอร์แมน กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเองว่า 1) ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในห้องเรียนเสมอไป 2) อาจเกิดได้หลายวิธี 3) การเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็นการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียนมีความปรารถนาจะรู้ในเรื่องนั้น ผู้เรียนจึงคิดหาวิธีการเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ และมีการประเมินผล (Burman, 1969 : 61)

คาคาร์ กล่าวถึง การเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้ 1) การเรียนตามเอกัตภาพ 2) ขึ้นอยู่กับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของตนเอง 3) ครูเป็นผู้วินิจฉัยวางเงื่อนไขสร้างความสนใจ และให้ความสะดวกสบาย 4) นักเรียนให้ความคิดอิสระเลือกตัดสินใจและยอมรับ 5) นักเรียนตอบสนองการเรียนด้วยตนเอง 6) ชุดการเรียนรู้ต้องเปิดเผย ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ (กรแก้ว อัจฉรวังษ์, 2537 : Cedar, 1973)

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526 : 199) กล่าวถึง หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น เพื่อสนองความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทฤษฎีที่ว่าด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงนำมาใช้เป็นทฤษฎีพื้นฐานในการจัดทำและการใช้ชุดการสอน 2) หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อประสม ซึ่งหมายถึงการใช้สื่อหลายอย่าง ที่เสริมซึ่งกันและกันได้อย่างเหมาะสม 3) ทฤษฎีการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแข็งขัน และได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างฉับพลัน อีกทั้งได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จ หรือการเสริมแรงมีการเรียนเป็นขั้น ๆ ตามความสามารถของผู้เรียน ดังนั้น ชุดการเรียนรู้จึงจัดทำขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ 4) หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการเรียนรู้จึงจัดทำขึ้นโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีการทดลองสอน ปรับปรุง แก้ไข จนเป็นที่เชื่อถือได้ จึงนำออกใช้และเผยแพร่กิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ได้อาศัยวิธีระบบเป็นหลักทั้งสิ้น เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นดำเนินไปได้อย่างสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ ทฤษฎีของเบอร์แมน คาคาร์ เป็นแนวทางกำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการเรียนมีความหลากหลายวิธี ผู้เรียนต้องตั้งใจ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย การพัฒนาสื่อประสมเพื่อให้เกิดเรียนรู้ที่ดี สร้างทักษะประสบการณ์ นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.2 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

การสร้างชุดการเรียนนั้นผู้สร้างจะต้องศึกษาองค์ประกอบของชุดการเรียนว่ามีองค์ประกอบหลักอะไรบ้าง เพื่อจะได้นำมากำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนที่จะสร้างขึ้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 71) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ว่า สามารถจำแนกได้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือ เป็นคู่มือสำหรับนักเรียน ภายในจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนอย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำจะเป็นส่วนที่บอกให้นักเรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย คำอธิบายเรื่องที่จะศึกษาคำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการ และสรุปการเรียนรู้ บัตรนี้นิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตรขนาด 6 x 8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจประกอบด้วยบทเรียน โปรแกรม สไลด์ แผ่นภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ นักเรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. แบบประเมินผล นักเรียนจะทำการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลอาจเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกราคาตอบที่ถูกจับคู่ คูณผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 95 – 6) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนการสอน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนการสอนศึกษาและปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอนสิ่งที่ครูต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน การจัดชั้นเรียน (ในกรณีของชุดการสอนที่มุ่งใช้กับกลุ่มย่อย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้)

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจว่าหลังการเรียนชุดการเรียนการสอนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความเนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียน โปรแกรมหรือประเภท

โสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ เทปบันทึกเสียง फिल्म สคริปต์ สไลด์ ขนาด 2 x 2 นิ้ว ของจริง เป็นต้น

ควอน (Duane, 1973 : 169) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบพื้นฐานของชุดการเรียนรู้ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายและเนื้อหา
2. บรรยายเนื้อหา
3. มีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมเจตคติ
5. มีเครื่องมือวัดผลก่อนการเรียนรู้ ระหว่างเรียนและหลังเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรประกอบด้วย ชื่อหน่วยหรือชื่อบทเรียน จุดมุ่งหมาย เนื้อหาในการเรียน กิจกรรมการเรียนรู้และ สื่อการสอน การประเมินผลก่อนและหลังเรียน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้รายงานได้กำหนด องค์ประกอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้ รายละเอียดชุดการเรียนรู้ ฝั่งความคิดชุดการเรียนรู้ โครงสร้างชุดการเรียนรู้ กำหนดนำการใช้ชุดการเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และแบบทดสอบ

2.3 วัตถุประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้

สมหญิง กลั่นศิริ (2523 : 59) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. เพื่อใช้สอนเนื้อหา บทเรียนตามหลักสูตรของการศึกษาในระบบ
2. เพื่อเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการสอนของครู
3. เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู เนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรืออาศัยความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย ทำให้ครูคนหนึ่งสอนนักเรียนได้จำนวนมากขึ้น
4. เพื่อช่วยในการศึกษามวลชนทั้งในและนอกระบบ เพราะชุดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการสร้างชุดการเรียนรู้เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการสอนและนำไปปรับปรุงวิธีสอนของครูเพื่อให้ผู้เรียน เรียนตามความสามารถของตนเอง เป็นการฝึกความรับผิดชอบและระเบียบวินัยในตนเองของผู้เรียนด้วย

2.4 ลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่ดี

นักการศึกษาได้ให้แนวความคิดในการสร้างชุดการเรียนรู้ที่ดีไว้ ดังนี้

นิพนธ์ สุขปรีดี (2519 : 67 – 68) ได้กล่าวถึง ลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่ดีว่า ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นชุดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้มากที่สุด
2. เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน
3. สื่อที่ใช้สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
4. มีคำแนะนำและวิธีการใช้อย่างละเอียด ง่ายต่อการใช้
5. มีวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนทั้งหมดที่กำหนดไว้ในบทเรียนอย่างครบถ้วน
6. มีแบบทดสอบและปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ
7. มีความคงทนต่อการเก็บและการหยิบใช้

สมิท (Smith 1973 : 25 - 26) ได้ให้ความคิดว่าชุดการเรียนรู้ที่ดีนั้น จะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและวิธีการต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย เช่น

1. ใช้สื่อหลาย ๆ อย่างเพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนรู้ขึ้น
2. หาวิธีการหลายรูปแบบโดยมีจุดประสงค์และกระบวนการหลายอย่าง
3. ควรแบ่งเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย
4. ควรมีกิจกรรมหลายอย่างให้ผู้เรียนได้เลือกและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้ที่ดีนั้นจะช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของผู้เรียนได้

2.5 ขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้

การสร้างชุดการเรียนรู้ สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525: 45) ได้ให้แนวคิดในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์ อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็น

1. แบบสหวิทยาการตามความเห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอนแบ่งเนื้อหาวิชาออกมาเป็นหน่วยโดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 ครั้ง หรือ 1 สัปดาห์
3. กำหนดหัวข้อผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรมีประสบการณ์เป็นที่หัวข้อเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อแนวคิดสาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหา
5. กำหนดวัตถุประสงค์ โดยให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องเป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อน และเปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็ นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมอย่าง ที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การเขียนภาพการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกมส ์ เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมินผล โดยต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า ชุดการสอน

9. หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอนผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน

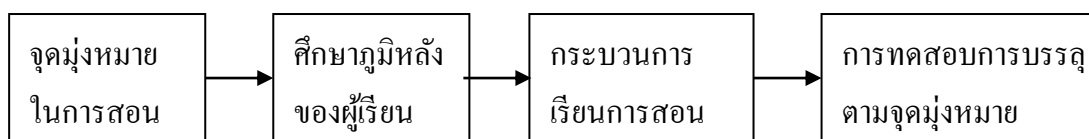
10. การใช้ชุดการเรียนการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการเรียนการสอน และระดับการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้ ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน ขึ้นนำเข้าสู่บทเรียน ขึ้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นการเรียนการสอน) ขึ้นสรุปผลการเรียนการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ให้แนวทางในการสร้างสื่อขึ้นมาใหม่เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา ดำเนินการได้ตามความพร้อมและความเหมาะสมตามขั้นตอน ดังนี้ สํารวจปัญหาและความต้องการของสังคม และจัดลำดับความสำคัญ ศึกษา และกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน วิเคราะห์จุดประสงค์และขอบเขตเนื้อหาของสื่อ กำหนดรูปแบบสื่อ สร้างสื่อตามรูปแบบที่กำหนด นำสื่อไปทดลอง วิเคราะห์ผล ปรับปรุงแก้ไข นำสื่อไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ติดตาม และประเมินผล (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2546 : 4)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533 : 495) เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การกำหนดหน่วย หัวเรื่อง และมโนคติ ขั้นที่ 2 การวางแผนไว้ล่วงหน้าเป็นการกำหนดรายละเอียด ขั้นที่ 3 ผลิตสื่อการเรียน เป็นการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนขั้นที่ 4 หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ โดยนำไปทดลอง (มนัส ประเทืองจิตร. 2542 : 15) อ้างอิงจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533 : 495)

ฮาร์ม สเตอร์ และฮาร์ริส ได้กำหนดการสร้างไว้ 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ของชุดการเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ชุดการเรียนอาจจะเลือกจากหลักสูตรหรือรายวิชา เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างชุดการเรียน วิเคราะห์จุดมุ่งหมาย และรายละเอียดเนื้อหาวิชา โดยแยกเป็นสมรรถภาพด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติหรือคุณลักษณะ เพื่อกำหนด เป็นสมรรถภาพประกอบ ต้องการจะให้เกิดแก่ผู้เรียน สำหรับการสร้างหน่วยการเรียนการสอน 2) ขั้นการออกแบบและพัฒนา กิจกรรมการเรียน เมื่อได้สมรรถภาพตามที่ต้องการแล้ว จัดลำดับ สมรรถภาพตามขั้นตอนของการเรียนรู้ และตามลักษณะของเนื้อหาวิชา กำหนดหน่วยการเรียนการสอน เขียนหน่วยการเรียนการสอน กำหนดสื่อการเรียน สร้างสื่อการเรียนและแบบทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้น 3) ขั้นการประเมินชุดการเรียน ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการสร้างหน่วยการเรียนการสอน เพื่อนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขหน่วยการเรียนการสอน นำหน่วยการเรียนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองสอนกับกลุ่มย่อย เป็นการทดลองต้นแบบ นำผลไปปรับปรุงใหม่แล้วไปทดลองเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพ (กรแก้ว อัจฉรวงย์, 2537: อ้างอิงจาก ชมพันธ์ ฤกษ์จร ฌ อยุธยา, 2528 : 116)

การออกแบบการนำเสนอในการสอนในการออกแบบสื่อมัลติมีเดีย เพื่อการนำเสนอเนื้อหาในการสอนนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดรูปแบบการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างสมบูรณ์ ตามหลักวิชาการ ซึ่งแบบการสอนที่ใช้กันอยู่ทั่วไปอาจมีหลายรูปแบบตามแต่ความต้องการของครูผู้สอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะสอน ในที่นี้จะใช้รูปแบบการสอนเป็นตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอน การศึกษาภูมิหลังของผู้เรียน การกำหนดกระบวนการเรียนการสอน และการทดสอบการบรรลุตามจุดมุ่งหมาย

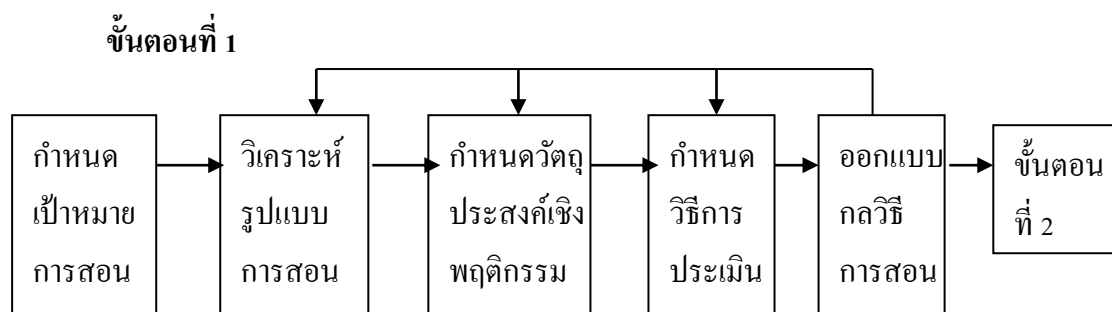

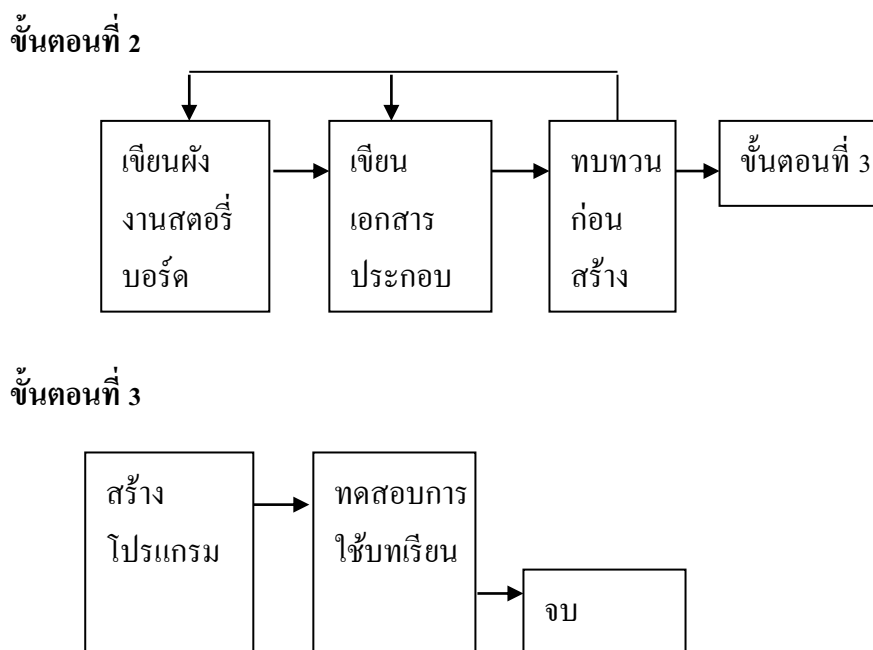
ภาพประกอบ 2 การออกแบบการนำเสนอในการสอน

จากภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการสอนเบสิก ทีชซิง โมเดล (Basic teaching model) ของโรเบิร์ต (Robert Glasper) ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายในการสอนซึ่งหมายถึงจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนตั้งไว้ก่อนสอนว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากเรียนรู้แล้วอย่างไร ดังนั้นจุดมุ่งหมายที่ตั้งขึ้นนี้จึงมักเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม คือ จุดมุ่งหมายที่สามารถสังเกตและวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ได้จริง เช่น การสอนเลขคณิตในเรื่องของการลบเลข ผู้เขียนเนื้อหาอาจตั้งจุดมุ่งหมายไว้ว่าผู้เรียนเมื่อได้เรียนรู้ถึงวิธีการลบเลขแล้ว จะสามารถนำไปใช้ในการทอนเงินใน

ชีวิตประจำวัน ได้ถูกต้อง เป็นต้น การศึกษาภูมิหลังของผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้สอนต้องการทราบว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับวิชาที่ต้องการเรียนมาก่อนแล้วมากน้อยเพียงใด เพื่อผู้สอนจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาว่าควรสอนในเรื่องใด สอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจง่ายขึ้น โดยมีพื้นฐานความรู้ หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เป็นสิ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ที่จะสอนให้แก่ผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ผู้สอนกำหนดขึ้นเป็นขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เข้าใจได้อย่างชัดเจน กระบวนการดังกล่าวนี้ ถ้าจะกล่าวโดยอาศัยหลักการเรียนรู้ที่นิยมใช้ อาจแบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ การสอนแบบอุปมาน ซึ่งหมายถึงการสอนจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวมหรือเป็นการสอนจากตัวอย่างไปสู่กฎเกณฑ์ หรือหลักทั่ว ๆ ไป วิธีนี้ใช้มากในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนพบกฎหรือความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง และอีกวิธีหนึ่งเป็นการสอนแบบอนุมาน ซึ่งหมายถึงการสอนจากกฎเกณฑ์ไปสู่ตัวอย่างปพลิเคชันนั่นเอง วิธีนี้ใช้มากในการสอนภาษาต่าง ๆ เพราะการเรียนภาษาต้องมีหลักหรือกฎที่แน่นอน ในส่วนของการทดสอบ หมายถึง การทดสอบผู้เรียนหลังจากที่การสอนเสร็จลงแล้ว เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ การออกแบบสื่อการสอน มัลติมีเดีย ผู้ออกแบบอาจนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ได้อย่างน้อยน่าจะประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รายละเอียดของผู้เรียนแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งอาจดำเนินการ ได้อย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือ ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าสู่บทเรียนได้ผู้ออกแบบเพื่อดูภูมิหลังพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน แล้วจึงเริ่มอธิบายเนื้อหาที่ต้องการ และในขั้นนี้ทำก็จะมีแบบทดสอบเพื่อการตรวจสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ออกแบบตั้งไว้หรือไม่ เป็นต้น

นักเทคโนโลยีทางการศึกษา หลายคนได้เสนอแนะการออกแบบการผลิตมัลติมีเดีย โดยใช้การออกแบบเชิงระบบ ซึ่งเป็นระบบออกแบบมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพหนึ่งทีนิยมใช้กันทั่วไป ในที่นี้จะเสนอแบบจำลองของ รอบไบรเออร์ และฮอล เป็นตัวอย่างของการออกแบบเชิงระบบนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนการออกแบบ 3 ขั้นตอน คือ

ภาพประกอบที่ 3 แบบจำลองการออกแบบของรอบโปรแกรมและซอล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสร้างชุดการเรียน สามารถดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ จากแนวคิด ของแนวคิดในการสร้างชุดการเรียน แนวทางในการสร้างสื่อขึ้นมาใหม่ กำหนดการสร้างไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของชุดการเรียน ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนา กิจกรรมการเรียน และขั้นตอนการประเมินชุดการเรียน ในการออกแบบสื่อมัลติมีเดีย เพื่อการนำเสนอเนื้อหาในการสอนนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดรูปแบบการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

2.6 การพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเอง

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบการศึกษาประกอบด้วย ดังนี้

1) ความหมาย 2) หลักการแนวคิดการพัฒนา 3) งานวิจัยพัฒนาการศึกษา 4) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

ความหมาย

ความหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาคำว่า การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา ตรงกับคำว่า Educational Research and Development (R&D) ในภาษาอังกฤษ หมายถึง การดำเนินงานพัฒนาทางการศึกษา โดยอาศัยการวิจัยเป็นพื้นฐานหรือเป็นเครื่องมือดำเนินการ ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมาย คือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและเพื่อตรวจสอบคุณภาพ

การวิจัยและพัฒนากิจการทางการศึกษา (รัตยาภรณ์ จงไพศาล.2547 : 11) ด้านวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ทางการศึกษา หมายถึง การวิจัยพัฒนาเกี่ยวกับหนังสือ ตำราเรียน แบบทดสอบ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สไลด์ แผ่นฟิล์ม เทปบันทึกเสียง โต๊ะเก้าอี้ เป็นต้น เป้าหมายของการวิจัย และพัฒนา มุ่งไปที่การพัฒนา วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ทางการศึกษาด้านแบบ เพื่อทดลองใช้ และขยายผลการนำไปใช้ต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาชุดการเรียนรู้เป็นกระบวนการวิจัย และพัฒนาชุดการเรียนรู้ให้เหมาะสมแก่ผู้เรียนและสามารถประเมินได้เพื่อขยายผลการนำไปใช้

หลักการแนวคิดการพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา มีหลักการแนวคิดการพัฒนา ดังนี้

หลักการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา มอริริส.บอร์ก และกอล ได้กล่าวไว้ว่าการวิจัย และพัฒนาทางการศึกษาเป็นการพัฒนาการศึกษา โดยอาศัยพื้นฐานการวิจัยเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการ สำคัญ วิธีหนึ่งที่น่าิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาการศึกษา โดยจะเน้นหลักเหตุผล และตรรกวิทยาเป้าหมาย คือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาอันหมายถึง วัสดุ ครุภัณฑ์ทางการศึกษา ได้แก่ หนังสือแบบเรียน ฟิล์ม สไลด์ เทปเสียง สื่อประสมต่าง ๆ

แนวคิดในการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน เช่น การวิเคราะห์ตัวผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการอ่าน และทักษะการคิดเป็น ทักษะพื้นฐาน ที่สำคัญและจำเป็นมีลักษณะต้องอาศัยระยะเวลาในการพัฒนาจึงจำเป็นต้องคัดเลือกผู้เรียน ได้แก่ คุณลักษณะความสามารถในการอ่านและความสามารถในการคิด ระยะที่ 2 แนวทางในการ พัฒนาชุดการเรียนรู้ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ โจทย์ปัญหา เพื่อพัฒนาความสามารถในการหาวิธีแก้ โจทย์ปัญหา และพัฒนาความสามารถในการแก้ โจทย์ ปัญหา ระยะที่ 3 การทดลองและปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ ได้แก่ การทดลองกับผู้เรียนแบบเดี่ยว เป็นกลุ่มและภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่ (สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์. 2533 : 120)

แนวคิดการวิจัยและพัฒนาของ บอร์ก และกอล ได้แบ่งแนวทางการวิจัยและพัฒนา บทเรียนช่วยสอนประกอบด้วยกำหนดผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนา รวบรวมข้อมูล และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องวางแผนการวิจัยและพัฒนา พัฒนารูปแบบตามขั้นตอนของผลิตภัณฑ์ ทดสอบผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 1 ขั้น 1 ต่อ 1 ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 1 ทดสอบผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 2 ขั้น 1 ต่อ 10 ปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ ครั้งที่ 2 ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ และเผยแพร่ผลิตภัณฑ์

แนวคิดการวิจัยและพัฒนาของ อเลสซี และทรอลิป ได้เสนอแนวทางการวิจัยและพัฒนาบทเรียนช่วยสอน 8 ขั้น คือ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียน 2) รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ 3) ระดมความคิดจากแหล่งต่างๆ เพื่อทำเป็นบทเรียน 4) สรุบบทเรียนเป็นของตนเอง 5) ผลิตบทเรียนเป็นกรอบภาพลงกระดาษ 6) เขียนผังงานของบทเรียน 7) สร้างเป็นบทเรียน 8) ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของบทเรียน (จูเกียรติ ชีระนิตกุล, 2543 : 56 - 57)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าแนวคิดการพัฒนา คือ กระบวนการพัฒนาบทเรียนหรือเนื้อหาวิชาตามขั้นตอนการสร้างประเมิน และปรับปรุงจนสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงสรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้จัดเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่น่าสนใจ และมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ และเนื่องจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรี ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ใช้เวลาศึกษา จำนวน 36 ชั่วโมง ของสถานศึกษา กศน. ที่มีพื้นที่ทำการค้าขายติดชายแดนและส่งสินค้าผ่านแดนไปประเทศเวียดนาม การนำสื่อเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ก็ยิ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้สูงขึ้น นอกจากนี้ชุดการเรียนรู้ยังช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกมาก ประหยัดเวลาได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลินและมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง

หลักที่ใช้ในการสร้างชุดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งหมายว่า ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นสามารถตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน มีเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีการใช้สื่อผสมที่สะดวกในการนำไปใช้ ระดับภาษามีความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน สามารถสื่อสาร โดยใช้คำสั้นๆ และประโยค ง่ายๆ เกี่ยวกับการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ผู้เรียนสามารถศึกษาชุดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาตามความพร้อมของตนเอง และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการสื่อสารเพื่อประกอบอาชีพการค้าขายแดน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.7 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

มีนักการศึกษาได้เสนอวิธีการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ชัยขันธ์ พรหมวงศ์ (2523 : 494) กล่าวว่า การทดลองหาประสิทธิภาพของสื่อจะต้องนำสื่อไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงดำเนินการผลิตเป็นจำนวนมากหรือใช้สอนในชั้นเรียนตามปกติได้

การทดลองมีขั้นตอน ดังนี้

1. สำหรับทดลองแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดลองครู 1 คน ต่อเด็ก 1 คน ให้ทดลองกับเด็กอ่อนเสียก่อน ทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลาง และนำไปทดลองกับเด็กเก่ง อย่างไรก็ตามหากเวลาไม่อำนวยและสภาพการณ์ไม่เหมาะสมก็ให้ทดลองกับเด็กอ่อนหรือปานกลาง

2. สำหรับทดลองแบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดลองที่ครู 1 คน ต่อเด็ก 6–12 คน โดยให้เด็กละกันทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน ห้ามทดลองกับเด็กอ่อนล้วนหรือเด็กเก่งล้วน เวลาทดลองจะต้องจับเวลาด้วยว่ากิจกรรมแต่ละกลุ่มใช้เวลาเท่าใด

3. สำหรับการทดลองภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่ (1:100) เป็นการทดลองที่ครู 1 คน กับเด็กทั้งชั้น 30–40 คน (หรือ 100 คน สำหรับชุดการสอนรายบุคคล) ชั้นที่เลือกมาทดลองจะต้องมีนักเรียนละกันทั้งเก่งและอ่อน ไม่ควรเลือกห้องเรียนที่มีเด็กเก่งหรือเด็กอ่อนล้วน หลังการทดลองคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไข ผลลัพธ์ที่ได้ควรจะใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ต่ำกว่าเกณฑ์ได้ไม่เกิน 2.5%

กองวิจัยทางการศึกษา (2545 : 81) กล่าวว่า วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ เช่น ชุดการสอน แบบฝึก แผนการสอน แบบเรียนสำเร็จรูป หรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น ควรมีความถูกต้องด้านเนื้อหา ที่เที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตลอดจนภาษา ถ้อยคำ รูปภาพ และขั้นตอนที่กำหนดขึ้นควรเหมาะสมกับนักเรียนด้วย ซึ่งผู้สอนสามารถหาประสิทธิภาพของเครื่องมือได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือใช้การวิเคราะห์คะแนน หรือจะใช้ทั้งสองวิธีก็ได้เช่นกัน ดังนี้

1. ตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เช่น ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความคงทนทางการเรียนคณิตศาสตร์ จึงสร้างชุดฝึกทักษะการคิดคำนวณขึ้นผู้สอนควรนำชุดฝึกไปให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คน ตรวจสอบ ถ้ามีความเห็นสอดคล้องกัน 2 หรือ 3 คน แสดงว่าเนื้อหาและรูปแบบมีความถูกต้องเที่ยงตรงและครอบคลุม

2. หาเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์คะแนน ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{N}{A} \times 100 \text{ หรือ } \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนที่ได้ระหว่างเรียนของนักเรียนทุกคน
	A	แทน	ผลรวมคะแนนเต็มจากทุกคนระหว่างเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{N}{B} \times 100 \text{ หรือ } \frac{\bar{F}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
		$\sum F$	แทน คะแนนรวมของการสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคน
		B	แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคน
		N	แทน จำนวนผู้เรียน

การกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับว่าสื่อหรืออนวัตกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ คือ ด้านความรู้ ความจำ E_1/E_2 มีค่า 80/80 ขึ้นไป ด้านทักษะปฏิบัติ E_1/E_2 มีค่า 70/70 ขึ้นไป โดยที่ค่า E_1/E_2 ต้องไม่แตกต่างกันเกินกว่าร้อยละ 5

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้จะช่วยตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพดี ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งหมดที่ทำกิจกรรมจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนในแต่ละชุดการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละชุดการเรียนรู้ โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80

วัชรินทร์ บุญมาทิต (2532 : 28 – 29) ได้กำหนดลำดับขั้นตอนในการวางแผนการผลิตชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน
  - 1.1 เลือกเรื่อง วิชา ชั้น
  - 1.2 ลำดับขั้นการผลิตและวิธีการ
  - 1.3 กำหนดรายละเอียด ช่วงระยะเวลาการจัดทำ
2. ขั้นตอนดำเนินการ
  - 2.1 กำหนดรายละเอียดของเนื้อหา
  - 2.2 ตั้งวัตถุประสงค์
  - 2.3 นำรายละเอียดของเนื้อหาจัดดำเนินการผลิตตามวิธีการที่กำหนดไว้
  - 2.4 จัดทำสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบเนื้อหา
  - 2.5 จัดทำแบบทดสอบหลังเรียน

2.6 ลงมือผลิตและจัดทำเพื่อใช้ทดสอบขั้นต้น

3. การทดลองนำชุดการเรียนรู้ที่ผลิตแล้วไปปรับการทดสอบหาความบกพร่อง
4. แก้ไขข้อบกพร่อง
5. แก้ไขและลงมือผลิตเพื่อใช้ในการทดลองจริง
6. ลงมือทดลอง
7. การเก็บรายงานผลข้อมูลเชิงสถิติ
8. บรรจุก่อและคำชี้แจงรายละเอียด พร้อมทั้งรายละเอียดของการดำเนินงาน
9. รายงานผลต่อที่ประชุมใหญ่ของการจัดการ
10. ส่งงาน

อิทเทอร์ (Heathers.1977 : 344) ได้แนะนำขั้นตอนสำหรับครูผู้สร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาแล้วจัดลำดับขั้น เนื้อหาให้ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก
2. ประเมินผลความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของนักเรียน
3. เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอนและสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของนักเรียน
4. กำหนดรูปแบบการเรียนรู้
5. กำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงานหรือจัดอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
6. สร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนว่าบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนรู้หรือไม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการผลิตชุดการเรียนรู้ควรศึกษาหลักสูตร จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ประเมินผลความรู้เดิมของนักเรียน เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบการเรียนรู้และประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

2.8 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

ปัจจุบันชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่มีผู้ให้ความสนใจ และได้มีการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งนี้เพราะชุดการเรียนรู้มีคุณค่าหรือมีประโยชน์

วราภา โปธิสัทธา (2532 : 17 – 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ไว้ว่า

1. เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนแต่ละคนจะเป็นตามระดับความสามารถ ความสนใจ และความพร้อม อัตราความเร็วเข้าในการเรียนรู้เป็นเรื่องเฉพาะบุคคล

2. เนื่องจากนักเรียนต้องกระทำกิจกรรมทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ตั้งแต่การทดสอบก่อนเรียน กิจกรรมการเรียน และการทดสอบหลังเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง

3. เป็นเครื่องกระตุ้นและคงไว้ ซึ่งความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสิ่งเร้าที่นักเรียนจะต้องตอบสนอง และหลังจากการตอบสนองจะได้ผลของการกระทำทันที ทำให้บทเรียนน่าสนใจ และน่าติดตาม นอกจากนี้ยังเป็นการลดความตึงเครียดในการเรียนเพราะเมื่อตอบผิดก็ไม่มีใครรู้และไม่ถูกลงโทษ

4. ช่วยให้นักเรียนปลอดจากอารมณ์ของครู

5. เมื่อครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ประสานงาน ผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษาทำให้ครูมีเวลาเอาใจใส่ให้นักเรียนแต่ละคนได้มากขึ้น และมีเวลาในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูบางสาขาวิชา

7. ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดี เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้สิ่งที่ตนได้เรียนมาแล้ว

สุนทรี หิมารัตน์ (2533 : 42) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนไว้ 5 ประการ คือ

1. นักเรียนสามารถทดสอบตนเองดูก่อนว่า มีความสามารถอยู่ในระดับไหน หลังจากนั้นก็จะเริ่มต้นเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเรียนในสิ่งที่นักเรียนรู้แล้ว

2. นักเรียนสามารถนำบทเรียน ไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความพอใจ โดยไม่จำกัดเป็นเรื่องของเวลาหรือสถานที่

3. เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถทดสอบตัวเองได้ทันที เมื่อไรก็ได้ และทราบผลการเรียนของตนเองทันทีเช่นกัน

4. นักเรียนจะมีโอกาสได้พบปะหรือหารือกับครูมากขึ้น เพราะนักเรียนเรียนด้วยตนเองครูมีเวลาให้คำปรึกษากับนักเรียนที่มีปัญหาในขณะใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง

5. นักเรียนจะได้รับคะแนนอะไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียน หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเอง ไม่มีคำว่าสอบตกสำหรับนักเรียนไม่สำเร็จ แต่จะให้นักเรียนกลับไปศึกษาในเรื่องเดิมนั้นใหม่ จนกว่าผลการเรียนจะได้ตามมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

กรีนวอลด์ (Grindelwald, 1975 : 39) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนว่า

1. นักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองจะมีโอกาสศึกษาจากวัสดุประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ในหัวข้อนั้นกว้างขวาง

2. นักเรียนเห็นคุณค่าความจำเป็นของวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียน และพยายามที่จะศึกษาพิจารณาผลการเรียนของตนเอง ว่ารู้สิ่งใดบ้างจะต้องศึกษาเพิ่มเติมอะไรอีก
3. สีสันต่าง ๆ และอุปกรณ์ที่แปลก ๆ จะช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนไม่เบื่อ
4. ชุดการเรียนจะมีคำแนะนำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนแหล่งวัสดุ อุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะต้องไปศึกษาเพิ่มเติม เช่น ห้องสมุด เป็นต้น
5. กิจกรรมใดที่นักเรียนทำได้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว ย่อมก่อให้เกิดความพอใจแก่นักเรียนอันเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนอยากศึกษา หรือกระทำกิจกรรมอื่นต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าประโยชน์ของชุดการเรียนที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น เป็นการชี้แนวทางแก่ครู ที่จะสร้างหรือนำชุดการเรียนไปใช้ในการพัฒนาการสอนแก่นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันได้ การเรียนการสอนของครูจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เพราะชุดการเรียนให้ประโยชน์ต่อนักเรียนตรงที่นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง และสามารถทราบความสามารถของตนเองทันที สามารถเลือกเรียนในสิ่งที่ตนถนัด จะเรียนวันเวลาไหนก็ได้ จะเรียนได้รวดเร็วหรือช้าไม่มีใครว่าให้เสียกำลังใจ ไม่มีคำว่าสอบตกในขณะที่เรียนแต่ถ้าผิดพลาดสามารถย้อนกลับไปศึกษาใหม่ จนกว่าจะเข้าใจและวัดผลได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ผลการเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล นับว่าชุดการเรียนเหมาะที่จะนำไปใช้อย่างยิ่ง เพราะจะทำให้มีความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบในการเรียนเป็นการเพิ่มมาตรฐานการศึกษาอีกด้วย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ 2) จิตวิทยาการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้ผู้ใหญ่ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้

การออกแบบโครงสร้างหรือลำดับของการนำเสนอเนื้อหาบทเรียน โดยใช้สื่อจะต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ในการออกแบบตามทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์ ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ทฤษฎีปัญญานิยม (Cognitivism) ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) และทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา (Cognitive Flexibility)

มัลติมีเดียกับทฤษฎีการเรียนรู้ การออกแบบโครงสร้างหรือลำดับของการนำเสนอเนื้อหาบทเรียน โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ออกแบบจะต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการ

ออกแบบ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์ทฤษฎีหลัก ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ และส่งผลกระทบต่อแนวคิดในการออกแบบ โครงสร้างของสื่อการสอนมัลติมีเดีย ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีปัญญานิยม ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ และทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา

ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นทฤษฎีซึ่งเชื่อว่า จิตวิทยาเป็นเสมือนการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ของพฤติกรรมมนุษย์ (Scientific Study of Human Behavior) และการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus and Response) ซึ่งเชื่อว่าการตอบสนองกับสิ่งเร้าของมนุษย์จะเกิดควบคู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นพฤติกรรมแบบแสดงอาการกระทำ (Operant Conditioning) ซึ่งมีการเสริมแรง (Reinforcement) เป็นตัวการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นชุดของพฤติกรรมซึ่งจะต้องเกิดขึ้นตามลำดับที่แน่ชัดการที่ผู้เรียนจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้นจะต้องมีการเรียนตามขั้นตอนเป็นวัตถุประสงค์ ๆ ไป ผลที่ได้จากการเรียนขั้นแรกนี้จะพื้นฐานของการเรียนในขั้นต่อ ๆ ไปในที่สุด สื่อการสอนมัลติมีเดียที่ออกแบบตามแนวคิดของทฤษฎีพฤติกรรมนี้จะมีโครงสร้างของบทเรียนในลักษณะเชิงเส้นตรง โดยผู้เรียนทุกคนจะได้รับการเสนอเนื้อหาในลำดับที่เหมือนกันและตายตัว ซึ่งเป็นลำดับที่ผู้สอนได้พิจารณาแล้วว่าเป็นลำดับการสอนที่ดี และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนั้นจะมีการตั้งคำถามผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยหากผู้เรียนตอบถูกก็จะได้รับการตอบสนองในรูปของผลป้อนกลับทางบวก หรือรางวัล (Reward) ในทางตรงกันข้ามหากผู้เรียนตอบผิดก็จะได้รับการตอบสนองในรูปของผลป้อนกลับในทางลบ และคำอธิบายหรือการลงโทษ ซึ่งผลป้อนกลับนี้ถือเป็นการเสริมแรงเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ

ทฤษฎีปัญญานิยม ทฤษฎีนี้เห็นว่าพฤติกรรมของมนุษย์นั้น เป็นผลเนื่องมาจากเรื่องภายในจิตใจมนุษย์มีความสำคัญคิด มีอารมณ์จิตใจและความรู้สึกภายในที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นการออกแบบการสอนก็ควรคำนึงถึงความแตกต่างภายในของมนุษย์ด้วย ทฤษฎีปัญญานิยมนี้ส่งผลกระทบต่อแนวคิดการเรียนการสอน ก็ควรคำนึงถึงความแตกต่างภายในของมนุษย์ด้วยทฤษฎีปัญญานิยมนี้ ส่งผลกระทบต่อแนวคิดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการออกแบบในลักษณะสาขา ซึ่งการออกแบบบทเรียนในลักษณะสาขา เมื่อเปรียบเทียบกับบทเรียนที่ออกแบบตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมนิยมแล้ว จะทำให้ผู้เรียนมีอิสระมากขึ้น ในการควบคุมการเรียนของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีอิสระมากขึ้น ในการเลือกลำดับของการนำเสนอเนื้อหาบทเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ภายใต้ทฤษฎีปัญญานิยม ยังก่อให้เกิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ขึ้น ซึ่งเป็นแนวคิดที่เชื่อว่า โครงสร้างภายในของความรู้ที่มนุษย์มีอยู่นั้นจะมีลักษณะเป็นกลุ่มที่มีการเชื่อมโยงกันอยู่ ในการที่มนุษย์จะเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ นั้น มนุษย์จะนำความรู้ใหม่ ๆ ที่เพิ่งได้รับนั้น

ไปเชื่อมโยงกับกลุ่มความรู้ที่มีอยู่เดิม ซึ่งเป็นการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับวัตถุ ลำดับเหตุการณ์ รายการกิจกรรมต่าง ๆ เอาไว้ หน้าที่ของโครงสร้างความรู้ก็คือ การนำไปสู่การรับรู้ข้อมูล การรับรู้ข้อมูลนั้นจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากขาดโครงสร้างความรู้ ทั้งนี้ก็เพราะการรับรู้ข้อมูลนั้น เป็นการสร้างความหมายโดยการถ่ายโอนความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ภายในกรอบความรู้เดิมที่มีอยู่และจากการกระตุ้นโดยการถ่ายโอนความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม ภายในกรอบความรู้เดิมที่มีอยู่ และจากการกระตุ้น โดยเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ที่ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้ นั้น ๆ เข้าด้วยกัน การรับรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เนื่องจากไม่มีการเรียนรู้ใดเกิดขึ้นได้ โดยปราศจากการรับรู้ นอกจากโครงสร้างความรู้จะช่วยในการรับรู้และการเรียนรู้แล้ว โครงสร้างความรู้ยังช่วยในการระลึกถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เราเคยเรียนรู้มา

ทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา นอกจากทฤษฎีโครงสร้างความรู้แล้ว ยังเกิดทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญาขึ้นอีก ซึ่งเชื่อว่าแต่ละองค์ความรู้นั้นมีโครงสร้างที่แน่นชัด และสลับซับซ้อนมากน้อยแตกต่างกันไป โดยองค์ความรู้บางประเภทสาขาวิชา เช่น คณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ภายภานั้น ถือว่าเป็นความรู้ประเภทที่มีโครงสร้างตายตัวไม่สลับซับซ้อนเพราะตรรกะ และความ เป็นเหตุเป็นผลที่แน่นอนของธรรมชาติขององค์ความรู้ ในขณะที่อีกบางประเภท สาขาวิชา เช่น จิตวิทยาถือว่าเป็นองค์ความรู้ประเภทที่ไม่มีโครงสร้างความรู้ตายตัวและ สลับซับซ้อน เพราะความไม่เป็นเหตุเป็นผลของธรรมชาติขององค์ความรู้ อย่างไรก็ตามการแบ่ง ลักษณะโครงสร้างขององค์ความรู้ตามประเภทสาขาวิชา ไม่สามารถหมายรวมไปทั้งองค์ความรู้ใน วิชาหนึ่ง ๆ ได้ทั้งหมด บางส่วนขององค์ความรู้บางประเภทสาขาวิชาที่มีโครงสร้างตายตัวก็ สามารถที่จะเป็นองค์ความรู้ประเภทที่ไม่มีโครงสร้างตายตัวได้เช่นกัน แนวคิดในเรื่องความยืดหยุ่น ทางปัญญานี้ ส่งผลให้เกิดความคิดในการออกแบบบทเรียนที่ตอบสนองต่อโครงสร้างขององค์ ความรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งได้แก่แนวคิดในการออกแบบบทเรียนสี่หลายมิตินั้นเอง แม้ว่าทฤษฎี โครงสร้างความรู้และทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา จะมีความแตกต่างกันทางแนวคิด แต่ทฤษฎี ทั้งสองต่างก็ส่งผลต่อการออกแบบในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ทฤษฎีทั้งสองต่างสนับสนุน แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โครงสร้างการนำเสนอเนื้อหา ในลักษณะสี่หลายมิติซึ่งจะ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ ในความพยายามที่จะเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้ที่มีอยู่ เดิมได้เป็นอย่างดี ในลักษณะโครงสร้างของบทเรียนที่มีการโยงใยถึงกัน โดยที่การเสนอเนื้อหาจะ ไม่มีการลำดับที่ตายตัว แต่จะขึ้นอยู่กับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็น สำคัญ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อการสอนนั้น ผู้ออกแบบไม่จำเป็นต้องยึดแนวคิดหรือทฤษฎีหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว ในทางตรงกันข้ามผู้ออกแบบ

ควรผสมผสานแนวคิดหรือทฤษฎีต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามลักษณะเนื้อหาและโครงสร้างขององค์ความรู้ในสาขาต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ในการออกแบบโครงสร้างหรือลำดับการนำเสนอของบทเรียนหนึ่ง ๆ นั้น ผู้ออกแบบสามารถที่จะประยุกต์การออกแบบในลักษณะเชิงเส้นตรง ในส่วนของเนื้อหาความรู้ ซึ่งเป็นลักษณะขององค์ความรู้ที่ต้องการลำดับการเรียนรู้ที่ตายตัว หรือองค์ความรู้ประเภทที่มีโครงสร้างตายตัวไม่สลับซับซ้อนในขณะเดียวกัน ก็สามารถที่จะประยุกต์การออกแบบในลักษณะของสาขาหรือสื่อหลายมิติได้ในเนื้อหาความรู้ ซึ่งเป็นลักษณะขององค์ความรู้ที่ไม่ต้องการลำดับการเรียนรู้ที่ตายตัว หรือการออกแบบในลักษณะสื่อหลายมิติสำหรับองค์ความรู้ที่ต้องการลำดับการเรียนรู้ที่ตายตัว หรือการออกแบบในลักษณะสื่อหลายมิติสำหรับองค์ความรู้ประเภทที่มีโครงสร้างไม่ตายตัวและมีความสัมพันธ์ภายในที่สลับซับซ้อน เป็นต้น

2. จิตวิทยาการเรียนรู้

ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลของ สกินเนอร์ (Skinner) นักการศึกษาซึ่งได้นำเอาหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ มาใช้ในการเรียนการสอนที่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งอาจแตกต่างทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และความแตกต่างด้านความต้องการ เป็นต้น (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 260)

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อมของ บรูเนอร์ (Bruner) ได้กล่าวว่า การจัดระบบระเบียบของเนื้อหาให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน ควรเรียงประสบการณ์จากง่ายไปหาประสบการณ์ที่ยาก และเมื่อจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความเจริญของทางสติปัญญาของผู้เรียน อายุของผู้เรียนจะไม่ไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เลย มนุษย์เราสามารถเรียนรู้วิชาพื้นฐานต่าง ๆ ได้ไม่ว่าจะอายุเท่าไร ในเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (Thorndike) กล่าวถึงกฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้เกิดได้เมื่อมีความพร้อม ถ้าเมื่อถึงวุฒิภาวะ (Maturity) ย่อมมีผลให้ทำกิจกรรมในขั้นนั้นได้สำเร็จ ความพอใจย่อมตามมากับความสำเร็จ การตอบสนองจะได้ผลดีเมื่อร่างกายมีความพร้อมที่จะกระทำ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะตอบสนองกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) เมื่อมีการฝึกทำบ่อย ๆ มีการทดสอบความสามารถ แล้วตามด้วยแรงเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับแรงเสริมจะแน่นขึ้น จนเกิดความเคยชินแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่มีการทำบ่อย ๆ ย่อมขาดตอนและอ่อนล้าไปจนถึงที่สุด อาจกล่าวได้ว่า ในกิจกรรมการเรียนรู้ถ้าได้มีการฝึกปฏิบัติหรือกระทำบ่อย ๆ จะเกิดทักษะหรือมีความชำนาญแต่ถ้าขาดการฝึกหัด ความชำนาญก็จะลดน้อยลงกฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) เมื่อมีการให้แรงจูงใจ การให้รางวัล และการเสริมแรงเป็นความพอใจ ก็จะส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่

พึงประสงค์ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้จะได้ผลดีถ้าหากผู้เรียนเกิดความพอใจและถ้าไม่ได้รับความพอใจจะเกิดผลน้อย (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 321)

มัลติมีเดียกับจิตวิทยาการเรียนรู้ การออกแบบมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพ ผู้ออกแบบจำเป็นต้องพิจารณาถึงทฤษฎีการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับหลักทางจิตวิทยา ซึ่งในที่นี่จะมุ่งเน้นทางจิตวิทยาพุทธิพิสัย แนวคิดทางด้านจิตวิทยาพุทธิพิสัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกี่ยวกับการออกแบบมัลติมีเดีย ได้แก่ ความสนใจ และการรับรู้อย่างถูกต้อง การจดจำ ความเข้าใจ ความกระตือรือร้นในการเรียน แรงจูงใจ การควบคุมการเรียน และการถ่ายโอนการเรียนรู้ กล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้

1. ความสนใจและการรับรู้อย่างถูกต้อง การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากการที่มนุษย์ให้ความสนใจกับสิ่งเร้าต่าง ๆ นั้นอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามสิ่งเร้าเข้ามาพร้อมกันหลายตัว และมนุษย์ไม่ได้ให้ความสนใจกับตัวกระตุ้นที่ถูกต้องอย่างเต็มที่ การรับรู้ที่ต้องการก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้น มัลติมีเดียที่ดีจะต้องออกแบบให้เกิดการรับรู้ได้โดยง่ายและเที่ยงตรงที่สุด การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับสิ่งเร้าและรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ อย่างถูกต้องนั้น ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างได้แก่ ปัจจัยในเรื่องรายละเอียดและความเหมือนจริงของบทเรียน การออกแบบจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม เช่น ผู้เรียนที่เป็นเด็กอาจไม่ชอบภาพเหมือนจริงหรือเต็มไปด้วยรายละเอียด ในขณะที่ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ต้องการที่จะเห็นบทเรียน ที่มีลักษณะหรือตัวอย่างที่เหมือนจริง และต้องการที่จะขอรายละเอียดของบทเรียนจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เสียง การใช้ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว นอกจากนี้ผู้ออกแบบยังต้องพิจารณาถึงการออกแบบหน้าจอ วางตำแหน่งของสื่อต่าง ๆ บนหน้าจอ รวมทั้งการเลือกชนิดและขนาดของตัวอักษร หรือการเลือกสีที่ใช้ในบทเรียนอีกด้วย การรับรู้ในตัวกระตุ้นที่ถูกต้องจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนให้ความสนใจกับสิ่งเร้าที่ถูกต้องตลอดทั้งบทเรียนไม่ใช่แค่เพียงช่วงแรกของบทเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ผู้ออกแบบยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการรับรู้ ได้แก่ คุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นระดับของผู้เรียน ความสนใจ ความยากง่ายของบทเรียน ความเร็วความช้าของการเรียน ฯลฯ การรับรู้และการให้ความสนใจของผู้เรียนนับว่ามีความสำคัญมากเพราะเป็นสิ่งที่ขึ้นากการออกแบบหน้าจอและการสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ

2. การจดจำสิ่งที่มนุษย์เรารับรู้นั้นจะถูกเก็บเอาไว้และเรียกกลับมาใช้ในภายหลัง แม้ว่ามนุษย์จะสามารถจำเรื่องต่าง ๆ ได้มาก แต่การที่จะแน่ใจว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เรารับรู้นั้นได้ถูกจัดเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบ และพร้อมที่จะนำมาใช้ในภายหลังนั้น เป็นสิ่งที่ยากจะควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสิ่งที่รับรู้นั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น การเรียนคำศัพท์ใหม่ ๆ ในภาษาอื่น ๆ เป็นต้น ดังนั้นเทคนิคการเรียนเพื่อที่จะช่วยในการจัดเก็บหรือจดจำสิ่งต่าง ๆ นั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้สร้างบทเรียน

จึงต้องออกแบบบทเรียน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์สำคัญที่จะช่วยในการจดจำได้ดี 2 ประการ คือ หลักในการจัดระเบียบหรือโครงสร้างเนื้อหา และหลักในการทำซ้ำเมื่อเปรียบเทียบทั้ง 2 วิธีแล้ว วิธีการจัดโครงสร้างเนื้อหาให้เป็นระเบียบและแสดงให้ผู้เรียนดูนั้น เป็นสิ่งที่ยากและมีประสิทธิภาพมากกว่า วิธีที่ให้ผู้เรียนทำซ้ำ ๆ เพราะการจัดโครงสร้างเนื้อหาให้เป็นระเบียบจะช่วยในการดึงข้อมูลความรู้ที่กลับมาใช้ในภายหลัง หรือที่เรียกว่าการระลึกได้

3. ความเข้าใจการที่มนุษย์จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้นั้น มนุษย์จะต้องผ่านขั้นตอนในการนำสิ่งที่มนุษย์รับรู้นั้นมาตีความ และบูรณาการให้เข้ากับประสบการณ์ และความเร็วในโลกปัจจุบันของมนุษย์เอง โดยการเรียนรู้ที่ถูกต้องนั้นไม่ใช่แค่เพียงการจำและการเรียกสิ่งที่เราจำนั้น กลับคืนมา หากแต่รวมไปถึงความสามารถที่จะอธิบายเปรียบเทียบแยกแยะ และประยุกต์ใช้ความรู้ นั้นในสถานการณ์ที่เหมาะสม เป็นต้น หลักการที่มีอิทธิพลมากต่อการออกแบบมัลติมีเดีย คือ หลักการเกี่ยวกับการได้มาซึ่งแนวคิดและการประยุกต์ใช้กฎต่าง ๆ ซึ่งหลักการทั้งสองนี้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับแนวคิดในการออกแบบมัลติมีเดียเกี่ยวกับการประเมินความรู้ก่อนการใช้บทเรียน การให้คำนิยามต่าง ๆ การแทรกตัวอย่าง การประยุกต์กฎ และการให้ผู้เรียนอธิบายโดยใช้ข้อความของตน โดยมีวัตถุประสงค์ของการเรียนเป็นตัวกำหนดรูปแบบการนำเสนอและกิจกรรมต่าง ๆ ในบทเรียน

4. ความกระตือรือร้นในการเรียน การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นไม่ใช่เพียงสังเกต หากแต่รวมไปถึงการปฏิบัติด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ไม่เพียงแต่คงความสนใจเท่านั้น หากยังช่วยทำให้เกิดความรู้ และทักษะใหม่ ๆ ในผู้เรียน การที่จะออกแบบบทเรียนที่ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ได้นั้นจะต้องออกแบบให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการสอนอย่างสม่ำเสมอ และปฏิสัมพันธ์นั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหา และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. แรงจูงใจที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มัลติมีเดียเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการสร้างแรงจูงใจ เนื่องจากลักษณะพิเศษของมัลติมีเดียนั่นเอง นอกจากนี้ มีทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่น่าสนใจหลายทฤษฎีที่ได้อธิบายถึงเทคนิคต่าง ๆ ในการออกแบบมัลติมีเดียที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน ทฤษฎีแรงจูงใจที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบมัลติมีเดีย ได้แก่

5.1 ทฤษฎีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ทฤษฎีนี้เชื่อว่าแรงจูงใจที่ใช้ในบทเรียน ควรที่จะเป็นแรงจูงใจภายในหรือแรงจูงใจที่เกี่ยวกับบทเรียนมากกว่าแรงจูงใจภายนอก ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับบทเรียนแต่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการ เช่น การได้เล่นสนุกหรือได้คำตอบแทน แรงจูงใจภายนอกทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนน้อย เนื่องจากเป้าหมายของการเรียนอยู่ที่รางวัลที่จะได้รับมากกว่าการเรียนรู้ ในทางตรงกันข้ามแรงจูงใจที่เกี่ยวเนื่องกับ

บทเรียนเป็นแรงจูงใจที่ดีต่อการเรียนรู้ ซึ่งเทคนิคในการออกแบบบทเรียนให้เกิดแรงจูงใจภายใน เช่น การใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอภาพ มีกิจกรรมที่ทำทนายผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นให้กำลังใจผู้เรียนแม้ว่าผู้เรียนทำผิด เป็นต้น

5.2 ทฤษฎีแบบจำลองอาร์ค ได้แก่ การเร้าความสนใจความรู้สึกละเอียดพันกับเนื้อหา ความมั่นใจและความพึงพอใจของผู้เรียน (สรวัดน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 140) กล่าวโดยย่อดังนี้ คือ

5.2.1 การเร้าความสนใจ การเร้าความสนใจจะต้องไม่จำกัดเฉพาะในช่วงแรกของบทเรียนเท่านั้น หากเป็นหน้าที่ของผู้ออกแบบที่จะต้องพยายามทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ตลอดทั้งบทเรียนวิธีหนึ่งที่เรียกความสนใจจากผู้เรียนได้ดี ก็คือการทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นนั่นเอง ซึ่งสามารถทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

5.2.2 ความรู้สึกละเอียดพันกับเนื้อหา หมายถึง การทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่สิ่งที่ตนกำลังเรียนอยู่นั้นมีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของผู้เรียน เป็นต้น

5.2.3 ความมั่นใจ หมายถึง การทำให้ผู้เรียนทราบถึงสิ่งที่ตนเองควรคาดหวังในการเรียนอยู่นั้น มีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของผู้เรียน เป็นต้น

5.2.4 ความพึงพอใจของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนมากขึ้นทำได้โดยการจัดหากิจกรรมซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ตนเรียนมาก ในสถานการณ์จริง และจัดหาผลป้อนกลับในทางบวก หลังจากที่ผู้เรียนได้แสดงความก้าวหน้า และให้คำปลอบใจเมื่อผู้เรียนทำผิดพลาด ทั้งนี้จะต้องอยู่บนฐานของความยุติธรรม

6. การควบคุมบทเรียน ตัวแปรสำคัญในการออกแบบสื่อการสอนมัลติมีเดียประการหนึ่งนั้น ได้แก่ การออกแบบการควบคุมบทเรียนซึ่งได้แก่ การควบคุมลำดับการเรียน เนื้อหา ประเภทของบทเรียน เป็นต้น การทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเลือกสิ่งที่จะเรียนหรือลำดับการเรียนเนื้อหาใดก่อนหลังนั้นไม่จำเป็นว่าจะเกิดผลดีเสมอไป จากการศึกษาพบว่า จะเกิดผลดีภายใต้เงื่อนไขบางประการ เช่น เมื่อผู้เรียนเป็นผู้ใหญ่ เมื่อผู้เรียนมีผลการเรียนดี เมื่อเนื้อหานั้นเกี่ยวกับการใช้ทักษะสูงหรือเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนคุ้นเคย หรือเมื่อบทเรียนนั้นมีคำแนะนำในการตัดสินใจต่าง ๆ เป็นต้น

7. การถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยปกติแล้วการเรียนรู้จากมัลติมีเดียนั้นเป็นการเรียนรู้ในขั้นแรกก่อนจะมีการนำไปประยุกต์ใช้จริง การนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในบทเรียนและจัดเกล้าแล้วไปประยุกต์ใช้ในโลกรจริงก็คือ การถ่ายโอนการเรียนรู้นั่นเองสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถของมนุษย์ในการถ่ายโอนการเรียนรู้ได้แก่ ความเหมือนจริงของบทเรียน ในการฝึกอบรมใด ๆ การถ่ายโอนการเรียนรู้ถือเป็นผลการเรียนรู้ที่พึงปรารถนาที่สุด

8. ความแตกต่างรายบุคคล ผู้เรียนแต่ละคนมีความเร็วช้าในการเรียนรู้แตกต่างกันไป ผู้เรียนบางคนจะเรียนได้ดีจากบางประเภทของมัลติมีเดีย การออกแบบให้บทเรียนมีความยืดหยุ่น เพื่อที่จะตอบสนองความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน ได้เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งความแตกต่างของมนุษย์นั้นแตกต่างกันไปทั้งในด้านของบุคลิกภาพ สติปัญญา วิธีการเรียนรู้และลำดับของการเรียนรู้ ดังนั้นการออกแบบบทเรียนผู้ออกแบบจึงควรคำนึงถึงความแตกต่าง และออกแบบบทเรียนให้สนองความแตกต่างนี้ให้มากที่สุด สิ่งที่จะช่วยได้ในการออกแบบบทเรียน เช่น การจัดให้มีการประเมินผลก่อนเรียนจะช่วยให้ทราบถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และการให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอตลอดบทเรียน เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าจิตวิทยาการเรียนรู้ ประกอบด้วยหลักการหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน การจัดระบบระเบียบของเนื้อหาให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ของผู้เรียน การเรียนรู้เกิดได้เมื่อมีความพร้อม การออกแบบมัลติมีเดีย ที่มีประสิทธิภาพ พิจารณาทฤษฎีการเรียนรู้ที่ดีของมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทางจิตวิทยา ซึ่งในที่นี้จะมุ่งเน้นทางหลักจิตวิทยาพุทธพิสัย แนวคิดทางด้านจิตวิทยาพุทธพิสัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกี่ยวกับการออกแบบมัลติมีเดีย ได้แก่ ความสนใจและการรับรู้อย่างถูกต้อง การจดจำ ความเข้าใจ ความกระตือรือร้นในการเรียน แรงจูงใจ การควบคุมการเรียนและการถ่ายโอนการเรียนรู้

3. การเรียนรู้ผู้ใหญ่

ตามแนวคิดของโนลล์ (Malcolm S. Knowles.) ได้สรุปพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 160) กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ในกรณีเกิดความต้องการและความสนใจในส่วนของตนเองที่เคยผ่านประสบการณ์นั้นมา จึงมีความพึงพอใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้นที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้ใหญ่เอง (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ตามแนวคิดของโนลล์ (Malcolm S. Knowles. 1975) มีองค์ประกอบพื้นฐานสรุปได้ ดังนี้ 1) ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีหากว่าเรื่องนั้นตรงกับความต้องการและความสนใจ 2) สถานการณ์ในชีวิตที่เกิดขึ้นถือเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง 3) การวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ข้องเกี่ยวกับการเรียนรู้นั้นจะมีคุณค่ามากที่สุด 4) ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่คือการมีความรู้ดีกว่าตัวเองนำตัวเองได้โดยไม่ต้องมีใครเป็นผู้ชี้แนะ 5) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ผู้ใหญ่มีอายุมากขึ้นจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น ดังนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างของการเรียน การจัดเตรียมรูปแบบของการเรียนการสอน เวลา สถานที่ และความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน (Pace of Learning)

ทฤษฎีการเรียนรู้สามารถนำมาใช้กับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มี 3 กลุ่มใหญ่ เช่น กลุ่มพฤติกรรมนิยม ได้แก่ พาฟลอฟ (Pavlov) วัตสัน (Watson) ธอร์นไดค์ (Thorndike) และ สกินเนอร์ (Skinner) กลุ่มสติปัญญานิยม ได้แก่ ไคซ์เลอร์ (Kaiser) เลวิน (Levin) บรูเนอร์ (Bruner) และเพียเจต์ (Piaget) และกลุ่มมนุษยนิยม ได้แก่ มาสโลว์ (Maslow) และ โรเจอร์ (Rogers) (สาคร พุทธปาน. 2533 : 62)

กฎแห่งการเรียนรู้ของ Thorndike (สุชา จันท์ธอม. 2522 : 5) ได้แก่ กฎแห่งผล ซึ่งได้กล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งจะนำความพอใจมาให้ กฎนี้ได้แบ่งถึงถึงความพึงพอใจของผลที่เกิดขึ้นจากการเรียน ดังเช่น ความพึงพอใจของผู้เรียนในผลผลิตที่ตนได้สร้างขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดความสนใจและตั้งใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ต่อไปและสิ่งที่จะให้ผลการเรียนได้รับความพึงพอใจ ก็คือ การเสริมแรง ทั้งทางบวกและการเสริมแรงทางลบ กฎแห่งการฝึกหัด ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองจะดีขึ้น เมื่อมีการฝึกหัดหรือกระทำซ้ำบ่อย ๆ จากผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนรู้ทักษะ จำเป็นต้องมีการฝึกหัดมาก ยิ่งมีการฝึกหัดมาก ทักษะที่ได้รับก็ยิ่งจะดีมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การฝึกหัดจะต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสม เช่น ไม่ปล่อยให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดตามลำพัง ต้องมีการควบคุมและเสริมแรงอย่างใกล้ชิด ผู้เรียนต้องทราบผลการฝึกเป็นระยะและต้องฝึกหัดภายใต้เหตุผล กฎแห่งความพร้อม ถ้าบุคคลจะเรียนรู้สิ่งใดได้ จะต้องมีความพร้อมที่จะเรียน พร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่จำเป็นสำหรับขบวนการเรียนรู้ นั้น กฎแห่งความพร้อมนี้จึงสอดคล้องกับเงื่อนไขพื้นฐานของการสื่อความหมายข้อหนึ่ง ที่ว่าผู้รับต้องตั้งใจและสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ข้อที่ 1 ที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า เราจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเรามีความพร้อมที่จะเรียน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องสร้างความพร้อมให้เกิดขึ้นในการสอนเสมอ

เพียเจต์ ได้ให้แนวคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการตนเอง (นิรมล ศตวุฒิ. 2526 : 138) เพื่อการพัฒนาการของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความพร้อมและเวลาของพัฒนาการที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน การให้ความคิดใหม่ การฝึกทักษะใหม่หรือการตัดสินใจว่าควรใช้เทคนิคการเรียนการสอนอย่างไร ต้องคำนึงถึงการที่ไม่สามารถบังคับให้ผู้เรียนรู้ได้ทั้งหมด แต่สามารถสร้างหรือเตรียมสิ่งแวดล้อมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า หลักการแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ได้ว่าการเรียนรู้ผู้ใหญ่มีพื้นฐานทฤษฎี ประกอบด้วย การเรียนในเรื่องที่มีความต้องการและสนใจ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและประสบการณ์ที่ผ่านมาและผู้เรียนมีความแตกต่างกัน พฤติกรรมที่แสดงออกจากความคิดและทักษะขึ้นอยู่กับสิ่งเร้า ได้แก่ เนื้อหาวิชาส่งผ่านผู้เรียน โดยกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน

4.1 ความเป็นมาของประชาคมอาเซียนและคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (2555 : ออนไลน์) ได้อธิบายโดยสรุปเกี่ยวกับอาเซียนคือ อาเซียนมีชื่อเต็มว่า สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม อาเซียนจัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ให้สามารถทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้อาเซียนมีความร่วมมือระหว่างกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคม รวมทั้งการช่วยเหลือให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เพื่อสร้างความสำเร็จรุ่งเรืองให้กับอาเซียน ปัจจุบันนี้ อาเซียนมีประชากรจำนวน 500 กว่าล้านคน มีพื้นที่กว้างใหญ่ถึง 4.5 ล้านตารางกิโลเมตร ผู้คนจำนวนมากมาอยู่ที่นี่เมื่อมารวมตัวกันเป็นครอบครัวใหญ่ ย่อมทำให้อาเซียนมีแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ และมีวัตถุดิบที่มีมูลค่ามหาศาล เป็นที่ต้องการของประเทศต่าง ๆ ทำให้อาเซียนมีความได้เปรียบ และสามารถค้าขายสินค้าแข่งกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในทวีปยุโรปและอเมริกา ทำให้ประชาชนมีรายได้และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีมากขึ้น อาเซียนเกิดขึ้นจากความพยายามของ 5 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทย ที่ต้องการให้อาเซียนเป็นดินแดนแห่งสันติภาพ มีความร่วมมือกันในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ การเกษตร และอุตสาหกรรม โดยได้มีการลงนามในข้อตกลงร่วมกัน เรียกว่า ปฏิญญากรุงเทพฯ ที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ผู้แทนจาก 5 ประเทศ ที่ได้ร่วมกันสร้างอาเซียน ได้แก่ นายอาดัม มาลิก จากสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นายตุน อับดุล ราซัคบีน ฮุสเซน จากประเทศมาเลเซีย นายนาซิโซ รามอส จากสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นายเอส ราชารัตนัม จากสาธารณรัฐสิงคโปร์ พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ จากราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ในรัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จนถึงจอมพลถนอม กิตติขจร (ระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2502 – 17 พฤศจิกายน 2514)

อาเซียนได้จัดตั้งสำนักงาน เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519 หลังจากที่ได้มีการลงนามในข้อตกลงการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ต่อมาเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2524 รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้มอบอาคารทางตอนใต้ของ จาการ์ตา เพื่อใช้เป็นสำนักงานใหญ่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน อาคารดังกล่าวได้ใช้เป็นสำนักงานใหญ่ถาวร

ของอาเซียนจนถึงทุกวันนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียน ทำหน้าที่ประสานงาน และดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของอาเซียน และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับคณะกรรมการชุดต่าง ๆ รวมทั้งรัฐบาลของประเทศสมาชิก ผู้ดูแลการทำงานของอาเซียน และเป็นหัวหน้าใหญ่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน ได้แก่ เลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะอยู่ในตำแหน่ง 5 ปี และเมื่อครบวาระจะไม่สามารถต่ออายุได้อีก โดยประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียนมีโอกาสที่จะเสนอชื่อผู้แทนประเทศของตน ให้ได้รับการแต่งตั้งเป็น เลขาธิการอาเซียน สำนักเลขาธิการอาเซียน จะมีหน่วยงานเฉพาะด้านที่ดำเนินความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ทั้งทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดตั้งหน่วยงาน ซึ่งรับผิดชอบดูแลงานอาเซียนของประเทศนั้น ๆ เรียกว่า สำนักงานอาเซียนแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในกระทรวงการต่างประเทศ ของประเทศสมาชิก สำหรับหน่วยงานที่ดูแลงานอาเซียนของประเทศไทย ได้แก่ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานอาเซียนในประเทศไทย กับประเทศสมาชิกอาเซียน และสำนักงานเลขาธิการอาเซียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของอาเซียน เช่น การเมือง และความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อาเซียนมีคำขวัญคือ One Vision, One Identity, one Community” หมายถึง “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์หนึ่งประชาคม” อาเซียน มีเพลงประจำอาเซียนที่บ่งบอกถึงความเป็นอาเซียนชื่อว่าเพลงThe ASEAN Way เป็นเพลงที่แต่งโดยคนไทย คือ นายกิตติคุณ สูดประเสริฐ (ทำนองและเรียบเรียง) นายสำเภา ไตรอุดม (ทำนอง) และนางพะยอม วลัยพัชรา (เนื้อร้อง)

เมื่ออาเซียนอายุครบ 30 ปี ผู้นำของอาเซียนได้รับรองเอกสาร เพื่อกำหนดการดำเนินงานของอาเซียนในอนาคต เรียกว่า “วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 (ASEAN Vision 2020)” เพื่อให้อาเซียนเป็นดินแดนแห่งสันติภาพมีความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดสังคมที่ประชาชนทุกคนรักใคร่ดูแลกัน เอื้ออาทร และร่วมแบ่งปันกัน ไม่มีการแบ่งแยกกีดกัน มีความสามัคคีกัน นอกจากนี้ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 ที่ประกอบด้วย 3 เสาหลักได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community-APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC)

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (2555. ออนไลน์) ได้อธิบายโดยสรุปเกี่ยวกับ 3 เสาหลัก ดังนี้

1.ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community - APSC) จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงทางการเมืองซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

รวมถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์หลัก คือ 1) สร้างแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ ด้วยการไม่ใช้กำลังแก้ไขปัญหาและการไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ 2) เสริมสร้างความสามารถของอาเซียนในการเผชิญกับภัยคุกคามที่มีผลต่อความมั่นคงของมนุษย์ เช่น การก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้น และ 3) สร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับประเทศต่าง ๆ ในโลกโดยให้อาเซียนมีบทบาทนำในภูมิภาค

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC)

อาเซียนให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกันเพื่อให้ภูมิภาคมีความเจริญรุ่งเรือง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนในประเทศอาเซียน อาเซียนมีประชากรรวมกันกว่า 550 ล้านคน ซึ่งจะรวมเป็นฐานตลาดเดียวกันและจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า การบริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงานมีฝีมืออย่างเสรีภายในปี 2558 ปัจจุบันอาเซียนได้ยอมรับคุณฉันทวิสัยร่วมกันใน 7 สาขาอาชีพเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเสรีได้แก่ วิศวกร พยาบาล สถาปนิก นักสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี ซึ่งประเทศอาเซียนจะต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ให้มีพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้าน สำหรับใช้ในการติดต่อสื่อสาร และการทำงานในประเทศสมาชิกอาเซียนได้อย่างคล่องตัว ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ 1) อาเซียนจะกลายเป็นตลาดที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ 2) ประโยชน์จากการใช้วัตถุดิบร่วมกันในอาเซียน และ 3) การพัฒนาเป็นศูนย์กลางการผลิตของอาเซียนในสาขาที่ประเทศไทยมีความถนัด

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Social-Cultural Community-ASCC)

อาเซียนตั้งเป้าหมายการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน มีสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกในความเป็นหนึ่งเดียวกันของอาเซียน โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้าน (Functional Cooperation) ภายใต้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนที่ครอบคลุมในหลายด้าน เช่น การศึกษา การพัฒนาเยาวชน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการสาธารณสุข เป็นต้น การจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ทำให้เกิดความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ เช่น 1) การพัฒนาสังคม โดยการยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น 2) การพัฒนาการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) การส่งเสริมความร่วมมือในด้านสาธารณสุข เช่น การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ 4) การจัดการปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และ 5) การส่งเสริมความรู้สึกร่วมในการเป็นอาเซียน และอยู่ในครอบครัวอาเซียนร่วมกัน

เช่น การจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอาเซียน การจัดกิจกรรมที่จะช่วยให้พลเมืองอาเซียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของกันและกัน

4.2 คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์

คำว่า “คุณลักษณะ” ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน.2542 : 121) หมายถึงเครื่องหมายหรือสิ่งชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัว ทั้งนี้ในทัศนะของนักวิชาการ เช่น พรรณพร พรรณลักษณ์ (2548: 22) ได้กล่าวถึง “คุณลักษณะ” ว่า หมายถึงสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความดี หรือพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็นหรือลักษณะประจำตัวของบุคคล ซึ่งเป็นการแสดงออกที่สามารถสังเกตและเห็นได้

ขณะที่คำว่า “พึงประสงค์” ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 135) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น

ความหมายที่ได้จากพจนานุกรมข้างต้น สรุปได้ว่าคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในฐานะพลเมืองอาเซียน ซึ่งผลจากการสังเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศ บูรณาการกับผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการสนทนากลุ่ม มีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มความรู้ (Knowledge) ได้แก่
  - 1.1 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและเพื่อนบ้าน
  - 1.2 การมีความรู้ทางวิชาการที่ได้มาตรฐานสากล
2. กลุ่มทักษะ (Skills) ได้แก่
  - 2.1 ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
  - 2.2 ทักษะการทำงานเป็นทีม
  - 2.3 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
    - 2.3.1 ทักษะชีวิต
      - 2.3.1.1 ความตระหนักรู้ในตัวเอง
      - 2.3.1.2 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา
      - 2.3.1.3 ทักษะการวางแผนและการจัดการ
      - 2.3.1.4 ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม
    - 2.3.2 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
      - 2.3.2.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์
      - 2.3.2.2 ทักษะการคิดสร้างสรรค์
      - 2.3.2.3 ทักษะการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์

2.3.2.4 ทักษะความร่วมมือ

2.3.3 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. กลุ่มเจตคติ (Attitude)

3.1 การมีสุขภาพกายและสุขภาพใจดี

3.2 การมีคุณธรรมและจริยธรรม

3.3 การเป็นประชาธิปไตย

3.4 ความภูมิใจในความเป็นไทย

3.5 การอยู่อย่างพอเพียง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าคนไทยต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาราชการของอาเซียน และเป็นภาษาสากลของโลก นอกจากนี้ภาษาอาเซียนยังมีความจำเป็น และสำคัญสำหรับคนไทยที่ต้องเรียนเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในด้านอื่น ๆ ต่อไป

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน

5.1 ความเป็นมาและการก่อเกิด

ความเป็นมาการก่อเกิดการค้าชายแดนเกิดขึ้นมาพร้อม ๆ การเกิดชุมชนของมนุษย์บนโลกใบนี้ ไม่สามารถจะสืบค้นหาหลักฐานมาชี้ชัดได้ว่าเกิดขึ้นมาแต่เมื่อใด แต่สามารถอธิบายได้ว่า นับแต่เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันเป็นชุมชน และสามารถสร้างผลผลิตได้หลากหลายแล้วนำผลผลิตนั้น ๆ มาแลกเปลี่ยนกันเพื่อสนองความต้องการของตนในการดำรงชีวิตเป็นเบื้องต้น ซึ่งขณะนั้นยังไม่มี การใช้เงินตรากำหนดราคาสินค้า เพื่อกำหนดราคาผลผลิตเพื่อซื้อขายกันเหมือนเช่นทุกวันนี้

กาลต่อมามนุษย์เกิดการเรียนรู้จนเกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางจนสามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น ความต้องการในผลผลิตก็เพิ่มมากขึ้นด้วย นอกจากนั้นอัตราการเพิ่มของประชากรโลกก็มีมากขึ้น เมื่อประชากรของชุมชนมีปริมาณเพิ่มขึ้นย่อมมีปัญหาของการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นจึงเกิดผู้นำชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากประชากรของชุมชนนั้น ๆ ให้มีอำนาจในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาของชุมชนให้ประชากรได้อยู่อย่างมีความสุขร่วมกันและเริ่มขยายบทบาทสู่กิจกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย การปกครองชุมชนก็เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น รวมถึงการกำหนดค่าเงินตราของท้องถิ่นตนเพื่อการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า แทนการนำผลผลิตต่อผลผลิตมาแลกเปลี่ยนแบบเดิม และนำไปสู่การกำหนดพื้นที่ด้วยการกำหนดเส้นเขตแดน ซึ่งกลายมาเป็นประเทศตราบเท่าทุกวันนี้

การกำหนดเส้นเขตแดนเพื่อแสดงอาณาบริเวณของเขตปกครองดังกล่าวได้แบ่งแยกชุมชนที่เคยอยู่ร่วมกันออกไปเป็นชุมชนของประเทศที่จัดตั้งขึ้นใหม่ที่มีขนบธรรมเนียม ประเพณี ภูมิปฏิบัติ ตลอดจนระเบียบกฎหมายที่แตกต่างกัน แต่การไปมาหาสู่กันแล้วนำผลผลิตที่ตนผลิตได้มาแลกเปลี่ยนกันเพื่อการดำรงชีพ ก็ยังคงดำเนินต่อไปไม่มีการหยุดหย่อน แม้ว่าชุมชนที่อาศัยอยู่ได้ถูกแบ่งออกไปเป็นคนละประเทศแล้วก็ตาม และด้วยเหตุนี้เองที่เป็นที่มาของ “การค้าชายแดน”

นอกจากการค้าชายแดนดังกล่าว ประกอบกับเส้นทางคมนาคมขนส่งได้มีการพัฒนาจนสามารถเชื่อมโยงข้ามประเทศได้หลายประเทศ จึงมีการค้าอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญการขนส่งข้ามเขตแดนทางบกเพื่อขนผ่านประเทศที่มีชายแดนติดกันสู่ประเทศที่สาม เช่น การค้าที่ผู้ประกอบการค้าไทยได้ขายสินค้าให้ประเทศเวียดนาม ได้ขนส่งสินค้าข้ามเขตแดนไทย - ลาว ผ่านประเทศลาวสู่ประเทศเวียดนาม เป็นต้น การค้ารูปแบบนี้เรียกว่า “การค้าข้ามแดน” (เหตุผลที่ใช้คำว่า การค้าข้ามแดน เพราะสอดคล้องกับความเป็นจริงที่สินค้านั้น ๆ ถูกส่งข้ามแดนของประเทศที่มีเขตแดนติดกัน และเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน หากใช้คำว่า “การค้าผ่านแดน” จะพ้องกับคำว่า “สินค้าผ่านแดน” ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดขึ้นได้ ทั้ง ๆ ที่ความหมายแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง)

5.2 วิวัฒนาการและความหมาย

5.2.1 วิวัฒนาการ

จากความเป็นมาและการก่อเกิดของการค้าชายแดนดังกล่าวข้างต้น การค้าชายแดนได้ดำเนินมาโดยตลอดและอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นจากการค้าด้วยวิธีแลกเปลี่ยนผลผลิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีพต่อกันซึ่งมีปริมาณเพียงเล็กน้อย ต่อเมื่อมีผลผลิตมากขึ้นและเกินความต้องการในการดำรงชีพของตนเอง ก็เริ่มพัฒนาสู่การแลกเปลี่ยนผลผลิต (สินค้า) เพื่อหวังผลกำไร แต่ก็ยังคงจำกัดอยู่ในเฉพาะพื้นที่บริเวณตามแนวชายแดนที่เคยเป็นชุมชนดั้งเดิม ด้วยการขนส่งข้ามแดนผ่านเส้นทางที่เคยใช้อยู่แต่เดิมเมื่อครั้งยังไม่ได้แบ่งเขตแดนหรืออาณาเขต ที่เรียกกันว่า “ช่องทางการค้าตามธรรมชาติ” หรือที่เรียกกันว่า จุดผ่อนปรนทางการค้า” ในปัจจุบัน จนกระทั่งเส้นทางคมนาคมขนส่งสะดวกมากขึ้น จึงขยายพื้นที่กว้างออกไป แต่ก็ยังคงครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ตามบริเวณแนวชายแดนของประเทศคู่ค้าที่มีเขตแดนติดกันเท่านั้น การค้าเช่นนี้เรียกว่า “การค้าชายแดน”

การค้าชายแดนในดินแดนที่มีเส้นเขตแดนติดต่อกัน และมีประชาชนที่มีความเหมือนกันในเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ภาษา เป็นผลส่งให้เกิดความสัมพันธ์กันไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเป็นอยู่ส่งผลให้มีมูลค่าการค้าสูงและจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ต่อไปในอนาคต ซึ่งจะสามารถพัฒนาให้การค้าชายแดนที่มีเขตแดนติดต่อกันให้เจริญก้าวหน้า และยั่งยืนต่อไป

5.2.2 ความหมาย

การค้าผ่านแดน หมายถึง การค้าที่อาศัยประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกัน แล้วผ่านไป ยังอีกประเทศหนึ่ง การค้าในรูปแบบนี้ประเทศไทยได้ทำความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านเพียงประเทศเดียว เท่านั้น คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางบกระหว่าง รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อส่งเสริมและ กระชับความสัมพันธ์ฉันมิตร และฉันเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดระหว่างประเทศทั้งสอง และพัฒนาการขนส่ง สินค้าและผู้โดยสาร อำนวยความสะดวกให้แก่กันและกัน โดยการขนส่งสินค้าผ่านดินแดนของอีกฝ่าย หนึ่งไปยังประเทศที่สาม หรือในทางกลับกันจากประเทศที่สามผ่านดินแดนของภาคีสัญญาฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดไปยังดินแดนของภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้ไม่รวมถึงการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่าง จุดภายในดินแดนของภาคีสัญญา คือ การค้าชายแดนที่อาศัยการขนส่งข้ามเขตแดนทางบกผ่านดินแดน ของประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกัน ไปสู่ประเทศที่สาม ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อความเป็นมา การค้ารูปแบบนี้จึงจะเป็นการค้าข้ามแดน ไม่ใช่การค้าผ่านแดนตามความตกลงดังกล่าว และที่จะกล่าว ต่อไปในเรื่องการค้าชายแดนจะเป็นการค้าในรูปแบบของการค้าข้ามแดนจะสอดคล้องกับความเป็นจริง มากกว่า

5.3 รูปแบบการค้าชายแดนและข้ามแดน

5.3.1 นำคิดตัวไปบริโภค (Consumer Trade) เป็นการซื้อ - ขายกัน ระหว่างประชาชน ในบริเวณแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ ส่วนมากจะเป็นสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค ซึ่งจะ ดำเนินการซื้อ - ขายกัน ทุกวัน และไม่สามารถเก็บเป็นสถิติข้อมูลปริมาณ การค้าได้

5.3.2 การค้าแบบเงินสด (Cash) เป็นการซื้อ - ขายกัน ในบริเวณชายแดนที่ใช้เงินสด และมีการสำแดง และเสียภาษี ณ ด่านศุลกากรที่ควบคุมพื้นที่นั้น ๆ ผู้ซื้อจะเป็นผู้สำแดงตามระเบียบ ศุลกากร และมีการเก็บสถิติข้อมูลทางการค้า

5.3.3 การค้าแบบขายฝาก (Sale on Consignment License) เป็นการค้าแบบการให้ สินเชื่อซึ่งกันและกัน การค้ารูปแบบนี้ต้องอาศัยความเชื่อใจกัน ซึ่งพ่อค้าชายแดนมีความสามารถในการติดต่อกับพ่อค้าในประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นผู้ที่ต้องการจะไปลงทุนทำการค้ากับประเทศเพื่อน บ้านจะต้องติดต่อกับพ่อค้าชายแดนเพราะเขาจะรู้ข้อมูลต่าง ๆ เป็นอย่างดีในการค้า และสามารถให้ สินเชื่อแก่กันได้

5.3.4 การค้าแบบต่างตอบแทน (Balance Trade)

5.3.4.1 Import License คือ กรณีที่พ่อค้าในประเทศต้องการซื้อสินค้า และนำ สินค้าของประเทศเพื่อนบ้านเข้ามา ก็จะต้องส่งสินค้าในประเทศออกไปก่อน จากนั้นเมื่อมีการนำ สินค้าเข้าและสินค้าออกในมูลค่าที่เท่ากันแล้ว ก็จะได้ License เมื่อพ่อค้าที่ทำการค้าได้ License

แล้วก็จะนำ License ที่ได้ไปส่งสินค้านำเข้าได้ในมูลค่าที่เท่ากับที่ส่งสินค้าออก ที่ทุกประเทศทำการค้าในรูปแบบนี้เพื่อความเสมอภาคทางการค้า และรักษาเงินตรา และเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในประเทศของตน ประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่นิยมใช้วิธีการค้ารูปแบบนี้ คือ สหภาพเมียนมาร์ นิยมใช้มากกว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศกัมพูชา

5.3.4.2 Border Trade Agreement เป็นรูปแบบการค้าที่ประเทศเพื่อนบ้านเสนอ โดยกระทรวงพาณิชย์เข้าร่วมประชุม JTC (Joint Trade Committee) และกระทรวงการต่างประเทศ เข้าร่วมประชุม JCC ทั้งสองหน่วยงานของไทย จะประชุมร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านทุกปี เพื่อเจรจาเรื่องการค้าที่ค้าขายผ่านบริเวณชายแดน ให้เป็นการค้าที่ถูกต้องและมีรูปแบบที่ตรงกัน แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากสหภาพเมียนมาร์ยังไม่ยอมแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการค้ารูปแบบนี้

5.3.4.3 การค้าแบบหักบัญชี (Account Trade หรือ Counter Trade) การค้ารูปแบบนี้เป็นนโยบายของรัฐบาลที่แล้ว เพื่อแก้ไขปัญหาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านเรียกร้อง เพื่อให้การค้าชายแดนเป็นการค้าที่ถูกต้อง จึงคิดรูปแบบการค้าโดยการเปิดบัญชีขึ้นมาบัญชีหนึ่งโดยรัฐบาลของแต่ละประเทศ หากผู้ค้าคนใดจะทำการค้าต้องมาลงทะเบียนเป็นผู้ค้า และดำเนินการส่งของเข้ามาแล้วไปตัดหรือหักบัญชีภายหลังแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจุบันไม่ได้ใช้แล้ว

5.3.4.4 การค้าแบบสากล (Normal Trade) เป็นการค้าแบบมาตรฐานสากล โดยใช้วิธีการเปิด L/C เป็นรูปแบบการค้าที่นิยมใช้แพร่หลาย

5.4 ประเพณี วัฒนธรรมทางการค้าของแต่ละท้องถิ่น(ประเทศ)

ผู้ประกอบการค้าจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการค้าจริง วัฒนธรรมการค้าทั้งของเราและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อปรับให้เข้าสู่ระบบ และระเบียบการค้า เช่น การค้าชายแดนไทย - เมียนมาร์ แม่สอด - เมียวดี ใช้เงินบาทแลกกับเงินจ๊าด มายาวนานหลายสิบปีนับแต่มีการค้าชายแดนไทย-เมียนมาร์ และถือว่าเป็นวัฒนธรรมทางการค้าท้องถิ่นระหว่าง 2 ประเทศ ที่พ่อค้าไทยและเมียนมาร์ รวมทั้งประชาชน 2 ฝ่ายแม่น้ำเมยกระทำร่วมกันมายาวนานและไว้ใจซึ่งกันและกันโดยไม่ต้องพึ่งเงินดอลลาร์ เป็นต้น

5.5 ความเปลี่ยนแปลงทางการค้า/นโยบายของประเทศที่มีอิทธิพลต่อการค้าด้านนั้น ๆ

ต้องติดตามความเคลื่อนไหว นโยบายของประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องการค้า การค้า เช่น แนวโน้มการค้าชายแดนไทย-เมียนมาร์ ในปี 2550 ว่าการค้าชายแดนแม่สอด - เมียวดี จะยังไม่ขยายตัว เพราะภาครัฐมีกฎระเบียบและเงื่อนไขเพิ่มมากขึ้น สิ่งที่สำคัญคือมาตรการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปรามได้เข้ามาตรวจค้น และจับกุมร้านค้าแลกเปลี่ยนเงินจ๊าดกับเงินบาท ทำให้

พ่อค้าไทยและเมียนมาร์ ขาดความมั่นใจและขาดเสถียรภาพในการทำการค้าชายแดน มีการย้ายฐาน การแลกเปลี่ยนเงินจำกัด ไปยังฝั่งเมียนมาร์ที่จังหวัดเมียวดี ส่งผลกระทบรุนแรงต่อระบบการค้าเพราะ ความไม่แน่นอนของนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดูแลการค้าชายแดน (ศึกษาเพิ่มเติม ที่ www.thaiechamber.com) อีกทั้งยังต้องติดตามนโยบายการค้าของประเทศยักษ์ใหญ่อ่างประเทศ จีน และอินเดีย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้า รวมถึงตลอดถึงเส้นทางการคมนาคมที่มีความสะดวก รวดเร็ว เนื่องจากมีการเชื่อมโยงเส้นทางของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งสามารถ เชื่อมโยงไปถึงประเทศที่สามได้โดยง่าย เมื่อเส้นทางคมนาคมสะดวกและเอื้อต่อระบบโลจิสติกส์ ของภูมิภาคย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการค้าการลงทุน และมีกระทบต่อการวางนโยบายของ แต่ละประเทศ เช่น

1. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ -ใต้ เชื่อมโยงไทย พม่า ลาว จีน ได้แก่
  - เส้นทาง แม่สาย - เชียงตุง - เชียงรุ่ง - คุณหมิง
  - เส้นทาง เชียงของ - หลวงน้ำทา - เชียงรุ่ง - คุณหมิง
  - เส้นทาง ห้วยโก๋น (จ.น่าน) - เมืองเงิน (แขวงไชยบุรี) - ปากแบ่ง (แขวงอุดมไชย)
2. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก เชื่อมโยงพม่า - ไทย - ลาว - เวียดนาม ได้แก่
  - ฝั่งตะวันออก : มุกดาหาร - สหวันนะเขต - ดองฮา - เว้ - ดานัง
  - ฝั่งตะวันตก : แม่สอด - เมียวดี - ฆะมาคำไย
3. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ เชื่อมโยง ไทย-กัมพูชา-เวียดนาม ได้แก่
  - เส้นทาง ตราด - เกะกง - สเรแอมปีด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเลียบชายฝั่ง ทะเลไทย - กัมพูชา - เวียดนาม
  - เส้นทาง ช่องสะเก้ง - อันลองเวง - เสียมราฐ ซึ่งเชื่อมโยงภาคอีสานใต้ของไทย กับ เมืองเสียมราฐ

5.6 กฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติของการค้าชายแดน

เรื่องของกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับสินค้า และข้อผูกพันต่าง ๆ ที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติ เพราะจะนำไปสู่การปฏิบัติโดยชอบ เป็นภาระหน้าที่ที่ศุลกากรจะต้อง รู้ อย่างเช่นข้อผูกพันต่าง ๆ หรือ MOU กับประเทศเพื่อนบ้านล้วนเป็นหน้าที่ให้แก่สำนักงานศุลกากร ภาคและด่านศุลกากรตามแนวชายแดน อย่างเช่น กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อนบ้าน จากการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ของประเทศในเขต ภูมิภาค ที่สำคัญได้แก่ กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) คือ การให้สิทธิพิเศษทาง

ภานีสกุลการแก่ประเทศในกลุ่มอาเซียน และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS)

ACMECS คือ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 5 ประเทศคือไทย ลาว พม่า กัมพูชา และเวียดนาม กรอบคลุมความร่วมมือ 5 สาขาได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน ความร่วมมือด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การคมนาคม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งได้กำหนดโครงการตามแนวนพื้นที่บริเวณชายแดนที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรไว้มากมาย เช่น

1. โครงการ One Stop Service : OSS คือโครงการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า - ส่งออก มาปฏิบัติงานในที่เดียวกันแบบเบ็ดเสร็จ

2. Contract Farming คือโครงการที่รัฐบาลไทยส่งเสริมให้เอกชนเข้าไปทำการเกษตรในประเทศเพื่อนบ้าน โดยผลผลิตที่ได้จะได้รับการยกเว้นอากรเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทย

3. AISP คือการให้สิทธิพิเศษทางภานีสกุลการแก่ประเทศในกลุ่มอาเซียน

4. Single Inspection เป็นความร่วมมือด้านการศุลกากรระหว่างประเทศโดยมีสาระสำคัญคือ หากศุลกากรฝ่ายใดเปิดตรวจสินค้าขาออกแล้ว ฝ่ายนั้นจะออกไปตรวจสินค้าและส่งให้อีกฝ่ายหนึ่งเพื่อยกเว้นการตรวจสำหรับสินค้าที่เกี่ยวกับการนำเข้านั้น

นอกจากนี้ ยังมีแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (IMT- GT) และยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย (JDS)

5.7 เทคนิค/เทคนิค ที่ช่วยสนับสนุนการค้าชายแดนให้พัฒนาและขยายตัวอย่างยั่งยืน

5.7.1 ปัจจัยภายในระบบการค้าชายแดน

5.7.1.1 ความเป็นชนเชื้อชาติเดียวกันของชุมชนตามแนวชายแดน ที่มีภาษาพูดที่สามารถสื่อสารกันเข้าใจได้ง่าย มีวัฒนธรรม ประเพณีที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีเอกลักษณ์ในเรื่อง “ความมีน้ำใจ อหยาศัยไมตรี” ที่ไม่แตกต่างกัน อันเป็นแต้มต่อที่ได้เปรียบประเทศอื่นซึ่งเป็นชนต่างเชื้อชาติ

5.7.1.2 การค้าแบบให้เครดิตสินเชื่อ ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของผู้ประกอบการค้าไทย ที่แตกต่างจากผู้ประกอบการค้าของประเทศอื่น ๆ ที่ทำการค้าแบบเงินสดเท่านั้น

5.7.1.3 มีความเชื่อถือ และเชื่อใจกันระหว่างผู้ค้าของทั้งสองฝ่าย เช่น การค้าพลอยในแถบชายแดน จังหวัดจันทบุรี หากมีผู้นำเอาอัญมณีปลอมมาจำหน่าย จะโดนกลุ่มพ่อค้าต่อต้านและไม่ทำการค้าขายด้วย และในที่สุดจะทำการค้าไม่ได้อีกต่อไป

5.7.2 ปัจจัยภายนอกกระบวนการค้าชายแดน

5.7.2.1 ความสะดวก โปร่งใส ประหยัด ที่เกิดจากพิธีการศุลกากร (แรงสนับสนุนศุลกากร) การค้าชายแดนส่วนใหญ่ทำพิธีการส่งออกสินค้าอย่างถูกต้อง แต่ด้วยระบอบการปกครองภายในของประเทศเพื่อนบ้าน และระบบการค้า จะเป็นด้วยเหตุผลใดก็แล้วแต่ การนำเข้าประเทศเพื่อนบ้านเป็นการนำเข้าที่ไม่ถูกต้อง เข้าลักษณะการลักลอบเข้าประเทศเพื่อนบ้าน มีคำจำกัดความคำหนึ่งว่า “การค้าล่อลวง” ซึ่งมีผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเชิงลบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นที่ทราบกันมายาวนานแล้ว ทำให้มองว่าไม่โปร่งใส ซึ่งศุลกากรพยายามแก้ไขให้สิ่งเหล่านั้นเกิดความชัดเจน ให้เป็นที่ยอมรับ โดยไม่ต้องไปอ้างว่าศุลกากรเรามีนอกมีใน เช่น เรานำระบบ Paperless มาใช้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

5.7.2.2 ความเป็นมาตรฐานของการปฏิบัติพิธีการศุลกากร นอกจากการสร้างกฎระเบียบแล้ว เราจะต้องสร้างมาตรฐานการปฏิบัติทางการค้าควบคู่กันไปในแต่ละท้องที่ที่จะสามารถช่วยทำให้การค้าชายแดนพัฒนาได้ ซึ่งการค้าชายแดนบางท้องที่ปัญหาและอุปสรรคเกิดจากหน่วยงานในท้องที่มักจะอ้างเรื่องนโยบายความมั่นคง จึงทำให้เกิดอุปสรรคทางการค้า ดังนั้น ศุลกากรจะต้องชูประเด็นเรื่องของการสนับสนุนการค้าชายแดนอย่างถูกต้องให้เขายอมรับ

5.8 เส้นทางสายหลักการค้าชายแดน

การค้าชายแดน และการค้าผ่านแดน ไทยไปสปป.ลาว ไปจีนและเวียดนาม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ กับเส้นทางขนส่งทางถนนที่เชื่อมต่อระหว่างสี่ประเทศ กฎเกณฑ์ แนวนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องโดยพบว่า ในทางปฏิบัติการค้าระหว่างกันจะมีการใช้เส้นทางสายหลัก รวมทั้งสิ้น 4 สาย ประกอบด้วย เส้นทางถนนสาย R3A R8 R9 และ R12 ซึ่งจะข้ามพรมแดนจากไทยไปยัง สปป.ลาว โดยอาศัยสะพานข้ามพรมแดน (สะพานมิตรภาพไทย - ลาว) ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งหมด 4 แห่ง ได้แก่ สะพานมิตรภาพแห่งที่ 1 ระหว่างจังหวัดหนองคาย - นครหลวงเวียงจันทน์ สะพานมิตรภาพแห่งที่ 2 ระหว่างจังหวัดมุกดาหาร - แขวงสะหวันนะเขต สะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 ระหว่างจังหวัดนครพนม - แขวงคำม่วน และสะพานมิตรภาพแห่งที่ 4 ระหว่างจังหวัดเชียงราย - แขวงบ่อแก้ว ในขณะที่มีจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนทางการค้าตลอดแนวทางชายแดน ซึ่ง ณ เดือนกรกฎาคม 2558 จุดผ่านแดนของไทยบริเวณชายแดนไทย - สปป.ลาว ประกอบด้วย จุดผ่านแดนถาวร 19 แห่ง และจุดผ่อนปรนทางการค้า 29 แห่ง ทั้งนี้หากมีการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มประสิทธิภาพก็จะเป็นตัวส่งเสริมศักยภาพการค้าของไทยเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

การค้าผ่านแดน หมายถึง การค้าที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ที่ประชาชนหรือผู้ประกอบการค้าจากประเทศที่หนึ่งส่งผ่านประเทศที่สองไปยังประเทศที่สาม หรือจากประเทศที่

สามผ่านแดนประเทศที่สองมายังประเทศที่หนึ่ง ทั้งนี้แต่ละประเทศจะต้องยินยอมให้มีการขนส่งสินค้าผ่านแดนกันได้ ตลาดการค้าประเทศใกล้เคียงกับประเทศที่อยู่ถัดไป เช่น จีน อินเดีย บังคลาเทศ และเวียดนาม ซึ่งมีประชากรรวมกันกว่าหนึ่งพันล้านคน นับว่าเป็นตลาดการค้าที่สำคัญที่น่าสนใจ การขนส่งสินค้าทางบกผ่านแดนไปยังประเทศดังกล่าวสามารถย่นระยะทางการขนส่งสินค้า เป็นการลดต้นทุนค่าขนส่งได้เป็นจำนวนมาก และยังช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย

5.9 การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม สามารถจำแนกตามพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ได้ 2 เส้นทาง ได้แก่ พื้นที่การค้าชายแดนที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว ผ่านแดนไปเวียดนาม และพื้นที่การค้าชายแดนที่มีพรมแดนติดกับกัมพูชาผ่านแดนไปเวียดนาม ดังนี้

5.9.1 พื้นที่การค้าชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว ผ่านแดนไปเวียดนาม ประกอบด้วย 6 แห่ง ดังนี้

5.9.1.1. จังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคายมีด่านตรวจคนเข้าเมืองถาวร และสะพานมิตรภาพไทย – ลาว ซึ่งสะดวกในการเดินทาง จังหวัดหนองคาย มี 3 สถานะ สถานะต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง สภาพภูมิประเทศของจังหวัดหนองคายมีลักษณะทอดยาวตามลำน้ำโขง จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีอาณาเขตติดกับนครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นเขตแดน จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดชายแดนที่มีเอกลักษณ์พิเศษ โดยมีพื้นที่ทอดขนานยาวไปตามลำน้ำโขง มีความยาวทั้งสิ้น 195 กิโลเมตร ความกว้างของพื้นที่ทอดขนานไปตามลำน้ำโขงโดยเฉลี่ยประมาณ 20 – 25 กิโลเมตร ช่วงที่กว้างที่สุดอยู่ที่อำเภอเฝ้าไร่ และช่วงที่แคบที่สุดอยู่ที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีอำเภอที่อยู่ติดกับลำน้ำโขง 6 อำเภอ คือ อำเภอสังคม อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอเมือง อำเภอโพนพิสัย และอำเภอรัตนวาปี และมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศลาว คือ แขวงเวียงจันทน์ นครหลวงเวียงจันทน์ และแขวงบอลิคำไซ

จังหวัดหนองคายมีจุดผ่านแดนไป ประเทศลาว รวม 6 จุด เป็นจุดผ่านแดนถาวร 2 จุด และจุดผ่อนปรน 4 จุด จุดผ่านแดนที่สำคัญและเป็นสากล คือ ด่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว ซึ่งรัฐบาลออสเตรเลีย - ไทย - ประเทศลาว ร่วมมือกันสร้างและเป็นประตูไปสู่อินโดจีน

5.9.1.2. จังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดบึงกาฬ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.๒๕๕๔ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยแยกการปกครองออกจากจังหวัดหนองคาย การขอจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬเป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่มาตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เนื่องจาก

จังหวัดหนองคายมีระยะทางยาวจากเหนือจรดใต้ ประมาณ ๓๓๐.๖ กิโลเมตร ราษฎรที่อาศัยอยู่บึงโขงหลง ซึ่งเป็นอำเภอที่ไกลที่สุดต้องเดินทางมาติดต่อราชการระยะทางถึง ๒๓๘ กิโลเมตร การเดินทางไป - กลับ ทำให้เสียเวลา และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ในส่วนการบริหารราชการ และการแก้ไขปัญหาด้านชายแดนไม่สะดวก และไม่ทั่วถึง หากจัดตั้งจังหวัดบึงกาฬแล้วจะย่นระยะทางได้ถึง ๑๐๒ กิโลเมตร ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายของราษฎร ทั้งนี้การบริหารราชการลงไปแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จังหวัดบึงกาฬเป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับ สปป.ลาว โดยมีชายแดนเป็นแม่น้ำโขงกั้นกลางยาวประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร อยู่ตรงข้ามแขวงบอลิคำไซ สปป.ลาว ภาวะการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านระหว่างไทยกับ สปป.ลาวที่ผ่านด่านศุลกากรบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ มีพื้นที่ติดกับ แขวงบอลิคำไซ สปป.ลาว ระยะทาง 120 กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 1 จุด คือ ด่านบึงกาฬ บ้านพันลำ ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอบึงกาฬ เมืองปากซัน แขวงบอลิคำไซ ของประเทศ สปป.ลาว จุดผ่อนปรน จำนวน 2 จุด บ้านห้วยลาด ตำบลปากคาด อำเภอบึงกาฬ บ้านทวย เมืองท่าพะบาด แขวงบอลิคำไซ ของประเทศ สปป.ลาว และบ้านบุงคล้า ตำบลบุงคล้า อำเภอบุงคล้า บ้านปากกระดิ่ง เมืองปากกระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ ของประเทศ สปป.ลาว

5.9.1.3. จังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมมีพื้นที่ประมาณ 5512.67 ตารางกิโลเมตร มีประชากรรวมทั้งสิ้น 691,901 คน 170,979 ครัวเรือน เป็นจังหวัดซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศลาวเป็นระยะทางยาว 164 ตารางกิโลเมตร คือ เขตอำเภอบ้านแพงติดกับบ้านบุงกวง เมืองปากกระดิ่ง แขวงคำม่วน อำเภอท่าอุเทน ติดกับ บ้านหินปูน แขวงคำม่วน อำเภอเมือง ติดกับ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วนและอำเภอธาตุพนมติดกับบ้านปากเซบั้งไฟ เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย ทิศตะวันตกติดกับ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร และทิศใต้ติดกับอำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร ภายใต้การขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีพื้นที่เบ้าอย่างเงินที่ได้กลายเป็นแหล่งผลิต และแหล่งตลาดขนาดใหญ่ ท่ามกลางภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจที่หลายประเทศต่างมุ่งเข้าหาเงินนี้ ทำให้ “นครพนม” กลายเป็นพื้นที่ที่ถูกพูดถึงไม่น้อยในเรื่องของการเป็น HUB เส้นทางการค้าอินโดจีน เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อไปยังลาวตอนกลาง แขวงคำม่วน ที่อยู่ตรงกับนครพนมก็สามารถเชื่อมโยงไปยังเวียดนามกลางได้ ซึ่งเป็นใจกลางตัว S ของเวียดนามพอดี ตรงกับเมืองกว๋างบิงห์ และสามารถขึ้นเหนือลงใต้ได้ นอกจากนี้ ยังสามารถเชื่อมโยงไปยังมณฑลกว่างซี นครหนานหนิงของจีน ผ่านเวียดนาม ลาว ด้วยระยะทางเพียง 1,000 กิโลเมตร การเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนการค้าลุ่มน้ำโขง เริ่มเข้าใกล้กับความเป็นจริง เมื่อหอการค้า

จังหวัดนครพนมออกมาเปิดเผยว่า มูลค่าการค้าชายแดน หลังจากเปิดสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 3 นครพนม - คำม่วน ได้ 2 ปี ยอดการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น 10 เท่าตัว จากเดิมมูลค่าการค้าชายแดนประมาณ 5,000 กว่าล้านบาทต่อปี เป็นการค้าขายระหว่างท่าเรือและชาวบ้านแต่พอเปิดสะพานทำให้การค้าผ่านแดนที่เชื่อมโยงไปยัง ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ ในมณฑลกว่างซี - นครหนานหนิง ตัวเลขส่งออกเพิ่มเป็น 50,000 กว่าล้านบาท คิดแล้วเพิ่มขึ้นประมาณ 600-700 เปอร์เซ็นต์

การค้าชายแดน/ผ่านแดน จังหวัดนครพนม มีจุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง จุดผ่อนปรน 4 แห่ง จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม - คำม่วน) บริเวณบ้านห้อม ตำบล อาจสามารถ อำเภอเมืองนครพนม เป็นเขตติดต่อกับบ้านเวินใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน จุดผ่านแดนถาวรท่าเทียบเรือเทศบาลเมืองนครพนม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง นครพนม ติดต่อกับเมืองท่าแขก แขวงคำม่วน จุดผ่อนปรน บ้านนาคท่า หมู่ 2 ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองนครพนม เป็นเขตติดต่อกับบ้านปากเป้ง เมืองท่าแขก จุดผ่อนปรนบ้านโพธิ์ไทร ตำบลไผ่ล้อม อำเภอบ้านแพง เป็นเขตติดต่อกับบ้านท่าสะอาด เมืองปากกระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ จุดผ่อนปรนบ้านธาตุพนมสามัคคี หมู่ที่ 2 อำเภอธาตุพนม เป็นเขตติดต่อกับบ้านด่าน เมืองหนองบก แขวงคำม่วน

5.9.1.4. จังหวัดมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหารอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 642 กิโลเมตร เป็นจังหวัดชายแดนติดกับ สปป.ลาว มีแม่น้ำโขงกั้นพรมแดนความยาว 72 กิโลเมตร มี 7 อำเภอ 53 ตำบล 493 หมู่บ้าน ประชากร 3.48 แสนคน มากเป็นอันดับที่ 66 ของประเทศ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ของจังหวัดเท่ากับ 24,898 ล้านบาท พื้นที่ในจังหวัดมากถึงร้อยละ 40 เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่ปลูกข้าว ยางพารา และการทำโคเนื้อ

เมื่อปี 2558 มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากถึง 5.9 แสนคน ส่วนใหญ่เป็นคนไทย สร้างรายได้ให้จังหวัดถึง 2,431 ล้านบาท สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอยู่ที่แหล่งธรรมชาติและโบราณสถานต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้น มีที่น่าสนใจ เช่น สะพานมิตรภาพไทย - ลาว 2 ตลาดอิน โดจัน หมู่บ้านท่องเที่ยวโฮมสเตย์ เป็นต้น ในขณะที่มูลค่าการค้าชายแดนในปี 2558 สูงถึง 93,920 ล้านบาท โดยประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ จีน ลาว และเวียดนาม และมุกดาหาร ยังเป็นเมืองคู่แฝดกับ 3 เมือง คือ แขวงสะหวันนะเขต : ลาว, จังหวัดกว๋างตรี : เวียดนาม, เมืองจงจ้าว เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง : จีน สำหรับจังหวัดมุกดาหารได้กำหนดให้พื้นที่ 3 อำเภอ 11 ตำบล ในจังหวัดมุกดาหาร คือ อำเภอเมืองมุกดาหาร ห้วยน้ำใหญ่ และคอนตาล เนื้อที่ 361,524 ไร่ หรือ 578.5 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นอำเภอชายแดนติดกับแม่น้ำโขง เป็น 1 ใน 10 จังหวัดที่เป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศ ภาวะการค้าชายแดนกับลาว เฉพาะที่ด่านพรมแดนจังหวัด

มุกดาหาร (สะพานมิตรภาพฯ 2) ประจำเดือนเมษายน 2559 ปรากฏว่ามีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 7,710 ล้านบาท โดยมีมูลค่าการส่งออกรวม 3,386 ล้านบาท ในขณะที่มูลค่าสินค้านำเข้ารวม 4,324 ล้านบาท ซึ่งมีสินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ หน่วยประมวลผลข้อมูลแผ่นวงจรพิมพ์ แท็งก์เปล่า อุปกรณ์ทำด้วยโลหะ ส่วนประกอบของกล่อง น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำตาล ชิ้นส่วนทำด้วยพลาสติก เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับให้สัญญาณเสียง และส่วนประกอบเครื่องประมวลผลข้อมูล ส่วนสินค้านำเข้า ประกอบด้วยพลังงานไฟฟ้าทองแดงบริสุทธิ์ ส่วนประกอบของกล่อง แท็งก์เปล่า อุปกรณ์ทำด้วยโลหะ หน่วยประมวลผลข้อมูล เครื่องโทรศัพท์ เสื้อเบลาส์ เสื้อเชิ้ตสตรีหรือเด็กหญิง ส่วนประกอบของครน ปั่นจั่นสูท แจ็กเก็ต กางเกงสตรีหรือเด็กหญิง และส่วนประกอบรองเท้า

5.9.1.5. จังหวัดเลย

จังหวัดเลย มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับ สปป.ลาว คิดเป็นความยาว 197 กิโลเมตร มีแม่น้ำโขง แม่น้ำเหือง และแนวสันเขาเป็นแนวพรมแดนติดต่อกับแขวงไชยะบุรี และแขวงเวียงจันทน์ของ สปป.ลาว มีช่องทางการค้าชายแดนระหว่างไทย - สปป.ลาว จังหวัดเลยมีด่านศุลกากร อำนาจความสะดวกทางการค้า 2 แห่ง คือ ด่านศุลกากรท่าลี่ อำเภอท่าลี่ และด่านศุลกากรเชียงคาน อำเภอเชียงคาน โดยมีรายละเอียดจุดผ่านแดน 6 ด่าน ดังนี้

จุดผ่านแดนถาวร มี 3 ด่าน ได้แก่

1. จุดผ่านแดนถาวรบ้านเชียงคาน ต.เชียงคาน อ.เชียงคาน ตั้งอยู่ตรงข้ามกับเมืองสาณะคาม แขวงเวียงจันทน์ สินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้านานพาทนะ และส่วนประกอบ สินค้าอุปโภคบริโภค สำหรับสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าไม้ ไม้แปรรูป และสินค้ากสิกรรม เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และลูกเดือย การขนส่งจะใช้แพขนานยนต์ขนส่งสินค้านำเข้าข้ามแม่น้ำโขง

2. จุดผ่านแดนถาวรบ้านคกไฟ ต.ปากชม อ.ปากชม ตั้งอยู่ตรงข้ามกับบ้านวังเมืองหมื่น แขวงเวียงจันทน์ เป็นเส้นทางไปยังแขวงเวียงจันทน์ ระยะทางประมาณ 160 กิโลเมตร (เป็นทางลูกรังประมาณ 100 กม. ส่วนอีก 60 กม. เป็นทางลาดยาง) สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้านำเข้าจะเป็น ไม้แปรรูป แร่แบโรท์ สินค้ากสิกรรม และของป่าจากฝั่งลาว ซึ่งในฤดูฝนจะมีน้ำหลาก การขนส่งสินค้าจะใช้แพขนานยนต์ขนส่งสินค้านำเข้าข้ามแม่น้ำโขง

3. จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพน้ำเหือง ไทย - ลาว ต.อาฮี อ.ท่าลี่ ตั้งอยู่บริเวณบ้านนากระเซิง ตำบลอาฮี ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับบ้านปากหมอ เมืองแก่นท้าว แขวงไชยะบุรี เป็นจุดผ่านแดนถาวรที่มีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพน้ำเหืองไทย-ลาว ซึ่งได้ทำพิธีเปิดใช้สะพานแห่งนี้ เมื่อวันที่ 28 ต.ค.2547 สินค้าที่ส่งออกบริเวณนี้ ได้แก่ สินค้าวัสดุก่อสร้าง เช่น เหล็กเส้น สังกะสี ปูนซีเมนต์ ฯลฯ เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ และส่วนประกอบสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น

สำหรับสินค้าที่มีการนำเข้า ได้แก่ ไม้ ไม้แปรรูป ผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลูกเดือย ลูกดาว และของป่า

จุดผ่อนปรน มี 3 ด่าน มีแม่น้ำโขงเป็นแนวกันใช้เรือเล็กข้ามหรือเดินข้ามในช่วงหน้าแล้ง

1. จุดผ่อนปรนบ้านเหมืองแพร่ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว (ฝั่งลาวได้แก่ บ้านเหมืองแพร่ เมืองบ่อเตน แขวงไชยบุรี) เปิดด่านทุกวันพระ

2. จุดผ่อนปรนบ้านนาข่า ตำบลปากหมัน อำเภอด่านซ้าย (ฝั่งลาวได้แก่ บ้านนาข่า เมืองบ่อเตน แขวงไชยบุรี) เปิดด่านทุกวันพฤหัสบดี

3. จุดผ่อนปรนบ้านนากระเซิง ตำบลอาฮี อำเภอท่าลี่ (ฝั่งลาวได้แก่ บ้านเมืองหอม เมืองแก่นท้าว แขวงไชยบุรี) เปิดด่านทุกวันพระ

5.9.1.6 จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี อยู่สุดชายแดนทางตะวันออกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างของประเทศไทย มีพื้นที่ 10,069 ล้านไร่ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของภาค และเป็นอันดับ 3 ของประเทศมีแนวพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางประมาณ 428 กิโลเมตร โดยมีเขตติดต่อกับประเทศลาว 361 กิโลเมตร มีด่านผ่านแดนถาวร จำนวน 2 ด่านที่สำคัญ คือ ด่านช่องเม็ก ตั้งอยู่เขตรอยต่อพรมแดน ช่องเม็ก อ.สิรินธร – ด่านวังเต่า ของ สปป.ลาว และด่านปากแซง ตั้งอยู่ที่ด่านปากแซง กิ่ง อ.นาตาล อยู่ห่างจากตัวจังหวัด ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2050 ประมาณ 100 กิโลเมตร จุดผ่านแดนแห่งนี้พรมแดนระหว่างไทย-สปป.ลาว มีแม่น้ำโขงกั้นระหว่างเขตแดน ตรงกันข้ามกับ บ.ตาดสะพาน เมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวัน สปป.ลาว การคมนาคมและขนส่งสินค้าใช้ทางเรือและแพขนานยนต์ ซึ่งราษฎรทั้งสองประเทศสามารถผ่านได้โดยไม่ต้องข้ามแม่น้ำโขง และผ่านแดนทางอำเภอเขมราฐ (ติดต่อกับแขวงสาละวันและแขวงจำปาสัก) นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ระยะทาง 67 กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนที่สำคัญคือ ด่านพรมแดนช่องอานม้า ระหว่างอำเภอน้ำยืน อำเภอจอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร ประเทศกัมพูชา จังหวัดอุบลฯ มีประชากรทั้งหมด 1,805,774 คน

5.9.2 พื้นที่การค้าชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับ กัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม ประกอบด้วย 2 แห่ง ดังนี้

5.9.2.1 จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากจะมีพรมแดนติดต่อกับประเทศ สปป.ลาว และผ่านไปเวียดนามแล้วยังมีพื้นที่ติดต่อกับ ประเทศกัมพูชา ระยะทาง 67 กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนที่

สำคัญคือ ค่านิยมแดนช่องอานม้า ระหว่างอำเภอขึ้น อำเภอจอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร ประเทศกัมพูชา จังหวัดอุบลฯ มีประชากรทั้งหมด 1,805,774 คน

5.9.2.2 จังหวัดสุรินทร์

เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตอนล่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือติดกับชายแดนประเทศกัมพูชา มีระยะทางยาว 127 กิโลเมตร ซึ่งมีจุดผ่านแดนถาวรช่องจอมเป็นเส้นทางสู่แหล่งอารยธรรมของโลก คือ นครวัด - นครธม มีนักท่องเที่ยวเข้าออกจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าชายแดน มีการเคลื่อนย้ายแรงงานชาวพม่า ลาว และกัมพูชา มาทำงานในจังหวัดทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย โดยไปใช้แรงงานตามสถานประกอบการและสถานบริการต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร คาราโอเกะ หรือทำงานบ้าน บางรายมีการค้าประเวณีแอบแฝงและยังเป็นสถานะทางผ่านไปกรุงเทพมหานคร และเขต ปริณพทลต่าง ๆ ด้วยจังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีบุคคลไปเร่ร่อนขอทานอยู่ในกรุงเทพฯ มากที่สุดซึ่งจะมีทั้งเด็ก คนชรา และคนพิการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า พื้นที่ชายแดนทั้ง 7 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ทำการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนไปยัง ประเทศลาว จีน และเวียดนาม ซึ่งทำให้มีมูลค่าการค้าในแต่ละปีมีจำนวนมากและเส้นทางคมนาคมสามารถเชื่อมโยงถึงกัน ฉะนั้น ภาษาในการสื่อสารเกี่ยวกับการค้าชายแดนจึงมีความจำเป็นที่ผู้ประกอบการค้าหรือประชาชนที่ติดต่อกับชายแดนในพื้นที่ชายแดนต้องเรียนรู้เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่กำลังเกิดขึ้น

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2523 : 209) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

ความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือจากการสอน การวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถ หรือความสัมฤทธิ์ของบุคคลว่าเรียนรู้เท่าไร มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดหมาย และลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้วยการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบปฏิบัติ
2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนรวมถึงการตรวจสอบความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบผลสัมฤทธิ์

อัจฉรา สุขารมณ์ และอรพินทร์ ชุชม (2530 : 10) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยการทดสอบ เช่น จากการสังเกตหรือการตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของเกรดที่ได้มาจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกรรมวิธีที่ซับซ้อนและช่วงเวลา ในการประเมินอันยาวนานหรืออีกวิธีหนึ่งอาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

กู๊ด (Good, 1973 : 103) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษา โดยปกติวัดจากคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้หรือจากแบบทดสอบหรืออาจรวมทั้งคะแนนที่ครูเป็นผู้ให้และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ด้านวิชาการและทักษะซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกันทั้งองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ที่แสดงออกในรูปของความสำเร็จโดยประเมินผลจากการใช้แบบทดสอบหลังการเรียน

6.2 ประเภทของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประกิจ รัตนสุวรรณ (2525 : 210) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้เอง ครูผู้สอนจัดสร้างขึ้นเพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากได้มีการเรียนการสอนไประยะหนึ่งแล้ว โดยปกติแบบทดสอบประเภทนี้จะใช้เฉพาะภายในกลุ่มนักเรียนที่ครูผู้ออกข้อสอบเป็นผู้สอนจะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบนักเรียนว่า มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด และจะนำผลสอบนี้ไปใช้ทั้งปรับปรุงซ่อมเสริม การเรียนการสอนกับนำไปตัดสินผลการเรียนของนักเรียนด้วยตัวอย่างแบบทดสอบ ที่ครูใช้การสอบปลายภาคหรือปลายปี หรือเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละบทเรียนนั่นเอง

2. แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้เอง แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการเรียนด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่ต่างกลุ่มกัน บุญชม ศรีสะอาด (2532 : 8 – 9) ได้แบ่งลักษณะของแบบทดสอบออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินใจว่า ผู้เรียนมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่การวัดเพื่อให้ตรงตามจุดประสงค์ซึ่งเป็นหัวใจของการทดสอบประเภทนี้

2.2 แบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตรสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร สามารถจำแนกผู้เรียนตามเก่งอ่อนได้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนมาตรฐานที่สามารถวัดได้และแสดงสถานภาพความสามารถของบุคคล เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นที่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 146 –147) ได้แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้นเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บอกพร้อมตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริมหรือเป็นการวัดความพร้อมที่จะได้เรียนในบทเรียนใหม่ ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา หรือจากครูผู้สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดี จึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใดก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกวิธีสอนและยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนด้วยทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีการสร้างข้อคำถามเหมือนเป็นคำถามที่วัดเนื้อหา และพฤติกรรมที่สอนไปแล้วจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ซึ่งควรจัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความรู้ความจำ

2.2 ความเข้าใจ

2.3 การนำไปใช้

2.4 การวิเคราะห์

2.5 การสังเคราะห์

2.6 การประเมินค่า

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2551 : 28) ได้จำแนกแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ได้หลายมิติ แต่โดยทั่วไปมักจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แบบสอบมาตรฐานกับแบบสอบที่ครูสร้างขึ้นแบบสอบมาตรฐานและแบบสอบที่ครูสร้างขึ้นมีความแตกต่างกันใน 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การจำกัดของเนื้อหาวิชาที่สอบ

2. การทดลองใช้แบบสอบ

3. วิธีดำเนินการสอบ

4. วิธีการให้คะแนน

5. ตารางปกติวิสัยเพื่อการเปรียบเทียบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการมักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ควรคำนึงถึงเนื้อหาหรือทักษะภายในขอบเขตที่ใช้วัดสิ่งที่ต้องการวัดจะต้องเกิดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งโดยทั่วไปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำแนกประเภทได้ดังนี้

1. เป็นแบบทดสอบของครูและแบบทดสอบมาตรฐาน
2. เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์และแบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม
3. เป็นลักษณะการวัดด้านปฏิบัติและการวัดเนื้อหา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ และแบบทดสอบแบบอิงกลุ่ม

6.3 หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิญญา วิศาลาภรณ์ (2530 : 12) กล่าวว่าในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมีหลักเกณฑ์เบื้องต้นที่ควรพิจารณาประกอบในการสร้างแบบทดสอบ ดังต่อไปนี้

1. วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะวัดตามจุดมุ่งหมายทุกอย่างของการสอนและจะต้องมั่นใจได้ว่าสิ่งที่ต้องการจะวัดได้จริง ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในทุกระดับวิชา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวัดให้ตรงและครบจุดประสงค์
2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน การเปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าไปสู่จุดหมายที่วางไว้ ดังนั้นครูควรจะทราบมาก่อนเรียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร
3. การวัดผลเป็นการวัดทางอ้อม เป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบ วัดพฤติกรรมที่จะสอบวัดจะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง
4. การวัดผลการศึกษาเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์ เป็นการยากที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนได้ภายในเวลาจำกัด สิ่งที่สามารถวัดได้ วัดได้ เป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นจึงต้องมั่นใจว่าสิ่งที่สอบวัดนั้นเป็นตัวแทนที่แท้จริงได้
5. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้น มิใช่เพียงเพื่อให้เกรดเท่านั้น การวัดผลเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาการสอนของครูเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของนักเรียน ดังนั้นการสอบปลายภาคครั้งเดียวจึงไม่พอที่จะวัดกระบวนการเจริญงอกงามของนักเรียนได้

6. ในการให้การศึกษาที่สมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแค่เพียงอย่างเดียว กระบวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

7. การวัดผลการศึกษาที่มีความผิดพลาดของที่ซึ่งได้น้ำหนักเท่ากันโดยตาชั่งหยาบ ๆ อาจมีน้ำหนักต่างกัน ถ้าชั่งโดยตาชั่งละเอียด ทฤษฎีการวัดผลเชื่อว่า

$$\text{คะแนนที่สอบได้} = \text{คะแนนจริง} + \text{ความผิดพลาดในการวัด}$$

8. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะเน้นการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ

9. ควรคำนึงถึงขีดจำกัดของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องมือที่ใช้โดยมากคือข้อสอบขีดจำกัดของข้อสอบ ได้แก่ การเลือกตัวแทนของเนื้อหา เพื่อมาเขียนข้อสอบความเชื่อถือได้คะแนนและการตีความหมายของคะแนน เป็นต้น

10. ควรจะใช้ชนิดของแบบทดสอบหรือคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อวิชาที่สอบและจุดประสงค์ที่จะสอบวัด

11. ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันคะแนนที่สอบได้อาจแตกต่างกัน ดังนั้นในการวัดผลการศึกษา จึงจะทำข้อสอบได้เสร็จ

12. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น มีความยากง่ายพอเหมาะ มีระดับความยากง่ายของภาษาที่ใช้เหมาะสม มีเวลาสอบนานพอที่นักเรียนส่วนใหญ่จะทำข้อสอบได้เสร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีหลักเกณฑ์ คือ วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะใช้ชนิดของแบบทดสอบหรือคำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อวิชาที่สอบและจุดประสงค์ที่จะสอบวัดให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น มีความยากง่ายพอเหมาะ มีระดับความยากง่ายของภาษาที่ใช้เหมาะสม

6.4 กระบวนการสร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญเชิด ภิญโญนนต์พงษ์ (2524 : 21-30) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของกระบวนการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนสร้างแบบทดสอบ พิจารณา ดังนี้

จุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้การวางแผนสร้างแบบทดสอบว่าจะสร้างแบบทดสอบอย่างไรหรือทราบจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบความรู้ก่อนทำการเรียนการสอน เพื่อที่ผู้สอนจะสามารถนำมาปรับปรุงวิธีการสอน ดังนั้นจุดประสงค์ของการนำแบบทดสอบไปใช้อาจจำแนกเป็น 4 จุดประสงค์ คือ

1. ใช้ตรวจสอบความรู้เดิมจะทำการสอบก่อนที่จะเริ่มต้นทำการสอน เพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเนื้อหาที่จะเรียนเพียงพอหรือไม่และนักเรียนมีความรู้เนื้อหาที่จะสอนหรือไม่

2. ใช้ตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับปรุงการเรียนการสอน
3. ใช้วินิจฉัยผู้เรียน
4. ใช้สรุปบทเรียน

เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด คือ เนื้อหาและพฤติกรรมที่ทำการสอน การวิเคราะห์หลักสูตร

การวิเคราะห์หลักสูตรเป็นกระบวนการในการจำแนกแยกแยะในวิชานั้น ๆ มีหัวข้อเนื้อหาสาระที่สำคัญอะไรบ้างมีจุดประสงค์ที่จะให้เกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง ดังนั้น การวิเคราะห์หลักสูตร จึงประกอบด้วย การวิเคราะห์ 2 อย่าง คือ

1. การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา

การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา เป็นการจำแนกหรือจัดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหา
- 1.2 ความยากง่ายของเนื้อหา
- 1.3 ขนาดของเนื้อหา
- 1.4 เวลาที่สอน

2. การวิเคราะห์จุดประสงค์

การวิเคราะห์จุดประสงค์เป็นการจำแนกหรือจัดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 รวบรวมจุดประสงค์เป็นการจำแนกหรือจัดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- 2.2 เขียนพฤติกรรมที่สำคัญของแต่ละจุดประสงค์ทั้งหมด
- 2.3 ยุบพฤติกรรมที่สำคัญที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้เป็นพฤติกรรมเดียวกัน
- 2.4 นิยามความหมายของพฤติกรรมที่ยุบรวมแล้ว

ขั้นที่ 2 การเตรียมงานและเขียนข้อสอบ

เมื่อวางแผนการสร้างแบบทดสอบ โดยการสร้างเป็นตารางวิเคราะห์หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ต้องเตรียมงานและเขียนข้อสอบต่อไป

ขั้นที่ 3 การทดลองสอบ เมื่อเขียนข้อสอบและจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองสอบ

ขั้นที่ 4 การประเมินผลแบบทดสอบ การประเมินผลแบบทดสอบเป็นการตรวจสอบว่าแบบทดสอบมีคุณภาพหรือไม่โดยพิจารณาตามคุณลักษณะที่ดีของแบบทดสอบ ดังนี้

1. ความแม่นยำ หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดพฤติกรรมได้ตรงตามที่ระบุไว้ในจุดประสงค์และตามที่ทำการสอนจริง

2. ความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบให้ผลการสอบสอดคล้องตรงกันทุกครั้ง

3. อำนาจจำแนก หมายถึง ข้อสอบที่แบ่งแยกคนเก่งอ่อนออกจากกันได้ กล่าวคือคนเก่งจะตอบถูก คนอ่อนจะตอบผิด

4. ความเป็นปรนัย หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน

5. ความเฉพาะเจาะจง หมายถึง ข้อสอบที่มีคำถามชัดเจนและการให้คะแนนชัดเจน

6. ประสิทธิภาพ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้สั้น ประหยัดเวลาในการสร้าง การดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนนแต่ผลการสอบถูกต้อง

7. ความสมดุล หมายถึง แบบทดสอบสามารถวัดได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์ และมีเนื้อหา มีสัดส่วนจำนวนข้อสอดคล้องตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร

8. ความยุติธรรม หมายถึง แบบทดสอบมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสที่จะตอบถูกได้เท่ากัน

9. ความเหมาะสมของเวลา หมายถึง แบบทดสอบได้กำหนดเวลาให้เพียงพอในการตอบข้อสอบจนเสร็จ

อุทุมพร จามรمان (2540 : 27) กล่าวถึงการสร้างข้อสอบที่เป็นระบบนั้นมีขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุจำนวนจุดมุ่งหมายในการทดสอบ

2. การระบุเนื้อหาให้ชัดเจน

3. การทำตารางเนื้อหาจับจุดมุ่งหมายในการทดสอบ

4. การทำน้ำหนักร

5. การกำหนดเวลาสอบ

6. การกำหนดจำนวนข้อหรือคะแนน

7. การเขียนข้อสอบ

8. การตรวจสอบข้อเขียนที่เขียนขึ้น

9. การทดลองใช้ แก้ไข ปรับปรุง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการสร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีกระบวนการและขั้นตอนในการสร้างที่เป็นระบบ คือ มีการวางแผน การเตรียมและเขียนข้อสอบ การนำไปทดลองสอบ การประเมินผลแบบทดสอบ

7. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

7.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่า“ความพึงพอใจ”ไว้หลายท่านพอสรุปได้ ดังนี้

เฮอรัซเบอร์ก และคณะ (Herzberg, F., Bernard, M.; & Barbara. 1959 : 186) ได้คิดทฤษฎีการจูงใจแบบมีปัจจัย 2 ด้าน คือ ปัจจัยทางด้านความพึงพอใจ และปัจจัยทางด้านความไม่พึงพอใจ โดยกล่าวว่าปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจได้นั้น ต้องเป็นปัจจัยพิเศษนอกเหนือจากที่ผู้อื่นมีและควรหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดสิ่งที่จะนำไปสู่ความไม่พึงพอใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจของบุคคล

วอลเลอร์สไตน์ (Wallerstein.1971 : 256) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความต้องการ และอธิบายว่าความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่สามารถคาดคะเนได้จากการสังเกตพฤติกรรมของคน การที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจ

กู๊ด (Good. 1973 : 320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึก พอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ

มณี โปธิเสน (2543 : 12) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึก ยินดีเจตคติที่ดีของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีต่อสิ่งนั้น ๆ

กรชกร ชวติ (2544 : 24) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง ความคาดหวังกับผลประโยชน์ที่ได้รับจากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล ที่ได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนได้สัมผัสเรียนรู้ แล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมเชิงบวก หรือลบ เช่น พอใจ ไม่พอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้

7.2 ทฤษฎีสร้างความพึงพอใจ

ความพึงพอใจของมนุษย์เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงทฤษฎีการสร้างความพึงพอใจ เช่น ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Maslow's Need Hierarchy) มาสโลว์ (1954 : 80 -101) กล่าวว่า มนุษย์จะถูกจูงใจหรือกระตุ้นให้ปฏิบัติงานอย่างไร

อย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างที่อยู่ภายในจิตใจ ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและไม่มีที่สิ้นสุด 2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรมอีกต่อไป แต่ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจะมีอิทธิพลก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออก เพื่อตอบสนองความต้องการ 3) ความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความต้องการ ในขณะที่ความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองบางส่วนแล้ว ความต้องการขั้นสูงถัดไปก็จะตามมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่อไป ลำดับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ Maslow (1954 : 80-101) ได้แบ่งไว้เป็น 5 ลำดับขั้น จากต่ำไปหาสูง คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Biological and Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ที่พัก อาศัย และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัยและมั่นคง (Safety needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกายความมั่นคงในทางเศรษฐกิจความมั่นคงในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคมความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการทางด้านความปลอดภัย และมั่นคง ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love needs) เมื่อความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความรักและ ความเป็นเจ้าของก็จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับ ได้รับความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถรวมทั้งความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นยกย่อง สรรเสริญหรือ เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม และความต้องการในด้านสถานภาพ

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self- actualization needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์เป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด หรือตามความคาดหวังของตน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow แสดงให้เห็นว่าความต้องการของมนุษย์มีระดับความสำคัญที่แตกต่างกัน จากความต้องการขั้นพื้นฐานไปจนถึงความต้องการขั้นสูงสุด เมื่อความต้องการขั้นใดขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนอง

ก็จะมีความต้องการขั้นอื่นต่อไปไม่สิ้นสุดต่อให้ความต้องการขั้นสูงสุดได้รับการตอบสนองก็ใช้ว่า ความต้องการจะสิ้นสุด

7.3 วิธีสร้างความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

การที่มนุษย์จะเกิดความพึงพอใจต่อ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอน ต้องมีวิธีการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษากล่าวไว้น่าสนใจ ดังนี้

บลูม (Bloom, 1976 : 72 - 74) กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม ที่ตนเองต้องการก็จะคาดหวังได้ แน่แน่นอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้น ด้วยความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมทางด้าน จิตใจได้อย่างชัดเจน และทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและประสบผลสำเร็จสูง

วิจารณ์ พานิช (2556 : 3 - 37) กล่าวว่า การจัดการเรียนสอนให้นักเรียนสนุก กับการเรียน เป็นการสร้างความพึงพอใจให้นักเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด 2 อย่าง คือ แรงบันดาลใจ กับการเรียนแบบที่นักเรียนลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ซึ่งสามารถสร้างได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จัดสภาพและบรรยากาศห้องเรียน 3 แบบ ได้แก่ 1) สร้างความรู้สึกร่วมกัน เป็นชุมชนในห้องเรียนที่สมาชิกมีความเอื้ออาทรต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการเรียนรู้ไปด้วยกันโดยสมาชิกของชุมชน คือ ผู้เรียนและครูมีความสัมพันธ์แนบแน่นระหว่างสมาชิก 2) ผู้เรียนเรียนอยู่ใน สภาพที่มีระดับความท้าทายเหมาะสมสำหรับผู้เรียน โดยทั่วไปความท้าทายแรกคือการเรียนรู้แบบ ครูไม่สอน โดยบรรยายหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนต้องเรียนเองโดยการลงมือทำ 3) การจัดการเรียนรู้แบบ ที่ผู้เรียนได้เรียนอย่างบูรณาการ ครูต้องหาวิธีจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกด้านของการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้นำไปสู่ปัญญาในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

2. ทำให้ผู้เรียนสนใจด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์มีสื่อที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนตามความสะดวกของตน ผู้เรียนแต่ละคนจะกำหนดวิธีเรียนของตนร่วมกับครูเพื่อให้ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่รวมแล้วต้องได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของรายวิชา โดยผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบพิสูจน์ว่าตนเองทำได้

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเกรดของตนเองได้ ซึ่งหมายความว่าหากอยากได้ เกรดดีก็ต้องทำงานหนัก และต้องพิสูจน์ระดับการเรียนของตนเองว่าคู่ควรแก่เกรดนั้น โดยที่มามีการทำงานและสอบสะสมคะแนน ในการประเมินที่หลากหลายแบบ เพื่อให้น้ำหนักคะแนนที่ช่วยให้ประเมินคุณภาพของการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

5. การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารช่วยให้ผู้เรียนโพสต์ข้อความ เพื่อให้มีการวิจารณ์กัน และกันของผู้เรียนและครู

6. ครูผู้สอนต้องมีความรักความเมตตาต่อศิษย์ และมีความชัดเจนต่อมาตรฐาน การเรียนรู้ในรายวิชาที่ตนสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า วิธีการสร้างความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้สามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความต้องการของผู้เรียนกับวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูที่จะตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งต้องมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านบรรยากาศของห้องเรียนต้องเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องสร้างสรรค์หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการลงมือทำ 3) ด้านครูผู้สอนต้องมีบุคลิกภาพที่เปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตา ความหวังดี มีความชัดเจนในการถ่ายทอดความรู้ในรายวิชาที่ตนสอนมีความยุติธรรมและมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน 4) ด้านผู้เรียนครูต้องมีความสามารถในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนรู้โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในการเรียนรู้

7.4 เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจของนักเรียน จะเกิดความพึงพอใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนรู้ที่จะตอบสนองความต้องการของนักเรียน เพราะความพึงพอใจเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล การวัดจึงวัดจากพฤติกรรมที่แสดงออก เมื่อมีสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้น ซึ่งการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ มีผู้เสนอวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 3 - 4) และวิไล รัตนพลที (2548 : 33) ได้เสนอวิธีวัดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) เป็นการวัด โดยคอยสังเกตพฤติกรรมที่บุคคล แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำข้อมูลไปอนุมานว่าบุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้น ๆ อย่างไร

2. การรายงานตนเอง (Self-report) เป็นการวัด โดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น ออกมาจากการเล่านี้สามารถที่จะกำหนดค่าของคะแนนความพึงพอใจได้

3. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการซักถามกลุ่มบุคคลที่ใช้เป็นตัวอย่าง อาจไม่ยอมเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง

4. เทคนิคจินตนาการ (Projective Techniques) วิธีนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่าง ไปเร้าผู้สอบเมื่อผู้สอบเห็นภาพแปลก ๆ ก็จะเกิดจินตนาการออกมาแล้ว นำมาตีความหมายจากการตอบนั้น ๆ ก็พอจะวัดความพึงพอใจได้ว่าพอใจหรือไม่

5. วิธีการวัดทางสรีระ คือ ใช้เครื่องมือเพื่อสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของร่างกาย การวัดทางสรีระนี้สามารถกระทำได้โดยการวัดความต้านกระแสไฟฟ้าของผิวหนัง การขยายของลูกนัยน์ตาการวัดฮอร์โมนบางชนิด

6. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมา เมื่อได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก สามารถวัดความพึงพอใจได้จากเครื่องมือหลายชนิด เช่น การสังเกต การรายงานตนเอง วิธีการสัมภาษณ์ เทคนิคจินตนาการ วิธีการวัดทางสรีระ และ การใช้แบบสอบถามทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทความเหมาะสม ตลอดจนจุดประสงค์ของการวัดเพื่อให้มีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาเคมีที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจาก บุญจพร มาพลา (2553) เป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจ

8. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สุจินดา เอี่ยมโอภาส (2552 : 130) ได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน เรื่อง ความน่าจะเป็นที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน (Representation) เรื่อง ความน่าจะเป็นอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” สูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขวัญตา ทองใบ (2553 : 56) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ป่าชายเลนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัยพบว่า

1. ชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.15/83.43
2. ผลสัมฤทธิ์ และความตระหนักต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลนของนักเรียนหลังใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ป้าชายเลน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลน ในระดับดี

จิตาพร วิภาวณิชย์ (2553 : 66) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเอง เรื่องอิเหนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเอง เรื่องอิเหนา มีประสิทธิภาพ 80.40/80.57
2. นักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเอง เรื่อง อิเหนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำรงค์ดี ทรัพย์เดือนจันทร์. (2553 : 127 - 137) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การนวดไทย การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย เพื่อประเมินค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาผลการเรียน ทักษะ และเพื่อหาความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) คู่มือชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทย และวิดีโอที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสื่อหลักในการเรียนวิชาการนวดไทยด้วยตนเอง ได้วิเคราะห์สร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การนวดไทย โดยวิเคราะห์จากทฤษฎีการศึกษาผู้ใหญ่ของโนลล์ เป็นแนวทางประกอบกับผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนนวดไทย การเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื้อหาวิชาการนวดไทย รูปแบบคู่มือ และรูปแบบวิดีโอ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสังเกตความรู้ทักษะ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยที่สร้างจากการวิเคราะห์ ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน จะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ความรู้ทักษะการนวดไทย อยู่ในเกณฑ์ระดับมีความรู้ความเข้าใจมาก และมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก นอกจากนั้น ผู้เรียนมีความแตกต่างกันด้านเพศ อายุ ที่อยู่อาศัย สถานภาพ รายได้ และอาชีพ มีความต้องการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทยไม่แตกต่างกันและโดยรวมเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานเรื่อง คุณแลสุขภาพ และใช้ประกอบอาชีพ ความพึงพอใจชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการนวดไทยมาก เพราะทดแทนหรือเสริมวิธีการเรียนแบบกลุ่มในห้องเรียน ลดเวลาเรียน อ่อนตัว สะดวก มีประสิทธิภาพและประหยัด

ปัญญพร แสนจันทร์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียน จากโรงเรียนคอนเมืองทหารอากาศบำรุง จำนวน 49 คน และใช้ t-test Independent ในการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นโดยวัดจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างเรียนแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงานวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมอยู่ใน ระดับมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าเคมีที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าชุดการเรียนมีคุณค่าที่จะนำมาใช้สอนได้เพราะผลการเรียนจากชุดการเรียนไม่แตกต่างจากการสอนแบบปกติ ในบางโอกาส การเรียนจากชุดการเรียนให้ผลเรียนดีกว่าการสอนแบบปกติ นอกจากนี้ชุดการเรียนยังมีข้อดีในด้านอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น นักเรียนมีความพอใจในการเรียนช่วยให้มีความคงทนในการจำดีกว่า ดังนั้นจึงควรศึกษาวิธีการใช้ให้เกิดผลดีที่สุดและส่งเสริมการผลิตการใช้ชุดการเรียนให้แพร่หลายต่อไป

8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

เมอร์ฟี (Murphy, 2003) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ โดยศึกษาในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับงานปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาว่าลักษณะของงานและวิธีการในการทำงานปฏิบัติ เป็นผลทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จด้านการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และการใช้ประโยคที่ซับซ้อนหรือไม่ และประการที่สอง เพื่อศึกษาความแตกต่างของนักเรียนมีผลต่อการมีปฏิสัมพันธ์และผลสำเร็จของงานหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจากประเทศต่าง ๆ ที่มาศึกษาในประเทศอังกฤษ ระดับปานกลาง จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบเรียน (Cutting Edge Intermediate) โดยสร้างกิจกรรมเน้นงานปฏิบัติ 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมที่เน้นการใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว 2) กิจกรรมที่เน้นความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และ 3) กิจกรรมที่เน้นการใช้

โครงสร้างประโยคที่ซับซ้อน ผลการศึกษาพบว่าลักษณะของงานปฏิบัติและวิธีในการปฏิบัติงานไม่ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จทั้ง 3 ด้าน แต่ความแตกต่างในด้านความรู้มีผลต่อการปฏิสัมพันธ์กับงานปฏิบัติ กล่าวคือนักเรียนจะมีวิธีในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ผลการศึกษานี้ได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่าในการสร้างงานปฏิบัติ ครูควรนึกถึงความแตกต่างของผู้เรียนทั้งด้านความรู้และความเข้าใจ

นูเรย์ (Nuray, 2007) ได้ศึกษาการคิดวิจารณ์และการแสดงความคิดเห็นในทักษะการเขียนของผู้เรียน โดยใช้การเขียนเรียงความ (Essay) และแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โปรแกรมการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ที่เรียนวิชาวรรณคดี จำนวน 76 คน ผลการศึกษาพบว่าด้านการเขียนเรียงความ นักศึกษายังให้เหตุผลหรือหลักฐานมาสนับสนุนข้อคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งของตนยังไม่เพียงพอ ทำให้ข้อมูลดูขาดน้ำหนัก ส่วนแบบสอบถาม พบว่าคำตอบเกือบทั้งหมดที่นักศึกษาเขียนตอบ แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีทักษะการคิดวิจารณ์อยู่ในระดับสูง

ทาวาโคลิ และ ฟอสเตอร์ (Tavakoli, & Foster, 2008) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยการใช้กิจกรรมมุ่งงานปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของการวิจัยคือ การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนในด้านความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และความซับซ้อนของไวยากรณ์ โดยการใช้งานปฏิบัติที่มีลักษณะแตกต่างกัน คือ เป็นงานปฏิบัติที่มีความเรียบง่ายกับงานปฏิบัติที่มีความซับซ้อน โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งมีจำนวนผู้เรียน 40 คน เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19 - 47 ปี ได้รับงานปฏิบัติที่มีความซับซ้อน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีจำนวน 60 คน เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19 - 45 ปี ได้รับงานปฏิบัติที่มีความเรียบง่ายโดยงานปฏิบัติที่ใช้นั้น เป็นงานปฏิบัติในลักษณะให้ผู้เรียนเล่าเรื่องจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ผลปรากฏว่า ผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับงานปฏิบัติที่มีความซับซ้อนนั้น สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในด้านความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และความซับซ้อนของหลักไวยากรณ์ได้ ดีกว่าผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับงานปฏิบัติที่มีความเรียบง่าย

คิม (Kim, 2008) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยการใช้กิจกรรมมุ่งงานปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 64 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 มีจำนวน 34 คน ได้รับงานปฏิบัติที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน ได้แก่ ประเภทการอ่าน ประเภทการเติมข้อมูลที่ขาดหายไป และประเภทการแต่งเรื่อง ส่วนกลุ่มที่ 2 นั้นมีจำนวนนักศึกษา 30 คน ได้รับการทำงานปฏิบัติที่มีระดับความยากง่ายอยู่ในระดับเดียวกัน โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทำการเปรียบเทียบระหว่างงานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อนกับงานปฏิบัติที่มีลักษณะเรียบง่าย ซึ่งใช้เวลาในการทำการทดลอง 2

สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอน โดยการใช้งานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อน คือมีระดับความยากง่ายแตกต่างกันออกไปนั้น สามารถทำให้การเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ส่วนผู้เรียนที่ได้รับการสอน โดยการใช้งานปฏิบัติที่มีลักษณะเรียบง่ายคือ มีระดับความยากง่ายในระดับเดียวกันนั้น ไม่สามารถพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนเลย

ยงกัน (yonggan.2009) ทำการศึกษาการสอนภาษาอังกฤษให้กับกลุ่มนักศึกษาต่างชาติ ที่ต้องการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ทดลองโดยแบ่งผู้เรียนเป็นสองกลุ่ม โดยกลุ่มที่หนึ่ง เป็นกลุ่มที่มีจุดมุ่งหมายที่เรียนเพื่อจะไปปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับภาษา ส่วนกลุ่มที่สองคือกลุ่มที่ไม่มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานใด ๆ ผู้วิจัยใช้วิธีการสอน โดยให้ผู้เรียนศึกษาจากแบบเรียนหรือบทความที่ผู้เรียนสนใจ สอนโดยภาษาที่ง่าย และเรื่องที่น่าสนใจมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมและธรรมชาติ และเป็นบทความแบบกะทัดรัดสั้น ๆ ได้ใจความ และเป็นภาษาอังกฤษที่ง่าย ๆ ไม่ใช่คำศัพท์ที่ยากหลังการสอนแล้ว ได้มีทดสอบผลสัมฤทธิ์โดย 3 วิธี คือการสังเกตการณ์ การแนะนำ และการสัมภาษณ์ ผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองกลุ่มแรกมีประสิทธิภาพในการเรียน เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายในการมาศึกษาจึงมีความตั้งใจรับผิดชอบในงานที่ผู้สอนมอบหมาย ซึ่งต่างจากกลุ่มทดลองที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่ากลุ่มแรก เนื่องจากไม่มีจุดมุ่งหมายเหมือนกับกลุ่มแรก นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีการสอนภาษาอังกฤษต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมุติ การรายงานผลที่ปฏิบัติโดยมีผู้คอยแนะนำการเรียน การอ่านเพียงอย่างเดียวจะไม่ได้ผล

ผอบ พวงน้อยและคณะ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมที่สร้างขึ้นควรให้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งอาจมีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน และสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะคัดแปลงปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมในด้านเนื้อหา เวลา และกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางภาษาที่เหมาะสมกับความจำเป็นในการใช้งานของผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละกลุ่มได้ตามสมควร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่น่าสนใจสำหรับผู้เข้าอบรม ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อาจเป็นการเปิดวีดีโอเทป หรือวีซีดีภาพยนตร์เสียงในฟิล์มเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ทางด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในชีวิตจริง ตลอดจนสร้างเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม วิถีคิดและการสื่อความหมายของสังคมตะวันตกที่อาจมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างจากวัฒนธรรมตะวันออกที่ผู้เข้าอบรมอาศัยอยู่หลาย ๆ ประการ โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ การอธิบาย การถอดความภาษาที่สื่อความหมายในบางช่วงจากบทสนทนาในภาพยนตร์ ตลอดจนฝึกฝนทักษะการฟังด้วยตนเองในบางประโยคที่สำคัญ และตรงกับเนื้อหาที่เรียนหรือฝึกอบรม เช่น

การแนะนำตนเอง การแนะนำผู้อื่น การถามสารทุกข์สุขดิบ การรับโทรศัพท์ การแนะนำสินค้า การโต้แย้งปัญหา เป็นต้น ทั้งนี้ครูผู้สอนสามารถเลือกภาพยนตร์แต่ละเรื่องเฉพาะ ส่วนที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนมาประยุกต์เป็นอุปกรณ์การสอนเพิ่มเติมได้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังอาจจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าอบรมได้ออกไปพบปะพูดคุยกับชาวต่างชาติ ที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อเป็นการฝึกการแนะนำตนเอง การพูดคุยเกี่ยวกับอาชีพ สินค้า สาขาวิชาชีพที่จบการศึกษา ตลอดจนความสนใจอื่นใดและเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันอีกทางหนึ่งด้วย

ชลธิชา นางาม (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 1 ของนักศึกษาและอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 1 ของอาจารย์และนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ถ้าวัดพิจารณาตัวเลขทางสถิติเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาหลักคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียน 2) ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 1 ของอาจารย์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.95 ส่วนด้านที่มีปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านอาจารย์ผู้สอน โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 1.92 3) ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 1 ของนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.89 ส่วนด้านที่มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.64

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าชุดการเรียนรู้ยังมีข้อดีสามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมและเจตคติในการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ และในด้านอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น นักเรียนมีความพอใจในการเรียน ช่วยให้มี ความคงทนในการจำดีกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จึงควรศึกษาวิธีการใช้และการพัฒนาภาษาต่างประเทศของชุดการเรียนรู้ให้เกิดผลดีที่สุด

8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อเนื่องและการพัฒนาอาชีพ

พงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ปกครองนักเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านหลักสูตรการเรียนรู้ ผู้ปกครองนักเรียน มีความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรระยะสั้นที่เน้นด้านอาชีพ ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีความต้องการศึกษาในระบบ โรงเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโทรทัศน์เป็นแหล่งการเรียนรู้

เพิ่มเติม การพัฒนาการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญมาก ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการนักเรียนมีความเข้าใจในการบริหารและการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตน้อย ต้องการให้ภาครัฐจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่ต้องกำหนดเวลาเรียน มีความต้องการให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้ประสานงานรัฐกับประชาชน การเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องการเรียนตามอัธยาศัย และต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการพัฒนาบุคลากรการเรียนรู้ ผู้ปกครองส่วนมากมีความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากรน้อย ต้องการพัฒนาบุคลากรการเรียนรู้โดย การศึกษาคุณงาน ปริญญาผู้รู้ ผู้นำนายการผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ ครู-อาจารย์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ แหล่งเรียนรู้ชุมชน ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ ผู้ปกครองส่วนมากมีความเข้าใจในการพัฒนาการเรียนรู้น้อย ต้องการเรียนรู้ในด้านเทคนิควิธีการเรียนรู้โดยใช้สื่อบุคคลและสื่อโทรทัศน์ ด้านการประเมินความรู้ผู้ประกอบการนักเรียน ส่วนมากต้องการจากการปฏิบัติจริงทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยการทดสอบจากประสบการณ์ ต้องการให้ประชาชนและรัฐกำหนดเกณฑ์ และหน่วยงานประเมินผลความรู้

เกษยา ขงภูมิพุกธา (2551). การประเมินผลการฝึกอบรม โครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการ เพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ของกลุ่มแม่บ้าน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินผลการฝึกอบรมโครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน โครงการฝึกอบรมครบเครื่องเรื่องพิธีของกลุ่มแม่บ้าน ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ปฏิบัติงานตอบสนอง การเรียนรู้ พฤติกรรม และผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร 2) เพื่อเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมโครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน โครงการฝึกอบรมครบเครื่องเรื่องพิธีใน 4 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม จำแนกตามอายุและรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่วิทยากรจำนวน 10 คน และกลุ่มแม่บ้านผู้เข้ารับการอบรมจากตำบลหินเหล็กไฟ ตำบลทับใต้ ตำบลหนองปลับ ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ และตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 144 คน ดำรวจข้อมูลได้รับกลับและมีลักษณะสมบูรณ์จำนวน 139 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.25 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ได้แก่ t-test และสถิติทดสอบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ One Way ANOVA และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' 's test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการฝึกอบรมโครงการ พัฒนาอาชีพแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน โครงการฝึกอบรมครบเครื่องเรื่องพิธีของกลุ่มแม่บ้าน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านปฏิริยาตอบสนอง ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรม ด้านปฏิริยาตอบสนอง ด้านการเรียนรู้(ขณะฝึกอบรม) ด้านพฤติกรรม(ขณะฝึกอบรม) และด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรม ด้านปฏิริยาตอบสนองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มณฑา บัวศิริ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี นำความรู้ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประกอบอาชีพนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านยกระดับความรู้และด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับมาก 2) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีเพศต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีอายุต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชนต่างก็นำความรู้ไปใช้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปใช้ด้านการยกระดับความรู้ แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้นำชุมชนมีการนำความรู้ไปใช้สูงกว่าประชาชนทั่วไป ส่วนการนำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ และด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 5) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 6) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีรายได้ต่างก็นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นางสาวนฤมล ตั้งประพาศิต (2553 : บทคัดย่อ) ผลของ โปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพด้านเจตคติ โดยการศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสองประการ ประการแรกเพื่อศึกษาระดับวุฒิภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำแนกตามเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประการที่สองเพื่อเปรียบเทียบวุฒิภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับ โปรแกรมการเรียนรู้ด้วย

ตนเอง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนชนบทวิเวทพหลารักษ์ จำนวน 336 คน กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับโปรแกรมการทดลองเป็นนักเรียนที่มีวุฒิภาวะทางอาชีพตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน แล้วแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองจำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 15 คน โดยใช้วิธีการสุ่มเข้ากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ และโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test และ One Way ANOVA ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนเพศชายกับนักเรียนเพศหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความมีอิสระในการตัดสินใจเลือกอาชีพของเพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย และในทางตรงกันข้ามเพศชายมีความพอใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพมากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีวุฒิภาวะทางอาชีพ สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการเลือกอาชีพ และด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลือกอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพด้านเจตคติแล้วมีวุฒิภาวะทางอาชีพในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมีวุฒิภาวะทางอาชีพในภาพรวมและรายด้านสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุดมศักดิ์ จิตสงบ (2553 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการประกอบอาชีพอิสระ เรื่องการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ไฟฟ้าในอาคาร การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการประกอบอาชีพอิสระ เรื่องการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ไฟฟ้าในอาคาร และศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น โดยมีโครงสร้างของเนื้อหาหลักสูตรมีจำนวน 9 หน่วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยกันสามส่วน ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ระหว่างการฝึกอบรม และแบบประเมินทักษะระหว่างการฝึกอบรม ส่วนที่สองได้แก่ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรม และส่วนที่สามแบบสอบถามความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม ข้อกำหนดผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเป็นผู้ที่สนใจในด้านการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ไฟฟ้าในอาคาร จบการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป และมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 10 คน อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า

ประสิทธิภาพ E_1/E_2 และ t-test ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรการประกอบอาชีพ อิศระ เรื่องการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ไฟฟ้าในอาคาร มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 88.25 / 88.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีประสิทธิภาพความรู้และทักษะระหว่างเรียนรวมกันของแต่ละหน่วยดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 $E_1=87.00$ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 $E_1=89.47$ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 $E_1=85.90$ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 $E_1=90.52$ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 $E_1=88.00$ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 $E_1=87.0$ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 $E_1=88.95$ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 $E_1=86.50$ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 $E_1=90.71$ และมีประสิทธิภาพความรู้หลังเรียน $E_2=88.50$ ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $X=3.96$ $SD=0.13$ อยู่ในระดับดีและไม่แตกต่างกับเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 $t\text{-test} = -1.193$

วิรุฬ นิลโมจน์ (2559 : 13) กล่าวว่าหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องจะเกิดขึ้นจำนวนมาก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรด้านอาชีพและทักษะชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิมการจัดให้มีกองทุนส่งเสริมการศึกษา โดยการแจกคู่มือเพื่อเปิดโอกาสให้เข้าเรียนในสถานศึกษาได้ และให้ความสำคัญกับการยกระดับความรู้ให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล โดยควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัย ปลูกฝังอุดมการณ์ความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การมีจิตสาธารณะ ความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด หลักสูตรศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรจะมาจากตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ที่จัดโดยหลายสถาบัน และหลายหน่วยงานครอบคลุม โดยจัดการศึกษานอกระบบในลักษณะต่าง ๆ คือ การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับประชากรก่อนวัยเรียน การศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาพื้นฐาน การศึกษานอกระบบประเภทการฝึกอบรมวิชาชีพต่าง ๆ กิจกรรมการศึกษานอกระบบเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต และกิจกรรมการพัฒนาสังคมและชุมชน จัดการศึกษาตามอัธยาศัยในลักษณะคือ การศึกษาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตตามธรรมชาติ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จากการพักผ่อน การเล่น การทำงาน การประกอบอาชีพ จากการปะทะสังสรรค์กับบุคคลในครอบครัวและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากสื่อต่าง ๆ จากชุมชนจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติตามที่ตนเองต้องการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่เป็นชุดการเรียนสำหรับหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เป็นสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้การจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนาอาชีพ ให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จะสามารถช่วยให้

ประชาชนระดับฐานรากที่มีรายได้น้อย และขาดโอกาสเพิ่มรายได้ อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้ฐานเศรษฐกิจ ทั้งการพัฒนาอาชีพเดิม การเข้าสู่งานอาชีพ หรือการสร้างอาชีพและการสร้างรายได้ที่สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสั้น ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น ของสถานศึกษา กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ซึ่งผู้รายงานได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน การสร้าง และการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
4. การดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ร่วมวิจัยครั้งนี้คือ ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสั้น ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น หลักสูตร 36 ชั่วโมง ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 224 คน ของสถานศึกษา กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปกับเวียดนาม ที่ร่วมวิจัย จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกจังหวัดเป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรที่มีพรมแดนติดประเทศ สปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม จำนวน 7 จังหวัด โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดเลย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มจังหวัดดังกล่าว มีความเติบโตทางเศรษฐกิจมีการค้าชายแดนกับประเทศเวียดนาม ทำให้เป็นจุดเชื่อมโยงการค้าและวัฒนธรรมกับประเทศในอนุภูมิภาค ที่สามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็ว

ขั้นที่ 2 เลือกอำเภอที่มีพรมแดนติดประเทศ สปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม และ/หรือ มีความสนใจ จำนวน 7 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอเมืองบึงกาฬ อำเภอเมืองนครพนม อำเภอท่าลี่ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอสิรินธร และอำเภอเมืองสุรินทร์

ขั้นที่ 3 เลือกผู้เรียนจากอำเภอในขั้นที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพระยะสั้น ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ปีการศึกษา 2559 ที่มีความสมัครใจจะเรียน จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ จำนวน 224 คน ประกอบด้วย

- 1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 30 คน
- 2) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 30 คน
- 3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 28 คน
- 4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย จำนวน 60 คน
- 5) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 25 คน
- 6) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 25 คน และ
- 7) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 26 คน

เนื่องจากผู้เรียน กศน. ที่เป็นประชากรในการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยพลาดโอกาสทางการศึกษา และมีพื้นฐานการศึกษาเดิมซึ่งรวมถึงพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับภาษาเวียดนาม ไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนั้นการที่ผู้รายงานเลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบเจาะจง โดยยึดความสนใจและสมัครใจของผู้เรียนที่จะศึกษาด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนเป็นหลัก น่าจะเชื่อได้ว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

2.4 แบบสัมภาษณ์ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. วิธีดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน การสร้าง และการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) สำรวจสภาพและความต้องการเรียนเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน 2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง 2.1) จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 2.2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2.3) เนื้อหาวิชาการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และ 2.4) แนวคิดรูปแบบชุดการเรียนรู้ มีรายละเอียดในแต่ละประเด็นที่ศึกษา ดังนี้

1.1 สำรวจสภาพและความต้องการเรียนเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

จากผลการศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสภาพปัญหาการเรียนการสอนการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยปัญหาด้านต่าง ๆ คือ ปัญหาผู้เรียน เช่น ผู้สนใจเรียนแต่ไม่มีเวลาต้องช่วยเหลือครอบครัว สภาพผู้เรียนมีความแตกต่าง เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และต้องการฝึกอบรมระยะสั้นเท่านั้น ซึ่งเมื่อสอบถามความต้องการประชาชน พบว่า และส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเรียนรู้วิชาชีพระยะสั้น เพราะส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว และไม่มีเวลาในการเรียนในลักษณะอื่น เนื่องจากภาระในการประกอบอาชีพและภาระต่อครอบครัว และอยากได้สื่อที่สามารถพกติดตัวเพื่อใช้ในการเรียนรู้และทบทวนได้ และภาษาที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ภาษาเวียดนาม ตลอดจนสอดคล้องกับสถานศึกษาที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้วิเคราะห์ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง พบว่า ปัญหาทั่วไปของผู้เรียนคือ การสื่อสารภาษาเวียดนามเพื่อการค้าขาย รวมทั้งความรู้ และหลักการทั่วไปที่ควรรู้เกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน เนื่องจากผู้เรียนเห็นว่า หากผู้เรียนมีทักษะความรู้เกี่ยวกับการค้าชายแดน และมีทักษะการสื่อสารภาษาเวียดนามจะสามารถทำให้ผู้เรียนค้าขายได้มากขึ้น มีรายได้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นการต่อยอดอาชีพค้าขายของตนเองในการสร้างฐานลูกค้าเวียดนามได้มากขึ้น ทั้งนี้การสื่อสารภาษาลาวนั้นไม่มีปัญหาเท่าไรนัก เนื่องจากภาษาถิ่น (ภาษาอีสาน) มีความคล้ายคลึงกับภาษาลาว ซึ่งผู้เรียนสามารถสื่อสารได้คืออยู่แล้ว และสถานศึกษาเองยังไม่มีสื่อสำหรับการพัฒนาผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียน วิชาชีพระยะสั้นที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนในกลุ่มนี้

1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้รายงานศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการศึกษาได้ประเด็นเพื่อนำไปสำรวจความต้องการเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

1.2.1 จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ผู้วิจัยใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ของโนลต์ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้คือ

1.2.1.1 ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interest) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา เขาก็จะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วยเสมอ

1.2.1.2 สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life - Centered) ดังนั้น การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรยึดถือเอาสถานการณ์ทั้งหลาย ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

1.2.1.3 การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้น วิธีการหลักสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ก็คือ การวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่า มีส่วนไหนของประสบการณ์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1.2.1.4 ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self Direction) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่คือ การมีความรู้สึกต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่าน หรือเป็นสื่อสำหรับความรู้แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่

1.2.1.5 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละบุคคลเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมการในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เวลาที่ได้ทำการสอน สถานที่สอน และประการที่สำคัญคือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน (Pace of Learning)

1.2.2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วยการใช้วิธีการเรียนอย่างเหมาะสมสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การใช้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบการเรียนรู้ซ้ำ ๆ กันหลายครั้งจนเข้าใจ เนื้อหาวิชาที่เรียนรู้เรียงจากง่ายไปหายาก ประเมินผลด้วยตนเอง นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงตามเป้าหมาย แนวคิดว่าการสร้างชุดการเรียนเป็นเครื่องมือให้รายบุคคลต้องนำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้มาผสมผสานกันเนื่องจากชุดการเรียนรายบุคคลผู้เรียนต้องเชื่อมโยงสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยใช้การเรียนรู้เนื้อหาวิชาผ่านสื่อในชุดการเรียน เรียนรู้ตามสติปัญญาความสามารถที่แตกต่างกัน องค์ประกอบชุด

การเรียนการสอนต่าง ซึ่งมุ่งพัฒนาทักษะหรือการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบค่อยเป็นค่อยไป จากง่ายไปหายาก กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชุดมี 5 ชั้น ดังนี้ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน เช่น ศึกษาทำความเข้าใจวิธีการเรียนด้วยหนังสือที่มีใช้ชั้นการเรียนทฤษฎี เช่น ใช้สื่อบรรยายเนื้อหาวิชาให้เกิดความจำขึ้นฝึกปฏิบัติ เช่น ใช้สื่อวีดิทัศน์สาธิตการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนทำตามอย่างถูกต้องขั้นสรุปบทเรียน เช่น ใช้สื่อสรุปผลจากเรื่องที่เรียนตามวัตถุประสงค์ และขั้นประเมินผลการเรียน เช่น ใช้แบบทดสอบความรู้ ทักษะและเจตคติหรือความพึงพอใจระหว่างและหลังการเรียน

1.2.3 เนื้อหาวิชาการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

1.2.3.1 ผู้รายงานได้ศึกษาพื้นที่การค้าขายแดนไทยกับเวียดนาม พบว่า เป็นพื้นที่ที่อยู่ในจังหวัดชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับประเทศ สปป.ลาว และประเทศกัมพูชา ผ่านแดนไปประเทศเวียดนาม ที่ร่วมวิจัย จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเลย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2.3.2 ศึกษาเอกสารและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเวียดนามและการค้าบริเวณชายแดนเพื่อคัดเลือกเนื้อหาและจัดลำดับเนื้อหา รวมทั้งเวลาที่ต้องใช้ในการจัดกิจกรรม เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ให้กับผู้เรียน ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย แนวทางและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พุทธศักราช 2559 และให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้ในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2.3.3 ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น”

1.2.3.4 กำหนดเนื้อหา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ 1) ความรู้ทั่วไปการค้าขายแดน 2) การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ 3) การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ 4) การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 5) การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 36 ชั่วโมง

1.3 แนวคิดรูปแบบชุดการเรียนรู้

แนวคิด และรูปแบบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดการสร้างชุดการเรียนรู้ของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 20); วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 131 - 139); และผลการวิจัยของ ขวัญตา ทองใบ (2553 : 111 - 115) ในการสร้างชุดการเรียนรู้ กำหนดการสร้างไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้ 2) ขั้นตอนการออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ขั้นตอนการประเมินชุดการเรียนรู้ในการออกแบบสื่อมัลติมีเดีย เพื่อการนำเสนอเนื้อหา

ในการสอนนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดรูปแบบการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ โดยกำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ชื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. รายละเอียดชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยคำอธิบายชุดการเรียนรู้ จุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล
3. แผนผังความคิดชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. โครงสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
6. หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวคิด วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ประจำหน่วย แบบทดสอบก่อนเรียนประจำหน่วย เนื้อหาประจำหน่วย กิจกรรมท้ายบทเรียนประจำหน่วย แบบทดสอบหลังเรียนประจำหน่วย เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน และกิจกรรมท้ายบทเรียนประจำหน่วย
7. การหาประสิทธิภาพของสื่อชุดการเรียนรู้เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปทดลอง ปรับปรุง แก้ไข ก่อนนำไปใช้จริงว่าสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยให้การเรียนการสอน มีคุณภาพดีตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการหาประสิทธิภาพรายบุคคลไปทดลองกับผู้เรียน จำนวน 4 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรม ภาษา เนื้อหา เวลาที่ใช้ และปัญหาต่าง ๆ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์

ดังนั้น ผู้รายงานจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเพิ่มภาษาเวียดนามขึ้นเพื่อใช้สำหรับผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพระยะสั้นในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้นของสถานศึกษา กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม เพื่อให้สามารถนำไปใช้กับประชาชนทั่วไป นอกจากนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ให้หลากหลายมากขึ้น

ตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

การพัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตร 36 ชั่วโมง มีขั้นตอนจัดทำดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมเอกสารด้านวิชาการและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่อเนื่องที่เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาชีพที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ในการ

ประกอบอาชีพ และพัฒนาต่อยอด อันจะนำไปสู่การพัฒนาศึกษาคุณภาพชีวิต แก้ปัญหาของผู้เรียนได้ อย่างเป็นรูปธรรม การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน และชุมชนเข้มแข็งต่อไป

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3 วิเคราะห์ กำหนดเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสั้นในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น หลักสูตร 36 ชั่วโมง ของสถานศึกษา กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม

1.4 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ เลือกเนื้อหาการเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน

หน่วยที่ 2 การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ

หน่วยที่ 3 การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ

หน่วยที่ 4 การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

หน่วยที่ 5 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย

ขั้นที่ 2 การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดรูปแบบและสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้รายงานได้ประยุกต์แนวคิดการสร้างชุดการเรียนรู้ของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 120) ; วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 131-139); ขวัญตา ทองใบ (2553 : 111-115) โดยกำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1.1 ชื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.1.2 รายละเอียดชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วย คำอธิบายชุด

การเรียนรู้ จุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.1.3 คำแนะนำการใช้

2.1.4 แบบทดสอบก่อนเรียน

2.1.5 หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย แนวคิด วัตถุประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ประจำหน่วย แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาประจำหน่วย กิจกรรมท้ายหน่วยการเรียนรู้ แบบทดสอบหลังเรียน เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน และกิจกรรมท้ายหน่วย

2.1.6 แบบทดสอบหลังเรียน

2.2 นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1) ผศ.ดร.รณฤทธิ์ ทามณี (สาขาวิทยาการจัดการ) รองคณะบดีฝ่ายบริหารและวางแผน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2) นายวรารุช พยัคฆพงษ์ (สาขาบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ (เชี่ยวชาญ) สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดระยอง 3) นางสาวถนอมพรพรรณ ตริวิณิชชากร (สาขาภาษาเวียดนาม) ภาควิชาภาษาเวียดนามเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล
1) นายเพียร แสงบุญ (สาขาบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 2) นางสาวฉันทลักษณ์ ศรีพา (สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ ส่วนวิจัยและพัฒนา สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาความชัดเจน ความถูกต้องของภาษาและกิจกรรม ที่ใช้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและหาค่าดัชนีระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่มีระดับการประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.3 ผลตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน มีค่า IOC เท่ากับ .80 –1.00 ขึ้นไป (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง ตารางที่ 9 หน้า 163-164) ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมเพียงพอ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ผู้วิจัยปรับปรุง ดังนี้

2.3.1 ตรวจสอบคำถูกผิดและแก้ไข

2.3.2 ปรับรูปแบบตัวอักษรให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกันและให้ปรับรูปแบบอักษรที่เป็นเงาออกเนื่องจากอ่านยาก

2.3.3 ในส่วนอื่นชัดเจน สวยงามดีมากแล้ว

2.4 ดำเนินปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านอีกครั้ง เพื่อประเมินคุณภาพซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายได้ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	มีคุณภาพดี
คะแนน 3	หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
คะแนน 1	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

2.5 นำผลจากการประเมินมาพิจารณาหาค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของชุดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีคุณภาพดีมาก
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีคุณภาพดี
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีคุณภาพพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	ไม่มีคุณภาพ

เกณฑ์ในการยอมรับว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ผู้ศึกษากำหนดให้มีคุณภาพระดับดีขึ้นไป คือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ผลปรากฏว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีขึ้นไป และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน คือ ด้านแนวคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมท้ายบทเรียนประจำหน่วย และด้านแบบฝึกหัดท้ายชุดการเรียนรู้ พบว่า ทุกด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป (รายละเอียดปรากฏใน บทที่ 4 ตารางที่ 3 หน้า 99 - 100)

ขั้นที่ 3 การหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ตามเกณฑ์ 80/80 โดยนำไปทดลองนำร่องใช้กับผู้เรียนวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 การหาประสิทธิภาพภาคสนาม

ผู้รายงานนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนวิชาชีพพระยะสั้น ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 โดย 80 ตัวแรก คือ ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนวิชาชีพพระยะสั้น ทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบระหว่างเรียนโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80 และ 80 ตัวหลัง คือ ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนวิชาชีพพระยะสั้นที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80 พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังทดลองภาคสนามกับผู้เรียน

วิชาชีพระยะสั้น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 คือ มีค่าเท่ากับ 85.05/85.00 (รายละเอียดปรากฏใน บทที่ 4 หน้า 101)

3.4 นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนวิชาชีพระยะสั้นที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ไปทดลองใช้กับสำหรับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผล วิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และหลักสูตรการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่องและวัตถุประสงค์การเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2.3 สร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

2.2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 20 ข้อ แล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 20 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีระดับการประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

บันทึกผลการพิจารณาลงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมทั้ง 5 ท่าน ปรากฏว่า ได้ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ .80 – 1.00 จำนวน 22 ข้อ ซึ่งถือว่าใช้ได้จึงคัดเลือกไว้ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง ตารางที่ 10 หน้า 165-171)

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนที่แก้ไขแล้วไปทดลองกับผู้เรียนวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 25 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.2.7 ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบที่ผู้เรียนทำได้โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ข้อ

2.2.8 นำคะแนนที่ได้จากการตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยวิเคราะห์ข้อทดสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ 25 % จากนั้นเลือกข้อที่มีค่าความยากระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่า ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .14 - .60 และค่าความยาก (p) ระหว่าง .30 - .76 คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง .21 - .60 และค่าความยาก (p) ตั้งแต่ .30 - .76 จำนวน 20 ข้อ โดยตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .14 และข้อสอบที่มีค่าความยาก เท่ากับ .21 ทิ้ง (รายละเอียดปรากฏใน ภาคผนวก ง ตารางที่ 11 หน้า 172)

2.2.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนที่คัดเลือก จำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้กับผู้เรียนวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 25 คน แล้วมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ลัว่น สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2543: 168; อ้างอิงจาก Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.86 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง หน้า 173)

2.2.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่ผ่านการปรับปรุงและหาคุณภาพแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

เครื่องมือวัดความพึงพอใจที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยพัฒนามาจาก ขวัญตา ทองใบ (2553) โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้วิจัยสร้างแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ใช้เกณฑ์ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายถึง พึงพอใจมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

2.3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงเชิงโครงสร้าง เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจากข้อคำถามและจุดประสงค์ที่ต้องการประเมินโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ภาคผนวก ง ตารางที่ 13 หน้า 176 - 177)

2.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยจะคำนวณค่า IOC และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์อีกครั้ง (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง ตารางที่ 12 หน้า 174 -175)

2.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ไปใช้กับผู้เรียนวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 25 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) สูตรของ ครอนบัก ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.84 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง หน้า 179)

2.3.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อเตรียมไว้ใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.4 แบบสัมภาษณ์การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผลเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยผู้รายงานสร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยเป็นการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม (Interview Schedule) ซึ่งมีประเด็นคำถาม ดังนี้

2.4.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้าชายแดน

2.4.1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ

2.4.1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ

2.4.1.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อ

สังคม ออนไลน์และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

2.4.1.5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า(คำศัพท์ภาษาเวียดนาม)

2.4.1.6 สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้

2.4.1.7 สรุปข้อค้นพบ ประเด็นที่น่าสนใจ ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม

2.4.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.4.3 นำผลการพิจารณาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรากฏว่า ข้อคำถามจากแบบสัมภาษณ์ ได้ค่า IOC มีค่า 1.00 ทุกข้อ ซึ่งถือว่าใช้ได้ (ภาคผนวก ง ตารางที่ 14 หน้า 178)

2.4.4 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์เพื่อเตรียมไว้ใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก จ หน้า 180 - 184)

4. การดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้รายงานได้ดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้หลักการของวงจรคุณภาพหรือที่เรียกว่าวงจร Deming ของ (W. Edwards Deming) ซึ่งประกอบด้วยการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสม (Act) ดังรายละเอียด ดังนี้

4.1 การดำเนินการ

ระยะที่ 1 ขั้นตอนงานโครงการ (ตามกระบวนการปฏิบัติการในขั้นการวางแผน (P-Plan) และขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงตารางเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ที่	การปฏิบัติการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
ระยะที่ 1 ขั้นตอนดำเนินงานโครงการ			
1	<p>ขั้นการวางแผน (Plan : P)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขียน โครงการ - ขออนุมัติโครงการต่อผู้บริหาร - ประชุมบุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน - กำหนดรายละเอียดของเนื้อหา - กำหนดวัตถุประสงค์ - ดำเนินการผลิตสื่อ - จัดทำแบบทดสอบ - การทดลองใช้ 	<p>14 กันยายน –30 ตุลาคม 2559</p>	<p>- นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว และบุคลากร สถาบัน พัฒนาการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการส่งหนังสือราชการถึง ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (สถานศึกษา) - สถานศึกษาเตรียมความพร้อมโดยกำหนดบุคลากรที่ รับผิดชอบงานการศึกษาต่อเนื่อง กำหนดเป้าหมาย และ วัตถุประสงค์การดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาและงบประมาณ ที่ใช้ในการดำเนินงาน - เตรียมผู้เรียนก่อนเข้าสู่การเรียนรู้ กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยการ เรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปการค้าขายแดน หน่วยที่ 2 การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ หน่วยที่ 3 การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ หน่วยที่ 4 การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคม ออนไลน์ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 	<p>1 - 30 ตุลาคม 2559</p>	<p>- นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว - ผู้บริหารศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ - ครูอาสาสมัคร - ครู กศน.ตำบล</p>

ที่	การปฏิบัติการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
	<p>หน่วยที่ 5 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ตนเองว่า กิจกรรมใดในการศึกษาต่อเนื่องที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นรายบุคคล - ประสานงานผู้เกี่ยวข้อง สถานที่ การขออนุมัติจัดตั้งกลุ่ม การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์การสอน ฯลฯ 		
2	<p>ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยจัดวิทยากรเข้าจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 36 ชั่วโมง จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน หน่วยที่ 2 การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ หน่วยที่ 3 การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ หน่วยที่ 4 การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 หน่วยที่ 5 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย โดยใช้สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน 	<p>1 - 30 พฤศจิกายน 2559</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว - ผู้บริหาร กศน.อำเภอ - ครูอาสาสมัคร - ครู กศน.ตำบล
ระยะที่ 2 ขั้นประเมินผล			
3	<p>ขั้นการตรวจสอบ (Check) โดยการติดตามผล ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทดสอบก่อนและหลังเรียน - การติดตามผลการจัดกิจกรรม โดยการสัมภาษณ์ผลการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน - แบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน 	<p>1-30 พฤศจิกายน 2559</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูอาสาสมัคร - ครู กศน.ตำบล

ที่	การปฏิบัติการ/กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
4	ขั้นการปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) - วิเคราะห์ข้อมูล - สรุปผล - จัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินงาน	1 พฤศจิกายน – 14 ธันวาคม 2559	นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2.1 ผู้รายงานดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ลักษณะ ตามความสมัครใจของสถานศึกษาแต่ละแห่ง คือ 1) ผู้รายงานได้ดำเนินการจัดกิจกรรม จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 2) สถานศึกษาที่ครู กศน. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้ผู้รายงานได้ดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินกิจกรรมให้แก่สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดกิจกรรมเองเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่	พื้นที่ชายแดน	การจัดกิจกรรม		
		สถานศึกษา ดำเนินการจัด กิจกรรมเอง	ผู้รายงาน ได้ดำเนินการจัด กิจกรรมด้วยตนเอง	จำนวน ผู้เรียน/คน
1	ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	1-5 พ.ย.59	-	30
2	ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ	14-18 พ.ย.59	-	30

ที่	พื้นที่ชายแดน	การจัดกิจกรรม		
		สถานศึกษา ดำเนินการจัด กิจกรรมเอง	ผู้รายงาน ได้ดำเนินการจัด กิจกรรมด้วยตนเอง	จำนวน ผู้เรียน/คน
	เมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ			
3	ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	11 - 15 พ.ย. 59 18 - 27 พ.ย. 59	-	30 30
4	ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เมืองนครพนม จังหวัดนครพนม	1 - 5 พ.ย.59	-	28
5	ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	-	11 - 16 พ.ย. 59 19 - 24 พ.ย.59	25
6	ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี	22-28 พ.ย.59	-	25
7	ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง สุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	28-29 พ.ย.59	-	26
รวมผู้เรียน				224

4.2.2 ผู้รายงานกำหนดให้สถานศึกษาทั้ง 7 แห่ง มีการดำเนินกิจกรรมตามตาราง 2 ตามลำดับ ดังนี้

4.2.2.1 การทดสอบก่อนเรียน

4.2.2.2 การจัดกิจกรรมตามข้อ 2 ในตาราง 1 ในระยะเวลาตามตาราง 2

4.2.2.3 ทดสอบหลังเรียน และสอบถามความพึงพอใจ

4.2.2.4 การติดตามผลการดำเนินกิจกรรม

4.2.3 ผู้รายงานขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาจำนวน 6 แห่ง ที่ประสงค์จะดำเนินการจัดกิจกรรมเอง ให้ดำเนินการส่งแบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์กลับมายังสถาบัน

พัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายในวันที่ 6 ธันวาคม 2559 เพื่อผู้รายงานจะได้วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

5.2 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ชุดเดียวกับการทดสอบหลังเรียน และสอบถามความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาอาเซียน

5.3 ตรวจสอบให้คะแนนผลการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองครั้ง คือ ก่อนเรียนและหลังเรียน และผลการสอบถามความพึงพอใจแล้วนำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์จากผล ดังนี้

5.4.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน

5.4.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ t-test for Dependent Samples และเปรียบเทียบความพึงพอใจโดยการทดสอบค่าที แบบ One Sample t-test

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รายงานการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รายงานกระทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามประเภทและ ลักษณะข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ร่วมกับการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังต่อไปนี้

6.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ X แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

การหาค่าเฉลี่ยและเฉลี่ยรวม ของผลการประเมินประคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ตารางที่ 3

$$\text{คะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}}$$

$$\text{คะแนนหน่วยที่ 1} = \frac{4.40+4.20+4.20+4.00}{4} = 4.20$$

$$\text{คะแนนหน่วยที่ 2} = \frac{4.20+4.00+4.20+4.00}{4} = 4.10$$

$$\text{คะแนนหน่วยที่ 3} = \frac{4.20+4.00+4.40+4.20}{4} = 4.30$$

$$\text{คะแนนหน่วยที่ 4} = \frac{4.60+4.40+4.40+4.20}{4} = 4.40$$

$$\text{คะแนนหน่วยที่ 5} = \frac{4.40+4.40+4.40+4.00}{4} = 4.30$$

$$\text{ค่าเฉลี่ยรวม} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}} = \frac{4.20+4.10+4.30+4.40+4.30}{5} = 4.26$$

การหาค่าเฉลี่ยและเฉลี่ยรวม ของคะแนนความพึงพอใจของผู้เรียนต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ตารางที่ 7

$$\text{คะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}}$$

$$\text{คะแนน ตัวอักษร ภาษา และรูปเล่ม} = \frac{4.27+4.31+4.38+4.20+4.16}{5} = 4.27$$

$$\text{คะแนน เนื้อหาและกิจกรรมเรียนรู้} = \frac{4.13+4.25+4.10+4.00+4.19}{5} = 4.13$$

$$\text{คะแนน ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้} = \frac{4.20+4.27+4.04+3.79+4.25}{5} = 4.11$$

$$\text{ค่าเฉลี่ยรวม} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}} = \frac{4.27+4.13+4.11}{3} = 4.17$$

6.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนผู้เรียนแต่ละคนยกกำลังสอง

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

6.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้คำสั่งในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

Analze → Descriptive Statistics → Descriptive

6.2.2 การหาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ 25 % ใช้คำสั่งในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

Analze → Descriptive Statistics → Descriptive

6.2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ 25 % ใช้คำสั่งในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

Analze → Descriptive Statistics → Frequencies

6.2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน

$$\text{สูตร KR-20} \quad r_{tt} = \frac{n}{(n-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่งๆ นั่นคือสัดส่วนของคนทำถูกกับคนทำทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ คือ 1 - P
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนสอบของเครื่องมือทั้งฉบับ

6.2.5 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนในแต่ละข้อ
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามฉบับนั้น ของเครื่องมือทั้งฉบับ

6.2.6 หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองฯ วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ตามเกณฑ์ 80/80 ด้วยสูตร

E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) โดยใช้สูตร

$$E_1 = \frac{N}{A} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	ผลรวมคะแนนเต็มจากแบบฝึกหัดหรืองาน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) โดยใช้สูตร

$$E_2 = \frac{N}{B} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad \frac{\bar{F}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

6.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 ใช้วิธีทางสถิติแบบ t-test dependent เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน โดยใช้คำสั่งในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

Analyze → Compare Mean → Independent sample t - test

6.3.2 ใช้วิธีทางสถิติแบบ t-test for one sample dependent เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจ ต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 โดยใช้คำสั่งในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

Analyze → Compare Mean → One sample t - test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ผู้รายงานขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผล และความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกันผู้รายงานจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความต่างเป็นรายคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความต่างเป็นรายคู่
μ_0	แทน	ค่าเฉลี่ยมาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์ (ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม)
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้จากคะแนนระหว่างเรียนทุกชุดผ่านเกณฑ์การเรียนรู้อย่างน้อยร้อยละ 80
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การเรียนรู้ที่กำหนดอย่างน้อยร้อยละ 80
$\bar{D}$	แทน	ค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (n-1)
**	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้รายงานได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชคมอาเซียน (คุณภาพและประสิทธิภาพ)

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชคมอาเซียน ที่พัฒนาไปใช้จริงกับผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชคมอาเซียน (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียน)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชคมอาเซียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รายงานขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชคมอาเซียน (คุณภาพและประสิทธิภาพ) ประกอบด้วยเนื้อหา 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน

หน่วยที่ 2 การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ

หน่วยที่ 3 การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ

หน่วยที่ 4 การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ และ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

หน่วยที่ 5 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย

1.1 การประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชคมอาเซียน ทั้งนี้ผู้รายงานได้นำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพ ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 (A)				
1	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	0.59	ดี
2	เนื้อหา	4.20	0.76	ดี
3	กิจกรรมท้ายบท	4.20	0.69	ดี
4	แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้	4.00	0.56	ดี
	รวม	4.20	0.65	ดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 (B)				
1	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.41	ดี
2	เนื้อหา	4.00	0.45	ดี
3	กิจกรรมท้ายบท	4.20	0.61	ดี
4	แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้	4.00	0.45	ดี
	รวม	4.10	0.48	ดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 (C)				
1	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.20	0.61	ดี
2	เนื้อหา	4.00	0.56	ดี
3	กิจกรรมท้ายบท	4.40	0.59	ดี
4	แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้	4.20	0.61	ดี
	รวม	4.30	0.59	ดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 (D)				
1	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.60	0.59	ดีมาก
2	เนื้อหา	4.40	0.50	ดี
3	กิจกรรมท้ายบท	4.40	0.68	ดี
4	แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้	4.20	0.52	ดี
	รวม	4.40	0.56	ดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 (E)				
1	จุดประสงค์การเรียนรู้	4.40	0.50	ดี

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2	เนื้อหา	4.40	0.59	ดี
3	กิจกรรมท้ายบท	4.40	0.59	ดี
4	แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้	4.00	0.64	ดี
	รวม	4.30	0.58	ดี
	รวมเฉลี่ย	4.26	0.57	ดี

จากตาราง 3 สรุปผลการประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน แต่ละหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.59$) เนื้อหา/ความรู้ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.59$) กิจกรรมท้ายบท พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.68$) แบบฝึกหัดท้ายหน่วยการเรียนรู้ พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.52$) ค่ารวมเฉลี่ยได้ เท่ากับ 4.26 โดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.00 – 4.60 ซึ่งถือได้ว่ามีคุณภาพทั้งฉบับในระดับคุณภาพดีขึ้นไปทุกประเด็น

1.2 การหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผู้รายงานได้นำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับ ผู้เรียนวิชาชีพพระยาศัน ที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สรุปผลได้ดังนี้

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนที่ได้ปรับปรุงแล้วในส่วนของภาษาที่ใช้ใน ให้มีความชัดเจน เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา มีความชัดเจน และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน แล้วนำไปทดลองกับผู้เรียน จำนวน รวม 25 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ผลประเมินแสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	คะแนนระหว่างเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (คะแนน 20 คะแนน)	E_1/E_2
คะแนนรวมเฉลี่ย	25.52	17.00	85.05/85.00
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	$E_1 = 85.05$	$E_2 = 85.00$	

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีคุณภาพในระดับดี ส่วนค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.05/85.00 ซึ่งเป็นค่าที่ใกล้เคียงกัน โดยต่างกันไม่เกินร้อยละ 5 แสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้น และเมื่อเทียบค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ที่ได้กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าแม้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้อหว่างเรียน และหลังเรียน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แต่ยังคงต้องปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่พัฒนาไปใช้จริงกับผู้เรียนในพื้นที่การค้าขายแดน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 ผู้รายงานได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ชุดการเรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าสภาพปัญหาการเรียนการสอนการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยปัญหาด้านต่าง ๆ คือ ปัญหาผู้เรียน เช่น ผู้สนใจเรียนแต่ไม่มีเวลาต้องช่วยเหลือครอบครัว สภาพผู้เรียนมีความแตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และต้องการฝึกอบรมระยะสั้นเท่านั้น ซึ่งเมื่อสอบถามความต้องการประชาชน พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเรียนรู้วิชาชีพระยะสั้น เพราะส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว และไม่มีเวลาในการเรียนในลักษณะอื่น เนื่องจากภาระในการประกอบอาชีพและภาระต่อครอบครัว และอยากได้สื่อที่สามารถพกติดตัวเพื่อใช้ในการเรียนรู้และทบทวน

ได้ และภาษาที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ภาษาเวียดนาม ตลอดจนสอดคล้องกับที่สถานศึกษาที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้วิเคราะห์ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง พบว่า ปัญหาทั่วไปของผู้เรียนคือ การสื่อสารภาษาเวียดนามเพื่อการค้าขาย รวมทั้งความรู้ และหลักการทั่วไปที่ควรรู้เกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน เนื่องจากผู้เรียนเห็นว่า หากผู้เรียนมีทักษะความรู้เกี่ยวกับการค้าชายแดน และมีทักษะการสื่อสารภาษาเวียดนามจะสามารถทำให้ผู้เรียนค้าขายได้มากขึ้น มีรายได้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นการต่อยอดอาชีพค้าขายของตนเอง ในการสร้างฐานลูกค้าเวียดนามได้มากขึ้น ทั้งนี้การสื่อสารภาษาลาวนั้นไม่มีปัญหาเท่าไรนัก เนื่องจากภาษาถิ่น (ภาษาอีสาน) มีความคล้ายคลึงกับภาษาลาว ซึ่งผู้เรียนสามารถสื่อสารได้คืออยู่แล้ว และสถานศึกษาเองยังไม่มีสื่อสำหรับการพัฒนาผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียน วิชาชีพพระยะสันที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนในกลุ่มนี้

2.2 ผู้รายงานจึงได้สร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีคุณภาพระดับดีและมีประสิทธิภาพ 85.05/85.00

2.3 ผู้รายงานได้ดำเนินการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 200 เล่ม

2.4 ผู้รายงานได้ดำเนินการจัดทำ CD ประกอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 200 แผ่น

2.5 ผู้รายงานนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้กับผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสัน ในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนพระยะสัน หลักสูตร 36 ชั่วโมง ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 224 คน ของสถานศึกษา กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม โดยอยู่ในจังหวัดชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาวและกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนามที่ร่วมวิจัย จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่

- 1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
- 2) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
- 3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
- 4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
- 5) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
- 6) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี และ
- 7) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

โดยดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ ผู้รายงานได้ดำเนินการจัดกิจกรรมด้วยตนเองในสถานศึกษา จำนวน 1 แห่ง และสถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมเอง จำนวน 6 แห่ง โดยผู้รายงานดูแลประสานงานกับครู กศน.อย่างใกล้ชิด ดังนี้

ตาราง 5 วัน เดือน ปี และลักษณะการดำเนินกิจกรรม

ที่	พื้นที่ชายแดน	การจัดกิจกรรม	
		สถานศึกษา ดำเนินการจัด กิจกรรมเอง	ผู้รายงานได้ดำเนินการ จัดกิจกรรมด้วยตนเอง
1	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	1 - 5 พ.ย.59	-
2	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ	14 - 18 พ.ย.59	-
3	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม	1 - 5 พ.ย.59	
4	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร		11 - 16 พ.ย.59 19 - 24 พ.ย.59
5	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย	11 - 15 พ.ย.59 18 - 27 พ.ย.59	-
6	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอสิรินคร จังหวัดอุบลราชธานี	22 - 28 พ.ย.59	-
7	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์	28 - 29 พ.ย.59	

นอกจากนี้ผู้รายงานได้นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน พร้อม CD ประกอบชุดการเรียนรู้ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้กับหน่วยงานสังกัด สำนักงาน กศน.

1. ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด และห้องสมุดเฉลิมราชกุมารี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีพรมแดนติดกับประเทศ สปป.ลาว และประเทศกัมพูชา
2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ที่มีพรมแดนติดกับประเทศ สปป.ลาว และประเทศ

กัมพูชา ผ่านแดนไปประเทศเวียดนาม นำขึ้นเผยแพร่สื่อ ผ่าน Website สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ <http://www.esannfe.com/> และ Website https://www.youtube.com/results?search_query=ไฟจิตร+ผุคเพชรแก้ว

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการเรียน)

ผู้รายงานนำผลที่ได้มาหาผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจทางการเรียน ดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p
ก่อนเรียน	224	10.80	1.64	60.142**	223	.000
หลังเรียน	224	17.03	.78			

** หมายความว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 10.80 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.03 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน จึงสรุปได้ว่าผู้เรียน (N = 224) ที่เรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3.2 ความพึงพอใจ ของผู้เรียนต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ปรากฏผลดังตาราง 7 – 8

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความพึงพอใจของผู้เรียนต่อ
ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
	ตัวอักษร ภาษา และรูปเล่ม			
1	ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	4.27	.52	มาก
2	ความเหมาะสมของการเลือกใช้สีตัวอักษร	4.31	.54	มาก
3	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	4.38	.53	มาก
4	ความสะดวกในการเรียนรู้เนื้อหาจากชุดการเรียนรู้	4.20	.43	มาก
5	ขนาดของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความพอเหมาะ	4.16	.45	มาก
	รวม	4.27	.35	มาก
	เนื้อหาและกิจกรรมเรียนรู้			
6	เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.13	.49	มาก
7	เนื้อหาเรียงลำดับอ่านเข้าใจง่าย มีความครบถ้วน ทันสมัย	4.25	.53	มาก
8	กิจกรรมทุกขั้นตอนน่าสนใจ ชวนให้ติดตามไม่เบื่อหน่าย และช่วยในการจำเนื้อหา	4.10	.53	มาก
9	การได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	4.00	.71	มาก
10	การได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.19	.73	มาก
	รวม	4.13	.39	มาก
	ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้			
11	การได้รับความรู้อย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.20	.68	มาก
12	การเกิดทักษะวิธีการคิดและเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง	4.27	.58	มาก
13	การมีความรับผิดชอบต่อตนเอง	4.04	.60	มาก
14	การพัฒนาความก้าวหน้าในการเรียนของตนได้อย่างต่อเนื่อง	3.79	.72	มาก
15	การเห็นความสำคัญของการสื่อสารการประกอบอาชีพ	4.25	.69	มาก
	รวม	4.11	.45	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.17	.33	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผู้เรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีความพึงพอใจ เฉลี่ยในระดับมากทุกข้อ ความถูกต้องของภาษาที่ใช้มากที่สุด เฉลี่ย ($\bar{X} = 4.38, SD = 0.53$) ความเหมาะสมของการเลือกใช้สีตัวอักษร เฉลี่ย ($\bar{X} = 4.31, SD = 0.54$) ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร เฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27, SD = 0.52$) การเกิดทักษะวิธีการคิดและเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตจริง เฉลี่ย ($\bar{X} = 4.27, SD = 0.58$) การเห็นความสำคัญของการสื่อสารการประกอบอาชีพ เฉลี่ย ($\bar{X} = 4.25, SD = 0.69$) เนื้อหาเรียงลำดับอ่านเข้าใจง่าย มีความครบถ้วน ทันสมัย เฉลี่ย ($\bar{X} = 4.25, SD = 0.53$) ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่เรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งถือได้ว่ามีความพึงพอใจทั้งฉบับ มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตาราง 8 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียนหลังเรียนของผู้เรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด

ชุดการเรียนรู้	ค่าร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	t	p	ระดับ
ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน	83.40	4.17	.33	3457.048	.00	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน หลังเรียนของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 คิดเป็นร้อยละ 83.40 ซึ่งอยู่ในระดับมาก จึงสรุปได้ว่า ผู้เรียน (N=224) ที่เรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (สูงกว่าร้อยละ 80) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตอนที่ 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

กลุ่มเป้าหมายที่ร่วมวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพพระยะสันในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น หลักสูตร 36 ชั่วโมง ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ของสถานศึกษา กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าขายแดนไปไทยกับประเทศ สปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม โดยสรุปการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตมีดังนี้

ผู้เรียนสามารถใช้ในการสื่อสารและติดต่อกับคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ควบคู่กับการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ทั้งนี้ผู้เรียนส่วนหนึ่งได้แสดงความเห็นไว้ดังนี้

“..... ภาษาเวียดนามที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ .....”

(นางสาวสุทธิดา ปิยะ โครตร ผู้เรียน กศน. อำเภอเมืองมุกดาหาร)

“.....ภาษาเวียดนามมีประโยชน์มาก สามารถนำไปพูดสนทนากับชาวเวียดนามได้ .....” (นายชัยพร พันธุ์โพธิ์ ผู้เรียน กศน.อำเภอเมืองมุกดาหาร)

“.....มีประโยชน์มาก สามารถนำไปพูดสื่อสารกับชาวเวียดนามได้เป็นอย่างดี.....” (นายพิชัย จันทร์จำปา ผู้เรียน กศน.อำเภอเมือง หนองคาย)

“.....ได้นำไปสื่อสารในการค้าขายกับชาวเวียดนามได้ดี.....” (นายธีรพล ไชยภักดี ผู้เรียน กศน.อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์)

“.....มีประโยชน์มากในการดำเนินธุรกิจและในชีวิตประจำวันเพราะว่าเราสามารถสื่อสารกับชาวเวียดนาม...” (นายสิทธิชัย ธีรเนตร ผู้ประกอบการร้านค้าขายแวนตา จังหวัดมุกดาหาร)

“....ได้ความรู้ และสามารถนำไปสื่อสารกับชาวเวียดนาม อ่านสลากและตราสินค้าได้...” (นายประจักษ์ สมหวัง ผู้เรียน กศน.อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร)

“.....เป็นแนวทางที่ช่วยในการค้าขายชายแดนได้ รู้วิธีการติดต่อตลาดการค้ากับคนเวียดนามได้ ฉะนั้นสื่อจึงใช้เป็นช่องทางได้เป็นอย่างดี.....” (นายวิริยยุทธ จันทร์ไทย ผู้เรียน กศน. อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย)

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า

ผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้น ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นคนไทยเชื้อสายเวียดนามที่มีอาชีพประกอบการค้าขายและไม่ได้ประกอบอาชีพการค้าขายในพื้นที่ชายแดน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต และสามารถสื่อสารการซื้อขายสินค้าภาษาเวียดนาม อ่านสลากหรือตราสินค้าได้

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ครู กศน.ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้สอบถามผ่านครู กศน.

“.....ผู้เรียนพอใจ และที่สำคัญก็คือสื่อเล่มนี้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในการค้าขายชายแดนซึ่งก็ตรงกับวัตถุประสงค์.....” (นายเตี้ย ที่ดี ข้าราชการครู กศน. อำเภอเมืองมุกดาหาร)

“....ได้ศึกษาแล้วให้คำแนะนำแก่นักศึกษา และผู้เรียนถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ในพื้นที่

เศรษฐกิจพิเศษที่ทำการค้าไทย - เวียดนาม นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้ (วิทยากร สอนภาษาเวียดนาม)

จากการสัมภาษณ์ครู กศน. ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจ มีความสนใจในการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถนำไปสนทนาสื่อสารในการซื้อ - ขายสินค้ากับชาวเวียดนามได้ สามารถอ่านสลาก ตราสินค้าของสินค้าภาษาเวียดนาม และนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้

4.2 แนวทางการพัฒนา

จากการดำเนินกิจกรรมในโครงการผลิตสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ไปทดลองใช้สำหรับผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพระยะสั้นในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น หลักสูตร 36 ชั่วโมง ที่ร่วมพัฒนา ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 224 คน ของสถานศึกษา กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม จำนวน 7 จังหวัด ประกอบด้วย 1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 2) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ 3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร 5) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย 6) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี และ 7) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

ผลพบว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการทุกประเด็นและมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ทำเอกสารเป็นรูปเล่ม ๆ เล็ก เพื่อสะดวกในการพกพา
2. ควรทำเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น e-book เพื่อสะดวกและรวดเร็ว ในการค้นหา และการที่ผู้อ่านสามารถอ่านพร้อม ๆ กันได้
3. ควรจัดทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเด่น คือ ขนาดเล็ก หยิบง่าย ให้ข้อมูลรายละเอียดได้มากพอสมควรหรือเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ก็ได้ ผู้ดูสามารถเลือกเวลาดูได้ ค่าใช้จ่ายในการผลิตต่ำ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว โปสเตอร์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพ การค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพระยะสั้นในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้นของกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน.
4. เพื่อศึกษาการนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของผู้เรียน หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามที่เป็นพื้นที่ที่อยู่ในจังหวัดชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาวและกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม ที่ร่วมวิจัยจำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดเลย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2,350 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพระยะสั้นในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น หลักสูตร 36 ชั่วโมง ของสถานศึกษาคน. ปีการศึกษา 2559 ในจังหวัดชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับสปป.ลาว และกัมพูชา ผ่านแดนไปเวียดนาม ที่ร่วมวิจัย จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่

จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดเลย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 224 คน

ระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัย ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2559 – 31 ธันวาคม 2559

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย โดยศึกษาทักษะการใช้ศัพท์ จำนวน และประโยชน์พื้นฐานเพื่อการค้าในชายแดนไทย - เวียดนาม สำหรับการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน

หน่วยที่ 2 การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ

หน่วยที่ 3 การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ

หน่วยที่ 4 การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ และ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

หน่วยที่ 5 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย

ตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ คือ การเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้
3. การนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้รายงานได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน
4. แบบสัมภาษณ์การนำความรู้ไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Packages for the Social Sciences) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าทีแบบ (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ผู้รายงาน ได้ดำเนินการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่พัฒนาไปใช้ได้ทุกพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีพรมแดนติดกับประเทศ สปป.ลาว และประเทศกัมพูชา ผ่านแดนไปประเทศเวียดนาม จำนวน 7 แห่ง มีผลสรุป ดังนี้

1. ผลจากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จากการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีคุณภาพในระดับดี ส่วนค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.05/85.00 ซึ่งเป็นค่าที่ใกล้เคียงกัน โดยต่างกันไม่เกิน ร้อยละ 5 แสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามลำดับขั้น และเมื่อเทียบค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ที่ได้กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 พบว่า ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าแม้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน และหลังเรียน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แต่ยังคงต้องปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่ศึกษาด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผู้เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีความพึงพอใจในระดับมาก

4. ผู้เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิต นำไปพูดสนทนากับชาวเวียดนาม และสื่อสารการซื้อขายสินค้าภาษาเวียดนาม อ่านสลากหรือตราสินค้าได้

อภิปรายผล

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาความพึงพอใจในการเรียน และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ที่พัฒนาขึ้นได้ดำเนินการตามหลักการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีระบบ โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ เอกสารทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและได้ปรับปรุงแก้ไข ทั้งใน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านภาษา และระยะเวลาที่ใช้จัดกิจกรรม ฝึกปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียน ได้เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยได้จัดเนื้อหาทักษะการเรียนรู้การสื่อสารเพื่อประกอบอาชีพการค้าขายแดน คู่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะโดยใช้สื่อการเรียนรู้แบบวีดิทัศน์ที่สอดแทรกอยู่ในชุดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีความเข้าใจ และสามารถทบทวนทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้อง สามารถนำชุดการเรียนรู้ไปศึกษาทบทวนได้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ภาษาเวียดนาม โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่แล้ว จึงตั้งใจทำการศึกษาเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ส่งผลให้สามารถทำคะแนนจากทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบได้ดี ทำให้คะแนนเฉลี่ยที่ได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการที่กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.05 และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนจากแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งเป็นค่าที่สูงกว่าเกณฑ์ แสดงว่าผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนและหลังเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน มีเนื้อหาสาระประกอบไปด้วยความรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ มีภาพ มีสื่อผสม คำอธิบายที่ชัดเจน มีกิจกรรม การเรียนรู้เป็นระบบจากง่ายไปยาก และเสนอเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ที่ได้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้เกิน 2.5 ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) เสนอแนะว่า อาจปรับเกณฑ์การทดสอบประสิทธิภาพขึ้นไปอีกขั้นหนึ่งก็ได้ แต่ในการศึกษาใน

ครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้แนวทางการปรับปรุงชุดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยได้ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมและแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก่อนนำไปใช้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญตา ทองใบ (2553 : 56) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องป่าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่องป่าชายเลนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.15/83.43 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตาพร วิกาวาณิชย์ (2553 : 66) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเอง เรื่อง อิเหนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเอง เรื่อง อิเหนา มีประสิทธิภาพ 80.40/80.57 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำรงค์ดี ทรัพย์เชื่อนจันทร์ (2553 : 127 - 137) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย ที่สร้างจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ได้ดำเนินการตามหลักการสร้างชุดการเรียนรู้การสอนอย่างมีระบบ โดยมีการศึกษาหลักสูตร และวิเคราะห์เนื้อหาของกิจกรรม กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการจัดกิจกรรม อีกทั้งผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา เพื่อหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การทดลองใช้ และการนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง นอกจากนี้ได้มีการหาประสิทธิภาพก่อนนำชุดการเรียนรู้การสอนไปใช้จริงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2546 : 4) ได้ให้แนวทางในการสร้างสื่อขึ้นมาใหม่ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา ดำเนินการได้ตามความพร้อมและความเหมาะสมตามขั้นตอน ดังนี้ สำรวจปัญหาและความต้องการของสังคม และจัดลำดับความสำคัญ ศึกษา และกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนวิเคราะห์จุดประสงค์และขอบเขตเนื้อหาของสื่อกำหนดรูปแบบสื่อ สร้างสื่อตามรูปแบบที่กำหนดนำไปทดลอง วิเคราะห์ผล ปรับปรุงแก้ไข นำสื่อ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ติดตาม และประเมินผล และสอดคล้องกับ (มนัส ประเทืองจิตร. 2542 : 15 อ้างอิงจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2533 : 495) โดยได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาได้แก่ การกำหนดหน่วยหัวเรื่อง และมโนคติ ขั้นที่ 2 การวางแผนไว้ล่วงหน้า เป็นการกำหนดรายละเอียด ขั้นที่ 3 ผลิตสื่อการเรียนรู้ เป็นการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน ขั้นที่ 4 หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้โดยนำไปทดลองเพื่อช่วยตรวจสอบว่าสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพดีตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

ประการที่สอง ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดน คู่ประชาคมอาเซียน เป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ใช้แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติในท้องถิ่นซึ่งอยู่ในชุมชนที่ใกล้ตัวผู้เรียน คือ พื้นที่การค้าชายแดน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจจากการสัมผัส ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแบบจำลองอาร์ค ได้แก่ การเร้าความสนใจความรู้สึกร่วมกันเนื้อหา ความมั่นใจ และความพึงพอใจของผู้เรียน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 140) กล่าวคือ ความรู้สึกเกี่ยวกับเนื้อหา หมายถึง การทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่สิ่งที่ตนกำลังเรียนอยู่นั้น มีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของผู้เรียน เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ โนลล์ (Malcolm S. Knowles. 1975) มีองค์ประกอบพื้นฐานสรุปได้ ดังนี้ 1) ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีหากว่าเรื่องนั้นตรงกับความต้องการและความสนใจ 2) สถานการณ์ในชีวิตที่เกิดขึ้นถือเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.05/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการเรียนด้วยเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนคู่ประชาคมอาเซียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินดา เอี่ยมโอภาส (2552: 130) ได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน เรื่องความน่าจะเป็นที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน (representation) เรื่องความน่าจะเป็นอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญตา ทองใบ (2553: 56) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ และความตระหนักต่อการอนุรักษ์ป้าชายเลนของนักเรียนหลังใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลน สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ปัญจพร แสนจันทร์ (2558: บทคัดย่อ) ได้การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมีที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลงานวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมีที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญในด้านจุดประสงค์ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านกิจกรรม มีชีวิตเป็นสื่อประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง และมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่ฝึกปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดของการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525: 45) โดยได้ให้แนวคิดในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ว่าการใช้ชุดการเรียนการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการเรียนการสอน และระดับการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้ ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นการเรียนการสอน) ชี้นำสรุปผลการเรียนการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

ประการที่สอง การเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว มีการสำรวจสิ่งแวดล้อมในแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพสิ่งแวดล้อมได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริงจากการเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเป็นการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ในการจัดประสบการณ์ และทำให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไม่รู้ตัว ทำให้รู้สึกเรียนง่าย และสนุก โดยมีครูคอยช่วยชี้แนะแนวทางและให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการฟังคำบรรยายภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว และส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นจึงควรให้ผู้เรียนได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ส่วนกิจกรรมนั้นควรจัดให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก และได้เรียนรู้โดยไม่รู้ตัวจะทำให้ผู้เรียนสนุกและเปลี่ยนความรู้สึกจากการเรียนที่ยากมาเป็นเรื่องง่ายส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ประการที่สาม กิจกรรมสอดคล้องกับบุคลิกภาพและความสามารถของผู้เรียน กิจกรรมเริ่มจากง่ายไปหายาก มีความต่อเนื่องในเนื้อหาวิชา เสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิต และธรรมชาติและรอบตัวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน นักเรียนได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อมของ บรูเนอร์ (Bruner) ที่กล่าวว่า การจัดระบบระเบียบของเนื้อหาให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน ควรเรียงประสบการณ์จากง่ายไปหายากประสบการณ์ที่ยาก และเมื่อจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความเจริญงอกงามทางสติปัญญาของผู้เรียน นอกจากนี้ขั้นตอนการเรียนรู้ในกิจกรรม มุ่งพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน มีความสนุกสนาน เชิญชวนให้เกิดความสนใจไม่น่าเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนรู้สึกมีอิสระได้สัมผัสสิ่งแวดล้อม ค้นคว้าและเรียนรู้จากความเป็นจริงของชีวิตและธรรมชาติ อีกทั้งผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถวัดผลและประเมินผล โดยการทำแบบทดสอบ เมื่อเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งแบบทดสอบย่อยเป็นการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนทำให้นักเรียนรู้ผลการเรียนรู้ของตนเองและนำข้อบกพร่องมาแก้ไขให้ดีขึ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ในบทเรียนต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจของผู้เรียน ต่อด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินดา เอี่ยมโอภาส (2552 : 130) ได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics through English” ที่เน้นทักษะการใช้ตัวแทน เรื่อง ความน่าจะเป็นที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics through English” สูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ขวัญตา ทองใบ (2553 : 56) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อบาน คลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องป้าชายเลน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้เรื่องป้าชายเลน ในระดับดี และสอดคล้องกับ ปัญญาพร แสนจันทร์ (2558 : บทคัดย่อ)

ได้การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลงานวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมอยู่ใน ระดับมาก จึงอาจกล่าวได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่พัฒนาขึ้นมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มี 5 หน่วยการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมจริงเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว รู้สึกอิสระ ได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเจตคติต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด วิจารณ์ พานิช (2556 : 3 - 37) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสนุก กับการเรียนเป็นการสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด 2 อย่าง คือ แรงบันดาลใจ กับการเรียนแบบที่นักเรียนลงมือปฏิบัติ (learning by doing) สอดคล้องกับแนวคิดของ บลูม (Bloom, 1976 : 72 - 74) ที่กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม ที่ตนเองต้องการก็จะคาดหวังได้ แน่แน่นอนว่าผู้เรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้น ด้วยความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมทางด้าน จิตใจได้อย่างชัดเจน และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และประสบผลสำเร็จสูง สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไคค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึง กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ว่าการเรียนรู้เกิดได้เมื่อมีความพร้อม ถ้าเมื่อถึงวุฒิภาวะ (Maturity) ย่อมมีผลให้ทำกิจกรรมในขั้นนั้นได้สำเร็จ ความพอใจย่อมตามมากับความสำเร็จ และกฎแห่งความพอใจ (Law of Effect) เมื่อมีการให้แรงจูงใจ การให้รางวัล และการเสริมแรงเป็นความพอใจ ก็จะส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้จะได้ผลดีถ้าหากผู้เรียนเกิดความพอใจ และถ้าไม่ได้รับความพอใจจะเกิดผลน้อย (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2533: 321) และสอดคล้องกับทฤษฎีแบบจำลอง คือ ความมั่นใจหมายถึง การทำให้ผู้เรียนทราบถึงสิ่งที่ตนเองควรคาดหวังในการเรียนอยู่นั้น มีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของผู้เรียน และความพึงพอใจของผู้เรียนการทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนมากขึ้นนั้น ทำได้โดยการจัดหา กิจกรรม ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่ตนเรียนมากในสถานการณ์จริง และจัดหาผลป้อนกลับในทางบวก หลังจากทีผู้เรียน ได้แสดงความก้าวหน้า และให้คำปลอบใจ เมื่อผู้เรียนทำผิดพลาด ทั้งนี้จะต้องอยู่บนฐานของความยุติธรรม

ประการที่สอง ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ที่พัฒนาขึ้นเนื้อหาที่ใช้ในการทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนและใช้แหล่งเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความสำคัญของการเรียนรู้ และมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรง ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติต่อการเรียนนำไปสู่ความพึงพอใจในการเรียนสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับความต้องการ (Maslow's Need Hierarchy) ของ มาสโลว์ (1954 : 80 -101) ที่กล่าวว่า มนุษย์จะถูกจูงใจหรือกระตุ้นให้ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างที่อยู่ภายในจิตใจ นั่นคือ ความพึงพอใจของมนุษย์เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ ดังนั้นในการปลูกฝังเรื่องความรู้สึก อารมณ์จำเป็นที่ต้องพยายามสอดแทรกในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม ทุกเวลา และทุกโอกาส เท่าที่จะทำได้ แม้พฤติกรรมนี้จะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใดก็ตามแต่ในกาลข้างหน้าถ้ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปตามที่มุ่งหวังจะเป็นการสร้างเจตคติ และความพึงพอใจในการเรียนได้ในที่สุด

จากการที่ผู้รายงานได้ทำการสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของผู้เรียนต่อด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ในระดับมาก ซึ่งผลดังกล่าวน่าจะมีสาเหตุมาจากความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม มีความถูกต้องของภาษาที่ใช้ ความเหมาะสมของการเลือกใช้ตัวอักษร และการเกิดทักษะวิธีการคิดและเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง จากประสบการณ์ตรงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน การเห็นความสำคัญของการสื่อสารการประกอบอาชีพ ทำให้ผู้เรียนสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้จึงส่งผลต่อความรู้ที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ในระดับมาก

4. การนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของผู้เรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพ คิดต่อสื่อสาร และสนทนากาซื้อขายสินค้าได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คิม (Kim, 2008) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษของนักศึกษาโดยการใช้กิจกรรมมุ่งงานปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 64 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 มีจำนวน 34 คน ได้รับความปฏิบัติที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน ได้แก่ ประเภทการอ่าน ประเภทการเติมข้อมูลที่ขาดหายไป และประเภทการแต่งเรื่อง ส่วนกลุ่มที่ 2 นั้นมีจำนวนนักศึกษา 30 คนได้รับการทำงานปฏิบัติที่มีระดับความยากง่ายอยู่ในระดับเดียวกัน โดยงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทำการเปรียบเทียบระหว่างงานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อนกับงานปฏิบัติที่มีลักษณะเรียบง่าย ซึ่งใช้เวลาในการทำการทดลอง 2 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้งานปฏิบัติที่มีลักษณะซับซ้อน คือมีระดับความยากง่ายแตกต่างกันออกไปนั้น สามารถทำให้การเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทาวา โคลิและฟอสเตอร์ (Tavakoli; & Foster.2008) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองโดยการใช้กิจกรรมมุ่งงานปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของการวิจัย คือ การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนในด้านความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และความซับซ้อนของไวยากรณ์ โดยการใช้งานปฏิบัติที่มีลักษณะแตกต่างกัน คือ เป็นงานปฏิบัติที่มีความเรียบง่ายกับงานปฏิบัติที่มีความซับซ้อน โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งมีจำนวนผู้เรียน 40 คน เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19 - 47 ปี ได้รับความปฏิบัติที่มีความซับซ้อน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีจำนวน 60 คน เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 19 - 45 ปี ได้รับความปฏิบัติที่มีความเรียบง่ายโดยงานปฏิบัติที่ใช้เป็นงานปฏิบัติในลักษณะให้ผู้เรียนเล่าเรื่องจากภาพเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ผลปรากฏว่า ผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับความปฏิบัติที่มีความซับซ้อนนั้น สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในด้านความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และความซับซ้อนของหลักไวยากรณ์ได้ดีกว่าผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับความปฏิบัติที่มีความเรียบง่าย ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

ประการแรก ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ผู้รายงานกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะ และความสามารถของผู้เรียน กิจกรรมเริ่มจากง่ายไปหายาก มีความต่อเนื่องในเนื้อหาวิชา เสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิตและธรรมชาติรอบตัวเปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน นักเรียนได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมจริง จึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวถึงกฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ว่าการเรียนรู้เกิดได้เมื่อมีความพร้อม ถ้าเมื่อถึงวุฒิภาวะ (Maturity) ย่อมมีผลให้ทำกิจกรรมในขั้นนั้นได้สำเร็จ ความพอใจย่อมตามมากับความสำเร็จ การตอบสนองจะได้ผลดีเมื่อร่างกายมีความพร้อมที่จะกระทำ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะตอบสนองกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) เมื่อมีการฝึกทำบ่อย ๆ มีการทดสอบความสามารถ แล้วตามด้วยแรงเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับแรงเสริมจะแน่นขึ้น จนเกิด

ความเคยชิน อาจกล่าวได้ว่า ในกิจกรรมการเรียนรู้ถ้าได้มีการฝึกปฏิบัติหรือกระทำบ่อย ๆ จะเกิดทักษะหรือมีความชำนาญ แต่ถ้าขาดการฝึกหัด ความชำนาญก็จะลด และสอดคล้องกับทฤษฎีแบบจำลอง คือความรู้ที่เกี่ยวพันกับเนื้อหา หมายถึง การทำให้ผู้เรียนรู้ถึงว่าสิ่งที่ตนกำลังเรียนอยู่นั้น มีความหมายหรือมีประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง เช่น การใช้ตัวอย่างที่มีบริบทตรงกับความสนใจหรือตรงกับสาขาของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้ในที่สุด

ประการที่สอง ผู้รายงานได้มีการจัดลำดับการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนเป็นระบบ มีคำชี้แจงบทบาทการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถทราบเป้าหมายของการเรียนจากจุดประสงค์ชุดการเรียนรู้ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ จากการทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้น ผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จึงมีผลการเรียนที่สูงขึ้น ดังที่ วราภา โภธิสัทธา (2532 : 17 - 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ ใ้ว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดี เนื่องจากนักเรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้สิ่งที่ตนได้เรียนมาแล้ว ประกอบกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ นอกห้องเรียน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เกิดความสนุกสนานในการทำกิจกรรม ใ้ความสนใจของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจต์ ได้ให้แนวคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการตนเอง (นิรมล สตวุฒิ. 2526 : 138) เพื่อการพัฒนาการของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและเวลาของพัฒนาการที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน การให้ความคิดใหม่ การฝึกทักษะใหม่หรือการตัดสินใจว่าควรใช้เทคนิคการเรียนการสอนอย่างไร ต้องคำนึงถึงการที่ไม่สามารถบังคับให้ผู้เรียนรู้ได้ทั้งหมด แต่สามารถสร้างหรือเตรียมสิ่งแวดล้อมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

จากการที่ศึกษาแล้วพบว่า นักศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีความพึงพอใจชุดการเรียนรู้ในระดับมาก รวมทั้งประโยชน์ที่นำไปใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งแสดงว่า

1.1 ครูผู้สอนควรแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และกิจกรรมดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นหลักสูตรระยะสั้นที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นประชาชนทั่วไป ที่อยู่ในพื้นที่การค้าเขตชายแดนไทย เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างต่อเนื่องเห็นคุณค่าตนเอง และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

1.3 สำนักงาน กศน. ควรจัดพิมพ์และเผยแพร่ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำไปใช้กับนักศึกษา กศน. ในลักษณะชั้นเรียนระยะสั้น และเผยแพร่แก่ประชาชนที่สนใจนำไปใช้ศึกษาด้วยตนเองตามอัธยาศัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ในรูปแบบสื่อ อื่น ๆ เช่น E-book บทเรียนออนไลน์ สื่อประสม

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ในพื้นที่การค้าชายแดน และภาษาอื่น เช่น ภาษาลาว ภาษาพม่า และภาษามาลาเลย์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : องค์การการค้ารับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2542). การปฏิรูปการศึกษาตลอดชีวิต : กรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : รังสีการพิมพ์.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2545). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กรแก้ว อัจฉรินทร์. (2537). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ รายบุคคลเพื่อเสริมสร้าง งามรรถภาพเลขานุการ ในสังคมสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรชกร ชวติ. (2544). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา. สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิจัยทางการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (2536). การศึกษาหารูปแบบการสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์สำหรับชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกศยา ขงภูมิพุทธา. (2551). ประเมินผลการฝึกอบรมโครงการพัฒนาอาชีพแบบบูรณาการเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนของกลุ่มแม่บ้าน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญตา ทองใบ. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ป่าชายเลน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหลวงพ่อด่านคลองด่านอนุสรณ์ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินฤญาติ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชมพันธ์ ภูษธร ณ อรุณยา. (2528). ความรู้ทางภาษาศาสตร์ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เล่ม 1 หน่วยที่ 1-8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2525). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8 - 15. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- _____. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน).
- ชวิน พงษ์มา. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำโครงการและการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชลธิชา นางาม. (2551). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ 1 ของนักศึกษาและอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ัญบุรี. ปรินูญญาณิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). เทคโนโลยีทางการศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เชษฐา บุญชวลิต. (2540). การสร้างชุดการเรียนด้วยตนเองเรื่องการใช้เครื่องมือวัดไฟฟ้า วิชาข 0278 ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคารระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินูญญาณิพนธ์ อศ.ม. (สาขาอุตสาหกรรม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูเกียรติ ชีระนิตกุล. (2543). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสื่อประสมเรื่องปรากฏการณ์การเรือนกระจก. สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินูญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐิตาพร วิภวาณิชย์. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนวรรณคดีด้วยตนเองเรื่องอิเหนา. ตอนศึกกะหมังกูหนิง. ปรินูญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดำรงศักดิ์ ทรัพย์เชื่อนจันทร์. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. เรื่องการนวดไทย. ปรินูญญาการศึกษาคุุฎิบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2526). ชุดการเรียนแบบเอกัตบุคลลน่าจะมืบทบพทในมหาวิทยาลัยตลาดวิชา. รมคำแหง, 1, 138 – 145
- นิพนธ์ สุขปริดี. (2519). นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์มณเฑศ.

- นฤมล ตั้งประพศิตติ. (2553). ผลของโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพด้าน
เจตคติ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาจิตวิทยาแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเกื้อ ควรวาเวช. (2543). นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เอส อาร์ พรินติ้ง.
บุญชม ศรีสะอาด. (2532.) วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสารคาม.
_____. (2537). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
_____. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2524). การสร้างแบบทดสอบ 1. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ปัญญาพร มาพลาข. (2553). การศึกษาผลการเรียนรู้ด้วยชุดการสอน เรื่อง รูปร่างโมเลกุลโคเวเลนต์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เน้นกระบวนการแบบร่วมมือกับการเรียนการสอนรายบุคคล.
การค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (สาขาเทคโนโลยีการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ปัญญาพร แสนจันทร์. (2558). ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเคมี ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประกิจ รัตนสุวรรณ. (2525). การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พะอบ พวงน้อย และคณะ. (2549). หลักสูตรและชุดฝึกอบรม เรื่องภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการ
สื่อสารในงานอาชีพ ศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเทคนิคแบบบูรณาการ. สำนักพัฒนาเทคนิค
ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พงศ์ศักดิ์ ศรีวรกุล. (2547). ศักยภาพของ อบต. ในการดำเนินงานจัดการการศึกษาตามแนวทาง
ปฏิรูปการศึกษา เขตการศึกษา 9 อุดรธานี. ม.ป.ท. (เอกสารอัดสำเนา).
- พรรณพร วรรณลักษณ์. (2548). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงออกฝึกงานในสถานประกอบการของวิทยาลัยเทคนิคใน
เขตการศึกษา 11. ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม).
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ไพศาล หวังพานิช. (2523). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภูงคงค์ อังคปริษาเศรษฐ์. (2534). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- มณฑา บัวศิริ. (2551). การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาธุรกิจศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มณี โปธิเสน. (2543). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการจัด
การศึกษาของโรงเรียนโพธิ์เสนวิทยา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(สาขาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2533). พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2551). การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- _____. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก ภาควิชาวัดผลและวิจัย
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรการสอน - มิตินิยม. กรุงเทพฯ : ชเนศวรการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). ครูเพื่อศิษย์ วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ตลาดาพับลิเคชั่น.
- วัชรินทร์ บุญมาจิต (2532). การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและการคิดอย่างมีเหตุผล ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิญญา วิศาลาภรณ์. (2530). การสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- วิภาภรณ์ เตโชชัยวุฒิ. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบ
สืบเสาะหาความรู้กับการเรียนตามปกติ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วราภา โปธิ์ตัทธา. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และเจตคติต่อ
การสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้และสอนตามแผนการ

- สอนของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. วิรุฬ นิลโมจน์. (2559). พัฒนาการของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย. เอกสารอัครสำเนา.
- วิไล รัตนพลที. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปซิปปา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2555. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). คู่มือการจัดการศึกษา ต่อเนื่อง. มปท.
- สุจินดา เอี่ยมโอภาส. (2552). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “Learning Mathematics Through English” ที่เน้น ทักษะการใช้ตัวแทน (representation) เรื่อง ความน่าจะเป็น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อ การเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุชา จันท์เอม. (2522). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2533). การพัฒนาชุดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ในการแก้โจทย์ ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนทรี หิมารัตน์. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความคงทน ในการเรียนรู้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการสอน ตามคู่มือครู. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมหญิง กลั่นศิริ. (2523). เทคโนโลยีทางการศึกษา. นครปฐม : แผนกบริหารสำนักงานอธิการบดี พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมถวิล เชสูงเนิน, พงนิษฐ์ เสงี่ยมจิตต์. (2557). การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง งานเกษตรคูบ้าน กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. คณะสาธาณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2533). **จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อัจฉรา สุขารมณ และอรพินทร์ ชูชม. (2530). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี ปัญหาส่วนตัวทัศนคติและนิสัยในการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุดมศักดิ์ จิตสงบ. (2553). **พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการประกอบอาชีพอิสระ เรื่องการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ไฟฟ้าในอาคาร**. ปริญญาโท กศ.ม. (สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). **ข้อสอบ : การสร้างและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พันธ์.
- อาเซียน, กรม. กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). **ท่องโลกอาเซียน**. ปทุมธานี : บริษัทอิทธิฤทธิ์ จำกัด.
- เอกสารสาระหลักการและแนวคิดประกอบการดำเนินงาน กศน. (2546). **คัมภีร์ กศน**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรคดิ่ง.
- Bloom, B.A. 1956. **Taxonomy of Educational Objective Handbook I : Cognitive Domain**. New York : David McKay Company Inc.
- Cardarelli, Sally M. (1973). **Individualized Instruction Programmed and Material**. New York : Englewood Cliffs.
- Duane, James E. (1973). **Individualized Instructional Program and Materials**. Englewood Cliffs, N. J. : Educational Technology Publication.
- Ellis, Mark.; & Johnson, Christine. (1994). **Teaching Business English**. Oxford : Oxford University Press.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill Book.
- Herzberg, F., Bernard M. & Barbara B. S. (1959). **The Motivation to Work**. New York: John Wiley and Sons.
- Grunewald, Robert N. (1975, March). Peer – reduced Packages for Professional Preparation. in Education Technology. 15(3): 39.
- Murphy, B.A. (1985). **Principle leadership for adult growth and development**. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Kim, J., Morris, J. D., & Swait, J. (2008). **Antecedents of True Brand Loyalty**. Journal of Advertising, 37(2),99-117.

- Knowles, Malcolm S. (1973). **The Adult Learner : A Neglected Species**. Houston, TX Gulf Publishing.
- Maslow, A. (1970). **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row.
- Nuray, Alagozlu. (2007). **Critical Thinking and Voice in EFL Writing**. Asian EFL Journal.
Retrieved 4 January 2009, from <http://www.asian-efl-journal.com>
- Skinner, B.F. (1972). **Beyond Freedom and Dignity**. New York : Alfred A. Knopf.
- Smith, A. James. (1973). **Creative Teaching of the Language Arts in Elementary School**.
Boston : Ally and Bacon, Inc.,
- Tavakoli, P., & Foster, P (2008). Native speakers and task performance: Comparing The Journal of Asia TEFL 113 effects on complexity, fluency, and lexical diversity. Language Learning.
- Thorndike, Edward Lee. (1975). **Connectionism Theory**. University of London.
- Wallerstein, Harvey. (1971). **A Dictionary of Psychology**. Maryland: Penguin Book Inc.
- Yang, Y. T. (2009). **The Impact of Brand Awareness on Consumer Purchase Intention: The Mediating Effect of Perceived Quality and Brand Loyalty**. The Journal of International Management Studies, 4(1), 135-144.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- โครงการผลิตสื่อการเรียนรู้การประกอบอาชีพการค้า
ชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
- หนังสือแจ้งสถานศึกษาเข้าร่วมจัดกิจกรรม

โครงการผลิตสื่อการเรียนรู้การประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

หลักการและเหตุผล

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษา ปี พ.ศ.2558-2562 ภายใต้วิสัยทัศน์ "คนไทยมีศักยภาพพร้อมอยู่ในประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ" ภายในหลักการที่ว่า "เสริมสร้างความเข้าใจ ใฝ่รู้ภาษา มุ่งพัฒนาความสัมพันธ์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี สานสามัคคีอาเซียน" เพื่อมุ่งสร้างคนไทยให้พร้อมด้วยความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และความชำนาญที่มีคุณภาพ และมาตรฐานผ่านกลไกและเครือข่ายที่เข้มแข็ง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ข้อ คือ 1. เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 2. ยกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสทางการศึกษา 3. ผลิตกำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับตลาดแรงงานอาเซียน 4. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5. พัฒนากลไกที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายและแลกเปลี่ยน 6. เสริมสร้างเครือข่ายระหว่างกันในกลุ่มภาค

จากนโยบายดังกล่าว สำนักงาน กศน. จึงได้กำหนดจุดเน้นการดำเนินงานของ ปี 2559 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสและยกระดับคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นการจัดการศึกษานอกระบบให้กับกลุ่มเป้าหมายทั่วไป และกลุ่มเป้าหมายพิเศษ อาทิ ประชาชนวัยแรงงาน ที่ไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กออกกลางคัน พื้นที่ชายขอบ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เร่ร่อน กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย ชายแดนใต้ แรงงานต่างด้าว ที่สอดคล้องกับ สภาพความต้องการ และความจำเป็นของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับการศึกษาและพัฒนาศักยภาพแรงงานในจังหวัดที่มีพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อสร้าง โอกาสและศักยภาพในการสร้างงานและการพัฒนาอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการและบริบทของพื้นที่พิเศษ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงนำนโยบายและจุดเน้นในการดำเนินงานของสำนักงาน กศน. และกระทรวงศึกษาธิการ มาจัดการศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมายให้สามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเรียนรู้ด้านภาษาที่สามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง ให้ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ ที่มีการค้าชายแดนชายแดนเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาคนไทยให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถด้านภาษาที่ใช้ในการประกอบอาชีพ และความเข้าใจทางวัฒนธรรมเจ้าของภาษา อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนไทยมีศักยภาพพร้อมที่จะเป็นพลเมืองอาเซียนที่สามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับเพื่อนบ้าน

อย่างสันติสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะทางภาษาในการสื่อสารภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียน และภาษาของชนชาติในอาเซียน เช่น ภาษาเวียดนาม ที่มีการทำมาค้าขายกันตลอด และตามสถิติการค้าในปี 2559 ภาวะการค้าผ่านแดนไทยกับเวียดนาม ในช่วง 8 เดือนแรก (ม.ค. - ส.ค.) มีมูลค่าการค้ารวม 33,032.27 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีมูลค่า 31,777.68 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.95 แบ่งเป็นการส่งออก มูลค่า 18,740.37 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.44 การนำเข้ามูลค่า 14,291.90 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 7.21 ไทยได้ดุลการค้า 4,448.47 ล้านบาท สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ผลไม้สดแช่เย็นแช่แข็ง และแห้ง ผลิตภัณฑ์เหล็ก และเหล็กกล้า เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ ผ้าผืน และผ้าเส้นค่านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องรับวิทยุ โทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ มอเตอร์ไฟฟ้า ชุดเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องรับ - ส่งสัญญาณ และอุปกรณ์ติดตั้งฯ วงจรพิมพ์ เป็นต้น (ที่มา รายงานสถิติการค้าชายแดน/การค้าผ่านแดน กรมการค้าระหว่างประเทศ) สถาบันกสน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้ดำเนินงาน โครงการผลิตสื่อชุดการเรียนรู้การสื่อสาร การประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้ภาษาไทย และคำศัพท์ ภาษาเวียดนาม ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และทักษะการสื่อสาร ไปประกอบอาชีพ มีความสามารถในการบริหารจัดการผลผลิตหรือสินค้าที่พัฒนาขึ้นให้สามารถจำหน่ายในตลาด ทั้งในประเทศ และต่างประเทศได้อันเป็นการสร้างฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ผลิตให้สามารถก้าวสู่ตลาด ASEAN ให้สามารถพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน และสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสู่กระบวนการผลิต และจำหน่าย เป็นสินค้าส่งออกของประเทศไทย ให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ในสินค้าทุกประเภทที่มีความจำเป็น ทั้งในด้านการดำรงชีวิต รวมทั้งอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนในกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียนของผู้เรียนในกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

3. เพื่อศึกษาการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพการค้าขายของผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ที่เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขายสินค้า (ภาษาเวียดนาม) โดยฝึกทักษะการใช้ศัพท์ จำนวน และประโยคพื้นฐาน เพื่อการค้าในชายแดนไทยกับเวียดนาม สำหรับการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดน เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ จำนวน 200 เล่ม

2. มีสื่อวีดิทัศน์ประกอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

3. ผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

เชิงคุณภาพ

1. ผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความรู้ มีทักษะการสื่อสารเพื่อการประกอบอาชีพการค้าได้

2. ผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพการค้าหลังเรียนด้วยเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

3. ผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

6. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
<p>1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan : P)</p> <p>- เขียนโครงการ</p> <p>- ขออนุมัติโครงการต่อผู้บริหาร</p> <p>- ประชุมบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน</p> <p>- กำหนดรายละเอียดของเนื้อหา</p> <p>- กำหนดวัตถุประสงค์</p> <p>- ดำเนินการผลิตสื่อ</p> <p>- จัดทำแบบทดสอบ</p> <p>- การทดลองใช้</p> <p>- ดำเนินการส่งหนังสือราชการถึงผู้บริหารศูนย์</p> <p>การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (สถานศึกษา)</p> <p>- สถานศึกษาเตรียมความพร้อมโดยกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบงานการศึกษาต่อเนื่อง กำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์การ</p>	<p>1. เพื่อวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>2. เพื่อสร้างความเข้าใจแก่คณะทำงาน</p> <p>2. เพื่อสำรวจความต้องการการเข้าร่วมโครงการของสถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทยกับเวียดนาม</p> <p>3. เพื่อพัฒนาเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งบุคลากรในสถานศึกษา</p>	<p>1. คณะทำงาน</p> <p>2. สถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทยกับเวียดนาม</p> <p>ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>	<p>1. ความรู้ความเข้าใจของคณะทำงาน</p> <p>2. สถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทยกับเวียดนาม</p> <p>ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>	<p>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>	<p>ระหว่างวันที่ 1-30 ตุลาคม 2559</p>	<p>5,000 บาท</p>

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
ดำเนินงาน กำหนด ระยะเวลาและ งบประมาณที่ใช้ใน การดำเนินงาน -เตรียมผู้เรียน						
2. ขั้นปฏิบัติตาม แผน (Do) -ดำเนินการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยจัดวิทยากรเข้า จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ จำนวน 36 ชั่วโมง จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการ เรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ชุดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการ ประกอบอาชีพ การค้าชายแดนสู่ ประชาคมอาเซียน	1.เพื่อพัฒนา ผู้เรียนด้วย กิจกรรม การศึกษา ต่อเนื่อง โดยใช้ ชุดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการ ประกอบอาชีพ การค้าชายแดนสู่ ประชาคม อาเซียน	1.ผู้เรียนใน สถานศึกษาใน พื้นที่ชายแดน ไทยกับ เวียดนาม ในภาค ตะวันออก- เฉียงเหนือ	1.ความรู้ความเข้าใจ ของคณะทำงาน 2.สถานศึกษาใน พื้นที่ชายแดนไทย กับเวียดนาม ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ	ระหว่างวันที่ 1-30 พฤศจิกายน 2559	11,000 บาท
3. ขั้นการตรวจสอบ (Check) โดยการ ติดตามผล ดังนี้ - การทดสอบ ก่อนและหลังเรียน - การติดตามผล การจัดกิจกรรม โดยการสัมภาษณ์	1.เพื่อติดตามผล การพัฒนาผู้เรียน ด้วยกิจกรรม การศึกษา ต่อเนื่อง โดยใช้ ชุดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการ	1.คณะทำงาน 2.สถานศึกษา ในพื้นที่ ชายแดนไทยกับ เวียดนาม ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	1.ติดตามผลการ พัฒนาผู้เรียนด้วย กิจกรรมการศึกษา ต่อเนื่อง โดยใช้ชุด การเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร การค้าชายแดนสู่ ประชาคมอาเซียน	ภาคตะวันออกเฉียง เหนือ	ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 6 ธันวาคม 2559	16,000 บาท

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
ผลการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน - แบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน	ประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน	3.ผู้เรียนในสถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ในสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกแห่ง			
4.งานปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) -วิเคราะห์ข้อมูล -สรุปผล -จัดทำข้อเสนอแนะการดำเนินงาน	1.เพื่อวิเคราะห์สรุปผลการพัฒนาด้วยกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน	1.คณะทำงาน 2.สถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.วิเคราะห์และสรุปผลการพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทยกับเวียดนาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกแห่ง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึง 14 ธันวาคม 2559	3,000 บาท

งบประมาณ จำนวน 35,000 บาท (สามหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

1. ผลิตสื่อเอกสาร จัดประชุม / ประสานงาน / วางแผน	15,000 บาท 5,000 บาท
2. ผลิตสื่อวีดิทัศน์ - ค่าวัสดุ	1,000 บาท

- ค่าเบี้ยเลี้ยง ประเภท ก 3 คน 240 บ./คน 2 วัน 2 ครั้ง	2,880 บาท
- ที่พัก ประเภท ก จำนวน 3 คน 800 บ./คน 1 คืน 2 ครั้ง	4,800 บาท
- ค่าน้ำมันรถยนต์ 2 ครั้ง	5,320 บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร	1,000 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น (สามหมื่นห้าพันบาทถ้วน)	35,000 บาท
หมายเหตุ ถัวจ่ายทุกรายการ	

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครือข่าย

1. สำนักงาน กศน. จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ศูนย์ กศน. อำเภอ กศน.ตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพฯ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. สำนักงานการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามที่

ร่วมวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 7 แห่ง ดังนี้

- 1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
- 2) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
- 3) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
- 4) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
- 5) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย
- 6) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอลือรินทร จังหวัดอุบลราชธานี
- 7) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

โครงการที่เกี่ยวข้อง

โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์อาชีพท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการมีรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน

ผลลัพธ์

1. ได้สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้ทั่วไปการค้าชายแดน การเลือกอาชีพในการ

ประกอบธุรกิจ การนำเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย โดยฝึกทักษะการใช้ศัพท์ สำนวน และประโยคพื้นฐาน เพื่อการค้าในชายแดนไทยกับเวียดนามสำหรับการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

2. ได้สื่อทัศนคติประกอบ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

3. ผู้เรียนบริเวณการค้าชายแดนไทยกับเวียดนาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. ดัชนีชี้วัดผลผลิต

1.1 ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน ที่สามารถเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับความรู้เกิดทักษะในอาชีพต่าง ๆ สอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.2 ผู้เรียนทุกพื้นที่บริเวณการค้าชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนสู่ประชาคมอาเซียนสามารถพัฒนาทักษะด้านภาษาเวียดนาม สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนและพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้มั่นคง

1.3 ผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ดัชนีชี้วัดผลลัพธ์

2.1 ผู้เรียนในพื้นที่การค้าชายแดนไทยกับเวียดนามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 80 สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพการค้าหลังเรียนด้วยเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

การติดตามและประเมินผลโครงการ

1. การทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน
2. การสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน
3. การนิเทศและติดตามผล

(นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว)

(นายทรงเดช โคตรสิน)

ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
ผู้เสนอโครงการ

รองผู้อำนวยการ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายวิเชียรโชติ โสอุบล)

ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้อนุมัติโครงการ

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐ (ร.ค.๗)๘

สำนักงานศูนย์

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ส่งสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอท่าลี่ จ.เลย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
  ๒. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน จำนวน ๓๐ ชุด
  ๓. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๔. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๕. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้การ
สื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง
การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนและผู้ประกอบการค้า เพื่อเน้น
ทักษะด้านภาษาการสื่อสารทางการค้าขายแดน โดยใช้คำศัพท์ภาษาเวียดนาม ในการประกอบอาชีพ และการ
สื่อสารทางการค้า สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนและประชาชนที่สนใจ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อท่านได้รับสื่อและดำเนินกิจกรรมดังกล่าวแล้ว กรุณาแจ้งให้ สถาบัน กศน.
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใน วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ ไสยกุล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐ / ๗๐ ๗๒๘

สำนักงานคุณวุฒิ

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ส่งสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองหนองคาย จ.หนองคาย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
  ๒. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน จำนวน ๓๐ ชุด
  ๓. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๔. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๕. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนและผู้ประกอบการค้า เพื่อเน้นทักษะด้านภาษาการสื่อสารทางการค้าขายแดนโดยใช้คำศัพท์ภาษาเวียดนาม ให้ผู้เรียนใช้ในการประกอบอาชีพและการสื่อสารทางการค้าได้ สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนและประชาชนที่สนใจ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อท่านได้รับสื่อดังกล่าวแล้วกรุณาแจ้งให้ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ ใสอุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

สำเนาฉบับ

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐ / กศ.๗๖

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๕๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ส่งสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองสุรินทร์ จ.สุรินทร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
  ๒. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน จำนวน ๓๐ ชุด
  ๓. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๔. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๕. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนและผู้ประกอบการค้า เพื่อเน้นทักษะด้านภาษาการสื่อสารทางการค้าขายแดนโดยใช้คำศัพท์ภาษาเวียดนาม ให้ผู้เรียนใช้ในการประกอบอาชีพและการสื่อสารทางการค้าได้ สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนและประชาชนที่สนใจ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อท่านได้รับสื่อดังกล่าวแล้วกรุณาแจ้งให้ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ ใสอุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

สำเนาฉบับ

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐/๗๐๗๘

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๕๐๐๐

พศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง ส่งสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
  ๒. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน จำนวน ๓๐ ชุด
  ๓. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๔. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๕. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนและผู้ประกอบการค้า เพื่อเน้นทักษะด้านภาษาการสื่อสารทางการค้าขายแดนโดยใช้ศัพท์ภาษาเวียดนาม ให้ผู้เรียนใช้ในการประกอบอาชีพและการสื่อสารทางการค้าได้ สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนและประชาชนที่สนใจ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อท่านได้รับสื่อดังกล่าวแล้วกรุณาแจ้งให้ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ ใสอุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

สำนักคุุณบัช

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐ / ๖ ๐๗/๕

พศศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง ส่งสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอสิรินธร จ.อุบลราชธานี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
  ๒. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน จำนวน ๓๐ ชุด
  ๓. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๔. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๕. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้การ
สื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง
การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนและผู้ประกอบการค้า เพื่อเน้น
ทักษะด้านภาษาการสื่อสารทางการค้าขายแดน โดยใช้คำศัพท์ภาษาเวียดนาม ในการประกอบอาชีพ และการ
สื่อสารทางการค้า สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนและประชาชนที่สนใจ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สอน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อท่านได้รับสื่อและดำเนินกิจกรรมดังกล่าวแล้ว กรุณาแจ้งให้ สถาบัน กศน.
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใน วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ ไสอุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐/๗ ๐๗๘

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคการศึกษา ตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง จัดส่งสื่อชุดการเรียนรู้ การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองนครพนม จ.นครพนม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
  ๒. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน จำนวน ๓๐ ชุด
  ๓. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๔. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๕. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้การ
สื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง
การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนและผู้ประกอบการค้า เพื่อเน้น
ทักษะด้านภาษาการสื่อสารทางการค้าขายแดน โดยใช้คำศัพท์ภาษาเวียดนาม ในการประกอบอาชีพ และการ
สื่อสารทางการค้า สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนและประชาชนที่สนใจ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อท่านได้รับสื่อดำเนินการดังกล่าวแล้ว กรุณาแจ้งให้ สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใน วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีเชียรชาติ โสสุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐/๑๐๗๒

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคการศึกษา ตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๕๐๐๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง จัดส่งสื่อชุดการเรียนรู้ การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองบึงกาฬ จ.บึงกาฬ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
  ๒. แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน จำนวน ๓๐ ชุด
  ๓. แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๔. แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๓๐ ชุด
  ๕. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน และได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้เรียนและผู้ประกอบการค้า เพื่อเน้นทักษะด้านภาษาการสื่อสารทางการค้าขายแดน โดยใช้คำศัพท์ภาษาเวียดนาม ในการประกอบอาชีพ และการสื่อสารทางการค้า สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาต่อเนื่อง ให้ผู้เรียนและประชาชนที่สนใจ

สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อดังกล่าว เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เมื่อท่านได้รับสื่อดำเนินกิจกรรมดังกล่าวแล้ว กรุณาแจ้งให้ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใน วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโรติ โสอุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

ภาคผนวก ข

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.ดร.รณฤทธิ์ ทามณี ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน คณะเทคโนโลยี
อุตสาหกรรมศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
จังหวัดอุบลราชธานี (สาขาวิทยาการจัดการ)
2. นายวรารุช พยัคฆพงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ (เชี่ยวชาญ) สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียง
จังหวัดระยอง (สาขาบริหารการศึกษา)
3. น.ส.ถนอมพรรณ ศรีวิณิชชากร ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาภาษาเวียดนามเพื่อธุรกิจการท่องเที่ย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุครธานี จังหวัดอุครธานี
(สาขาภาษาเวียดนาม)
4. นายเพียร แสงบุญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัด
มุกดาหาร (สาขาบริหารการศึกษา)
5. นางสาวฉันทลักษณ์ ศรีผา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ สถาบัน กศน. ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี
(สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา)

ส่วนนาคูณบดี

ที่ ศร. 0210.10/ 244

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ “ ศ.อ.ศ.อ.”
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

19 กันยายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผศ.ดร.รณฤทธิ์ ทามณี

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงาน โครงการผลิตสื่อพัฒนาสื่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดน (ภาษาเวียดนาม) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในการประกอบอาชีพของประชาชนและนักศึกษา กศน. ที่อาศัยบริเวณชายแดนไทย ทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาตาม อัธยาศัย จึงจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาและเครื่องมือก่อน จะนำไปใช้ในการเก็บ ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พิจารณาแล้วเห็นว่า ผศ.ดร.รณฤทธิ์ ทามณี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อ ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หวังเป็นอย่าง ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ ใสอุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐/๒๕๕๙

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายวราวุธ พยัคฆพงษ์

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตสื่อพัฒนาสื่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในการประกอบอาชีพของประชาชนและนักศึกษา กศน.ที่อาศัยบริเวณชายแดนไทย ทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จึงจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาและเครื่องมือก่อน จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ โสกุล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "ศ.อ.ศ.อ."
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

ที่ ศธ. 0210.10/ ๒๖๕

๑๔ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้ช่วยชาวนา

เรียน อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตสื่อพัฒนาสื่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในการประกอบอาชีพของประชาชนและนักศึกษา กศน.ที่อาศัยบริเวณชายแดนไทย ทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาคามอรรถาศัย จึงจำเป็นต้องให้ผู้ช่วยชาวนาตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาและเครื่องมือก่อน จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พิจารณาแล้วเห็นว่า อาจารย์ถนอมพรรณ ตรีวิเศษชากร เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านภาษาเวียดนาม เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งอาจารย์ ถนอมพรรณ ตรีวิเศษชากร เป็นผู้ช่วยชาวนา เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเชียรโชติ ใสอุบล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

สำนักงาน กศน.

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ “ ศ.อ.ศ.อ.”
อ. เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

ที่ ศธ. 0210.10/ 2. ๕๗

19 กันยายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้ช่วยชาวนา

เรียน นายเพชร แสงบุญ

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินงานโครงการผลิตสื่อพัฒนาสื่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนคู่ประชาคมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในการประกอบอาชีพของประชาชนและนักศึกษา กศน.ที่อาศัยบริเวณชายแดนไทย ทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จึงจำเป็นต้องให้ผู้ช่วยชาวนาตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาและเครื่องมือก่อน จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยชาวนา เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีเชียรชาติ โลอบอล)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ที่ / 2559

วันที่ 20 กันยายน 2559

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตามที่ ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้ดำเนินงาน โครงการผลิตสื่อพัฒนาสื่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าบริเวณชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน (ภาษาเวียดนาม) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในการประกอบอาชีพของประชาชนและนักศึกษา กศน. ที่อาศัยบริเวณชายแดนไทย ทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาดามอริยาศัย จึงจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาและเครื่องมือก่อน จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่า

1. นาง สุวิมล ทรงประโคน ด้านเนื้อหา
2. น.ส.ฉันทลักษณ์ ศรีมา ด้าน วัตถุประสงค์ประเมินผล

จึงใคร่ขออนุญาตแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายไพจิตร มูลเพชรแก้ว)

20 กันยายน 2559

(นายวิเชียรโชติ ไสยบุตร)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- แบบบันทึกการสัมภาษณ์
- แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนอ่านคำถามแล้วทำเครื่องหมายวงกลม ในคำตอบที่ถูกต้อง ผู้เรียนมีเวลา

การทำแบบทดสอบหลังเรียน ชุดนี้ 20 นาที

1. การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกันกับประเทศเพื่อนบ้าน เราเรียกว่าการค้าชนิดใด ก. การค้าปลีก ข. การค้าชายแดน ค. การค้าระหว่างเมือง ง. การค้าระหว่างประเทศ 2. การค้าชายแดนมีกี่ลักษณะ ก. 1 ลักษณะ ข. 2 ลักษณะ ค. 3 ลักษณะ ง. 4 ลักษณะ 3. ข้อใดเป็นส่งเสริมการลงทุนในประเทศ ก. การจัดตั้งศูนย์การค้า ข. การจัดตั้งองค์การค้า ค. การจัดตั้งศูนย์ราชการ ง. การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 4. ประเทศใดที่ไทยส่งสินค้าผ่านแดน ก. ประเทศ สปป.ลาว ข. ประเทศ เวียดนาม ค. ประเทศ มาเลเซีย ง. ประเทศ กัมพูชา 5. ข้อใดคือองค์ประกอบของปัจจัยภายนอก ก. สติปัญญา ข. ความสนใจ ค. ข้อมูลด้านอาชีพ ง. ความรับผิดชอบ	6. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยใดในการ ตัดสินใจ ก. ปัจจัยภายใน ข. ปัจจัยภายนอก ค. ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ง. ไม่มีข้อถูก 7. การธนาคาร คืองานธุรกิจประเภทใด ก. ธุรกิจการค้า ข. ธุรกิจการเงิน ค. ธุรกิจในครอบครัว ง. ธุรกิจอุตสาหกรรม 8. อาชีพการค้าแบ่งได้กี่ประเภท ก. 4 ประเภท ข. 3 ประเภท ค. 2 ประเภท ง. 1 ประเภท 9. การซื้อขายสินค้าผ่านโทรศัพท์ เราเรียกการซื้อขายว่า ก. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ข. พาณิชย์การค้า ค. พาณิชย์กรรม ง. พาณิชย์าวิ 10. E-Commerce มีกี่ประเภท ก. 4 ประเภท ข. 5 ประเภท ค. 6 ประเภท ง. 7 ประเภท

11. ประโยชน์ E – Commerce คือข้อใด
 ก. เพิ่มต้นทุนในการจัดซื้อ
 ข. การเพิ่มทรัพยากรมากขึ้น
 ค. เพิ่มต้นทุนในการจัดจำหน่าย
 ง. การเพิ่มโอกาสทางการตลาด
12. ข้อใดไม่ใช่กระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์
 ก. การชำระเงิน
 ข. การปล่อยเงินกู้
 ค. การสั่งซื้อสินค้า
 ง. การค้นหาข้อมูล
13. การหาสินค้าใหม่ ๆ ในการทำธุรกิจออนไลน์
 เพราะเหตุใด
 ก. ไม่มีเงินหมุนเวียน
 ข. คู่แข่งทางการค้า
 ค. ขายสินค้าได้ราคาสูง
 ง. ราคาต่ำและได้วัตถุดิบที่ดี
14. เพราะเหตุใดภาพถ่ายจึงมีความจำเป็นต่อ
 ส่วนประกอบของข้อมูลสินค้า
 ก. สั้นและกระชับ
 ข. สามารถแสดงราคาได้
 ค. สามารถแสดงน้ำหนักได้
 ง. สามารถแสดงรายละเอียดของสินค้า
15. การที่เราสามารถคิด วิเคราะห์สงสัยได้ หมายถึง
 ก. การรู้เท่าทันสื่อ
 ข. การที่เราหลงเชื่อเนื้อหาที่ได้ฟัง
 ค. การที่เราหลงเชื่อเนื้อหาที่ได้ยิน
 ง. การที่เราหลงเชื่อเนื้อหาที่ได้อ่าน
16. ความผิดข้อใดต้องมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี คือ
 ก. เข้าล่วงข้อมูลส่วนบุคคล
 ข. ส่งข้อมูลจนสร้างความรำคาญ
 ค. เข้าระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น
 ง. การแอบเข้าไปแก้ไขข้อมูลของผู้อื่น
17. ความผิดข้อใดบทลงโทษปรับไม่เกิน 1 แสน คือ
 ก. เข้าล่วงข้อมูลส่วนบุคคล
 ข. เข้าระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น
 ค. การแอบเข้าไปแก้ไขข้อมูลของผู้อื่น
 ง. การส่งข้อมูลให้ผู้อื่นจนทำให้ผู้รับรำคาญ
18. เทื่องหมาย เบียน เสย คือข้อใด (ภาษาเวียดนาม)
 ก. เขตเศรษฐกิจพิเศษ
 ข. เศรษฐกิจอาเซียน
 ค. การค้าชายแดน
 ง. การค้าผ่านแดน
19. ธุรกิจการค้า คือข้อใด
 ก. Industrial Business
 ข. Trading Business
 ค. Retail Business
 ง. Trading Sector
20. การขายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือข้อใด
 (ภาษาเวียดนาม)
 ก. เทื่องหมาย เบียน เสย
 ข. ป้าน ห่าง กวา หม่าง
 ค. เตื่อง จริก หวัง จัก
 ง. ตี้ญู เจ็ด คัก เปียด

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

1. ข	2. ข	3. ง	4. ข	5. ค	6. ก	7. ข	8. ค	9. ก	10. ข
11. ง	12. ข	13. ง	14. ง	15. ก	16. ง	17. ง	18. ค	19. ข	20. ข

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์ผู้เรียนในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการ
ประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ชื่อ ผู้ถูกสัมภาษณ์.....อาชีพ.....
กศน.ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
การสัมภาษณ์ครั้งที่.....วันที่.....ช่วงเวลา.....ใช้เวลา.....นาที

ประเด็น	บันทึกการสัมภาษณ์
1.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้า ขายแดน	
2.การเลือกอาชีพในการ ประกอบธุรกิจ	
3.การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ ประกอบอาชีพ	
4.การสร้างความตระหนักกับ การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	
5.การสื่อสารและการสนทนาใน การซื้อขายสินค้า	
6.การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพได้	

สรุปข้อค้นพบ / ประเด็นที่น่าสนใจ / ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

(.....)

แบบสอบถามความพึงพอใจ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดนี้ ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกชอบ / ไม่ชอบ ของท่านที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ..... ขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริงเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป คำตอบทุกข้อของท่านจะถือเป็นความลับ
2. แบบสอบถามความพึงพอใจมี 3 ด้าน ๆ ละ 5 ข้อรวม 15 ข้อ
3. วิธีตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อให้เข้าใจ และพิจารณาเลือกให้รอบคอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อความเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

หลักเกณฑ์ในการเลือกมีดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตัวอย่าง เช่น

ข้อ	รายการ	เกณฑ์แสดงความรู้สึก				
		5	4	3	2	1
	ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสวยงาม		✓			

จากการตอบตามตัวอย่างนี้ หมายความว่า โดยทั่วไป ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในระดับมาก

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด
ตัวอักษร ภาษา และรูปเล่ม

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร					
2	ความเหมาะสมของการเลือกใช้สีตัวอักษร					
3	ความถูกต้องของภาษาที่ใช้					
4	ความสะดวกในการเรียนรู้เนื้อหาจากชุดการเรียน					
5	ขนาดของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความพอเหมาะ					

เนื้อหาและกิจกรรมเรียนรู้

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2	เนื้อหาเรียงลำดับอ่านเข้าใจง่าย มีความครบถ้วน ทันสมัย					
3	กิจกรรมทุกขั้นตอนน่าสนใจ ชวนให้ติดตามไม่เบื่อหน่าย และช่วยในการจำเนื้อหา					
4	การได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองร่วมกันเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม					
5	การได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	การได้รับความรู้อย่างครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
2	การเกิดทักษะวิธีการคิดและเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง					
3	การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม					
4	การพัฒนาความก้าวหน้าในการเรียนของตนได้อย่างต่อเนื่อง					
5	การเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการสื่อสารเพื่อการประกอบอาชีพ					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

- แบบประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- แบบสอบถามความพึงพอใจ
- แบบสัมภาษณ์

ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบ
อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. จุดประสงค์								
1.1 จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมระบุชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.2 จุดประสงค์ของกิจกรรมระบุชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1.3 มีความเป็นไปได้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
2. เนื้อหาความรู้								
2.1 เนื้อหามีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.2 เนื้อหามีความต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.3 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2.4 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.5 เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
2.6 การใช้ภาษาเข้าใจง่ายไม่วกวน เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3. กิจกรรม								
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.2 เวลาที่กำหนดเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3.3 มีความยากเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.4 เรียงลำดับกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.5 ภาษาที่ใช้ชัดเจน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับการ ดำเนินชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.7 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
4. แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้								
4.1 แบบทดสอบสอดคล้อง กับกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.2 มีความยากเหมาะสม กับระดับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.3 ครอบคลุมเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.4 จำนวนข้อคำถามเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง
การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	0	0	+1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
2								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	0	0	0	+1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	0	0	+1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
5								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
7								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	0	+1	0	0	+1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
9								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	0	0	+1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
11								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	0	0	0	0	0	0	0.00	ใช้ไม่ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
13**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	0	0	0	0	+1	1	0.20	ใช้ไม่ได้
14								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	0	0	+1	0	+1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
16								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	0	0	+1	0	2	0.40	ใช้ไม่ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
18								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
19**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	0	0	0	0	+1	1	0.20	ใช้ไม่ได้
20**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	0	0	+1	0	2	0.40	ใช้ไม่ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
21								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	0	0	+1	0	2	0.40	ใช้ไม่ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	0	0	+1	0	0	1	0.20	ใช้ไม่ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
25**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	0	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	0	0	0	0	+1	1	0.20	ใช้ไม่ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	0	0	3	0.60	ใช้ได้
26								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
27**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	0	0	+1	0	0	1	0.20	ใช้ไม่ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
28								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	0	0	+1	0	2	0.40	ใช้ไม่ได้
30**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	0	0	+1	0	2	0.40	ใช้ไม่ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
31								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
37**								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40								
ด้านความชัดเจนของคำถาม	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านความเหมาะสมของตัวเลือก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

** หมายถึง ข้อนั้น ๆ ใช้ไม่ได้

ตาราง 11 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าความยาก (p)	แปลค่า	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลค่า
1	.52	ค่อนข้างง่าย ดี	.23	พอใช้
2	.65	ง่าย พอใช้ได้	.21	พอใช้
3	.56	ค่อนข้างง่าย ดี	.60	จำแนกได้ดีมาก
4	.55	ค่อนข้างง่าย ดี	.32	จำแนกได้ดี
5	.63	ง่ายพอใช้ได้	.31	จำแนกได้ดี
6	.56	ค่อนข้างง่าย ดี	.38	จำแนกได้ดี
7	.59	ค่อนข้างง่าย ดี	.58	จำแนกได้ดีมาก
8	.58	ค่อนข้างง่าย ดี	.41	จำแนกได้ดีมาก
9	.54	ค่อนข้างง่าย ดี	.34	จำแนกได้ดี
10	.55	ค่อนข้างง่าย ดี	.23	พอใช้
11	.42	ค่อนข้างยาก ดี	.42	จำแนกได้ดี
12	.65	ง่ายพอใช้ได้	.36	จำแนกได้ดี
13	.76	ง่ายพอใช้ได้	.14	ควรตัดทิ้ง
14	.56	ค่อนข้างง่าย ดี	.38	จำแนกได้ดี
15	.30	ยาก พอใช้ได้	.39	จำแนกได้ดี
16	.39	ยาก พอใช้ได้	.55	จำแนกได้ดีมาก
17	.33	ยากพอใช้ได้	.35	จำแนกได้ดี
18	.34	ยาก พอใช้ได้	.32	จำแนกได้ดี
19	.44	ค่อนข้างยาก ดี	.23	พอใช้
20	.21	ยาก พอใช้ได้	.46	จำแนกได้ดีมาก
21	.63	ง่าย พอใช้ได้	.31	จำแนกได้ดี
22	.46	ค่อนข้างยาก ดี	.48	จำแนกได้ดีมาก

คัดเลือกข้อสอบที่มี ค่าความยาก (P) มีค่า 0.30 – 0.76 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่า 0.20 ขึ้นไป

ความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 168 ; อ้างอิงจาก Kuder, Richardson) นี้

$$\text{สูตร KR-20} \quad r_{tt} = \frac{n}{(n-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทนค่า ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

n แทนค่า จำนวนข้อของเครื่องมือ

q แทนค่า สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ คือ $1 - P$

S_t^2 แทนค่า ความแปรปรวนของคะแนนสอบของเครื่องมือทั้งฉบับ

$$\text{แทนค่า} \quad r_{tt} = \frac{n}{(n-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

$$r_{tt} = \frac{20}{99} \left[1 - \frac{11.07}{62.95} \right]$$

$$r_{tt} = 1.052632(0.82)$$

$$r_{tt} = .86$$

ดังนั้นความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ตัวอักษร ภาษา และรูปเล่ม								
1. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ความเหมาะสมของการเลือกใช้สี ตัวอักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ความสะดวกในการเรียนรู้เนื้อหาจาก ชุดการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5. ขนาดของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความ พอเหมาะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
เนื้อหาและกิจกรรมเรียนรู้								
6. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. เนื้อหาเรียงลำดับอ่านเข้าใจง่าย มีความ ครบถ้วน ทันสมัย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
8. กิจกรรมทุกขั้นตอนน่าสนใจ ชวนให้ ติดตาม ไม่เบื่อหน่าย และช่วยในการจำ เนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9. การได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10. การได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้								
11. การได้รับความรู้อย่างครบถ้วนตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
12. การเกิดทักษะวิธีการคิดและเชื่อมโยง เนื้อหากับชีวิตจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13. การมีความรับผิดชอบต่อตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14. การพัฒนาความก้าวหน้าในการเรียน ของตนได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15. การเห็นความสำคัญของการสื่อสาร การประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นความพึงพอใจกับข้อคำถามในแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

จุดประสงค์	ข้อคำถาม	ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5				
ตัวอักษร ภาษา และรูปเล่ม										
	1. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	2. ความเหมาะสมของการเลือกใช้สีตัวอักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	3. ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	4. ความสะดวกในการเรียนรู้เนื้อหาจากชุดการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้	
	5. ขนาดของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
เนื้อหาและ กิจกรรมเรียนรู้										
	6. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	7. เนื้อหาเรียงลำดับอ่านเข้าใจง่าย มีความครบถ้วน ทันสมัย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้	
	8. กิจกรรมทุกขั้นตอนน่าสนใจชวนให้ติดตาม ไม่เบื่อหน่าย และช่วยในการจำเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	9. การได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	10. การได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	

ตาราง 13 (ต่อ)

จุดประสงค์	ข้อความ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปล ผล	ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		1	2	3	4	5				
ประโยชน์ที่ได้ จากการเรียนรู้										
	11. การได้รับความรู้อย่าง ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การ เรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้	
	12. การเกิดทักษะวิธีการคิดและ เชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	13. การมีความรับผิดชอบต่อ ตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	14. การพัฒนาความก้าวหน้าใน การเรียนของตนได้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	15. การเห็นความสำคัญของ การสื่อสารการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้	

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

รายการประเมิน	ผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ท่านที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการค้าชายแดน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพธุรกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสนทนาในการซื้อขาย (คำศัพท์ภาษาเวียดนาม)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

N แทน จำนวนของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนในแต่ละข้อ

S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามฉบับนั้น

แทนค่า

$$\alpha = \frac{15}{15-1} \left[1 - \frac{18.74}{86.55} \right]$$

$$\alpha = 1.0714285 \times (1-0.22)$$

$$\alpha = 1.0714285 \times 0.78$$

$$\alpha = 0.84$$

ภาคผนวก จ
ผลการสัมภาษณ์การสะท้อนผล

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์ผู้เรียนในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบ

อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ไฉ่หว ใจดี อาชีพ วินเทก
 กศน.ตำบล ไฉ่หว อำเภอ ไฉ่หว จังหวัด กาญจนบุรี
 การสัมภาษณ์ครั้งที่ 1 วันที่ 11 พ.ค. ๖๕ ช่วงเวลา ๐๙.๐๐ ใช้เวลา 3 นาที

ประเด็น	บันทึกการสัมภาษณ์
๑. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าขายแดน	
๒. การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ	
๓. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ	
๔. การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	
๕. การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย	
๖. การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้	

สรุปข้อค้นพบ/ประเด็นที่น่าสนใจ/ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม

ข้อค้นพบ : ไฉ่หว เป็นวินเทกรอรถเข็นขายผลไม้ในตลาด
ไฉ่หว เป็นวินเทกรอรถเข็นขายผลไม้ในตลาด
ไฉ่หว เป็นวินเทกรอรถเข็นขายผลไม้ในตลาด

ลงชื่อ... ไฉ่หว ใจดี ผู้สัมภาษณ์

(ไฉ่หว)

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์ผู้เรียนในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบ

อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ นาง อรุณ อธิษฐ์ อาชีพ แม่ค้า
 กศน.ตำบล บ้านป่า อำเภอ เมือง จังหวัด สุพรรณบุรี
 การสัมภาษณ์ครั้งที่ 1 วันที่ 11 พ.ค. 59 ช่วงเวลา 10-00 ใช้เวลา 2 นาที

ประเด็น	บันทึกการสัมภาษณ์
๑.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าขายแดน	
๒.การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ	
๓.การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ	
๔.การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	
๕.การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย	
๖.การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้	

สรุปข้อค้นพบ/ประเด็นที่น่าสนใจ/ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม

จุดเด่นของชุดการเรียนรู้คือ 1500 บทเรียนที่จัดทำขึ้น การค้าขายแดน มีประโยชน์มาก สามารถนำไปพูด และ ติดต่อค้าขายได้กับ 0.2000

ลงชื่อ นาง อรุณ อธิษฐ์ ผู้สัมภาษณ์
(อรุณ อธิษฐ์)

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ใช้สัมภาษณ์ผู้เรียนในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ น.ส. รุจิรา กิจ. ใจดี อาชีพ ค้าปลีก
กคน. ตำบล ทุ่งเมือ อำเภอ โป่ง จังหวัด มุกดาหาร
การสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 วันที่ 18 พย 59 ช่วงเวลา 09.00 ใช้เวลา 3 นาที

ประเด็น	บันทึกการสัมภาษณ์
๑.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าขายแดน	
๒.การเลือกอาชีพในการประกอบธุรกิจ	
๓.การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ	
๔.การสร้างความตระหนักกับการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์	
๕.การสื่อสารและการสนทนาในการซื้อขาย	
๖.การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้	

สรุปข้อค้นพบ/ประเด็นที่น่าสนใจ/ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม

สรุปข้อค้นพบที่น่าสนใจ/ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม
สรุปข้อค้นพบที่น่าสนใจ/ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม
สรุปข้อค้นพบที่น่าสนใจ/ประเด็นที่ต้องการคำตอบเพิ่มเติม

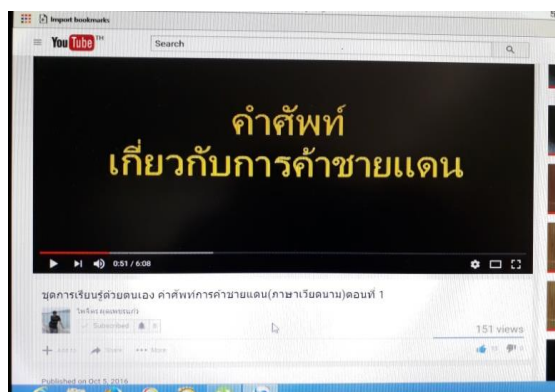
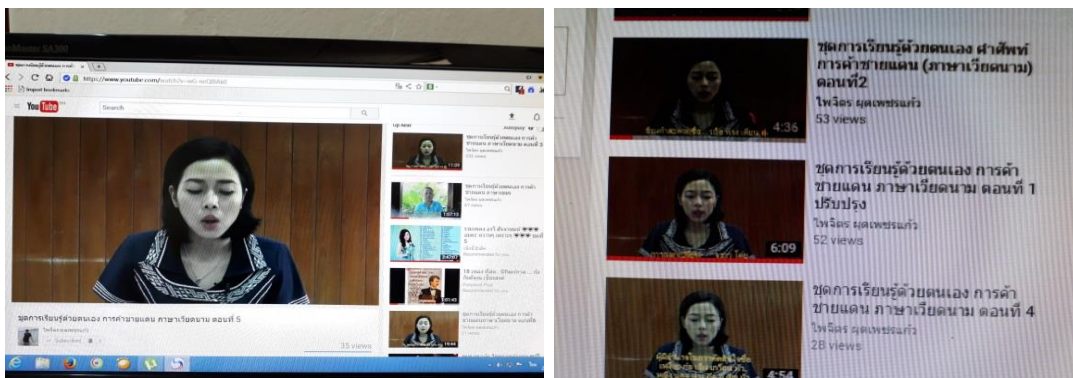
ลงชื่อ... ผู้สัมภาษณ์
(น.ส. รุจิรา กิจ. ใจดี)

ภาคผนวก ฉ

การเผยแพร่ผลงาน

- เผยแพร่ทางเว็บไซต์
- เผยแพร่ผ่านทางหนังสือราชการ
- ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

เผยแพร่ youtube.com/results? search query=ไพจิตร ผุดเพชรแก้ว

๑๕ กันยายน ๒๕๕๘
หน้า 1128
หน้า 164

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๕๘/ ๑ ๑๗๕๒

สำนักงาน กศน.จังหวัดมุกดาหาร
ถ.พิทักษ์พนมเขต อ.เมือง จ.มุกดาหาร
๕๙๐๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง สื่อการเรียนรู้ เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
เรียน ผู้อำนวยการสถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อ้างถึง หนังสือสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๐/ว๐๗๘ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึงสถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดผลิตสื่อตามโครงการผลิตสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน สำหรับนักศึกษา ประชาชน และผู้ประกอบอาชีพการค้า ให้มีทักษะด้านการค้า ในพื้นที่ชายแดน และเผยแพร่แก่ผู้สนใจต่อไป นั้น

สำนักงาน กศน.จังหวัดมุกดาหาร ได้รับสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๑ ชุด เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจะนำไปเผยแพร่สำหรับนักศึกษา ประชาชนและผู้สนใจตามวัตถุประสงค์ต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรติ วิภักดิ์)

ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.จังหวัดมุกดาหาร

ทศน/ฉอวสินทนุญ

(นายวิเศษโชติ โสภณ)

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มอำนวยการ
โทรศัพท์ ๐-๔๒๖๑-๑๕๕๑
โทรสาร ๐-๔๒๖๑-๒๒๙๓

- ส่วนอำนวยการ
- ส่วนจัดและส่งเสริมการศึกษา
- ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ส่วนวิจัยและพัฒนา
- อื่นๆ

๑๕ พ.ย. ๒๕๕๘

บันทึกข้อความ

2

ส่วนราชการ สถาบันกศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ 1589 วันที่ 7 เดือน เม พ.ศ. ๕9

เรื่อง ขออนุมัติ เดินทางไปราชการ ยืมเงินเพื่อทตรงจ่ายในการเดินทางไปราชการ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันกศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วน อำนวยการ จัดและส่งเสริมการศึกษา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา วิจัยและพัฒนา

ขออนุมัติให้บุคคลดังนี้

ศ.ไพฑูริย์ อุดมพรทาว์ ศ.บริรักษ์ หงษ์ป้อโตนะ
ศ.อริวัฒน์ งามสง่า

ไปราชการเพื่อ ศึกษาดูงานที่โรงเรียนในภาคจัดกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น
(7 วันเป็น 6 15 วัน)

ระหว่างวันที่ 10 เดือน เม พ.ศ. ๕9 ถึงวันที่ 11 เดือน เม พ.ศ. ๕9

ณ.อ. หนอง...

ในการนี้จึงขอยืมเงิน รายได้ งบประมาณ โครงการ.....

เพื่อทตรงจ่ายในการเดินทางไปราชการ จำนวน .....บาท ดังประมาณการที่แนบ

ซึ่งในการเดินทางไปราชการครั้งนี้เดินทางโดย รถยนต์ประจำทาง รถไฟ เครื่องบิน

รถยนต์ของทางราชการ หมายเลขทะเบียน ..... โดยให้.....

เป็นพนักงานขับรถยนต์ รถยนต์ส่วนตัว หมายเลขทะเบียน ๓๕ ๕๖๗ รถยนต์เช่าเหมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

อนุมัติให้เดินทางไปราชการ

อนุมัติเงินยืมเพื่อทตรงจ่ายในราชการ

แผนงาน งาน 1589

เรียน ผอ.สถาบันกศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โปรดพิจารณา

จำนวน.....บาท

ก.ง...../.....

(ลงชื่อ) ศ.ไพฑูริย์ อุดมพรทาว์

ศ.ไพฑูริย์ อุดมพรทาว์

๒ เม ๕๙

อนุมัติ

ศ.ไพฑูริย์ อุดมพรทาว์

(นายทรงเดช อุดมพรทาว์)

ผู้อำนวยการแทน

ฉบับ

ที่ ศธ. ๐๒๑๐.๑๐/๒๕

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ " ศ.อ.ศ.อ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ๓๕๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ส่งสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๓๐ ชุด
๒. แบบตอบรับ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ผลิตสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามโครงการผลิตสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน สำหรับประชาชนและผู้ประกอบอาชีพการค้า ให้มีทักษะด้านการค้า และเรียนรู้คำศัพท์การค้าภาษาเวียดนาม ในพื้นที่ชายแดนนั้น เพื่อให้การดำเนินงานการใช้สื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงใคร่ขออนุญาตติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน วันที่ ๑๑ - ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และ ๑๙ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทรงเดช ไตรสิน)

รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร ๐๔๕ - ๓๑๑๕๑๑

โทรสาร ๐๔๕ - ๓๑๓๔๗๙

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันกศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่ 1569 วันที่ 7 เดือน เม พ.ศ. 69

เรื่อง ขออนุมัติ เดินทางไปราชการ ยืมเงินเพื่อทรองจ่ายในการเดินทางไปราชการ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันกศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วน อำนวยการ จัดและส่งเสริมการศึกษา เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา วิจัยและพัฒนา
ขออนุมัติให้บุคคลดังนี้

นายพรหม อุดมพรหม นายวิมล นรปงโกศล
นายวิมล นรปงโกศล

ไปราชการเพื่อ ศึกษาดูงานที่โรงเรียนประถมศึกษาในเขตจังหวัดขอนแก่น
(โรงเรียนบ้านโนน)

ระหว่างวันที่ 10 เดือน เม พ.ศ. 69 ถึงวันที่ 11 เดือน เม พ.ศ. 69
ณ. น.ขอนแก่น

ในการนี้จึงขอยืมเงิน รายได้ งบประมาณ โครงการ.....

เพื่อทรองจ่ายในการเดินทางไปราชการ จำนวน .....บาท ดังประมาณการที่แนบ

ซึ่งในการเดินทางไปราชการครั้งนี้เดินทางโดย รถยนต์ประจำทาง รถไฟ เครื่องบิน

รถยนต์ของทางราชการ หมายเลขทะเบียน ..... โดยให้.....

เป็นพนักงานขับรถ รถยนต์ส่วนตัว หมายเลขทะเบียน เส 4288 รถยนต์เช่าเหมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

- ขออนุมัติให้เดินทางไปราชการ
- ขออนุมัติเงินยืมเพื่อทรองจ่ายในราชการ

นายพรหม อุดมพรหม
เรียน ผอ.สถาบันกศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(ลงชื่อ) นายพรหม อุดมพรหม

โปรดพิจารณาจบ.....

นายพรหม อุดมพรหม
2 เม 69

จำนวน.....บาท

อนุมัติ
วิมล

กง...../.....

(นายพรหม อุดมพรหม)
ผู้อำนวยการแทน

ที่ศธ. 0210.10/ ก. 010

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ส่งแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่
ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ *กมลศักดิ์เมืองนอกนครอุบลราชธานี*

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แผนจัดการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบ
อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ สำหรับ
หลักสูตรระยะสั้นต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศธ. 0210.10/ ๑.๑1๐

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ส่งแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่
ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ ๑๑๔.๑๑๑๐๗๖๑.๑.๑๑๒.

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แผนจัดการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบ
อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้ สำหรับ
หลักสูตรระยะสั้นต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ผู้อำนวยการ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศธ. 0210.10/0.010

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ส่งแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่
ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ *ผอ. อ. อาภาวดี ธีระ อ. อุบลราชธานี*

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบ
อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ สำหรับ
หลักสูตรระยะสั้นต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ผู้อำนวยการ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศบ. 0210.10/ ๑.๐1๐

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

4 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ส่งแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่
ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ *คุณ อ.วิไลลักษณ์ น.น.น.น.น.*

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แผนจัดการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อแผนจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการประกอบ
อาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ สำหรับ
หลักสูตรระยะสั้นต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ผู้อำนวยการ

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศธ. 0210.10/อ.019

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

19 ธันวาคม 2559

เรื่อง ส่งรายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแก่
ประชาชนอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ *อลง อิศอรัตน์* ผู้อำนวยการ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแก่ประชาชนอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งรายงานผลการพัฒนา ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการ
ประกอบอาชีพการค้าขายแก่ประชาชนอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นสื่อการเรียนการ
สอน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศท. 0210.10/ 3.019

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

19 ธันวาคม 2559

เรื่อง ส่งรายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่
ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอเมืองอุบลราชธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อรายงานผลการพัฒนา ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการ
ประกอบอาชีพการค้าขายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นสื่อการเรียนการ
สอน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศธ. 0210.10/อ.๐๑๑

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ย่านทองเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

19 ธันวาคม 2559

เรื่อง ส่งรายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายแดนผู้
ประชาคมอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ สอ.ท.อุบลราชธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายแดนผู้ประชาคมอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งรายงานผลการพัฒนา ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการ
ประกอบอาชีพการค้าขายแดนผู้ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นสื่อการเรียนการ
สอน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ผู้อำนวยการ สอ.ท.อุบลราชธานี

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ที่ ศธ. 0210.10/อ.019

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

19 ธันวาคม 2559

เรื่อง ส่งรายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าขายคนสู่
ประชาชนอาเซียน

เรียน ผู้อำนวยการ *นพ. อ. เก่ง* *อ. เสง*

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายงานผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 1 ชุด
2. แบบตอบรับ จำนวน 1 ชุด

ด้วย สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำสื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสาร
การประกอบอาชีพการค้าขายคนสู่ประชาชนอาเซียน สำหรับหลักสูตรระยะสั้น สถาบัน กศน.ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดส่งสื่อรายงานผลการพัฒนา ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การสื่อสารการ
ประกอบอาชีพการค้าขายคนสู่ประชาชนอาเซียน จำนวน 1 ชุด เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นสื่อการเรียนการ
สอน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อไป เมื่อได้รับสื่อดังกล่าวแล้วได้โปรดตอบรับกลับด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โทร 045 - 311511

โทรสาร 045 - 313479

ภาคผนวก ช

ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

สำรวจความต้องการของผู้เรียนในพื้นที่ชายแดน
จังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ และจังหวัดมุกดาหาร

จัดประชุมเตรียมการดำเนินงานร่วมกับผู้บริหารและบุคลากร สถาบัน กศน.ภาคฯ
และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

กิจกรรมการดำเนินการผลิตสื่อเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาต่อเนื่อง ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
เรื่อง การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน
กศน.อ.เมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

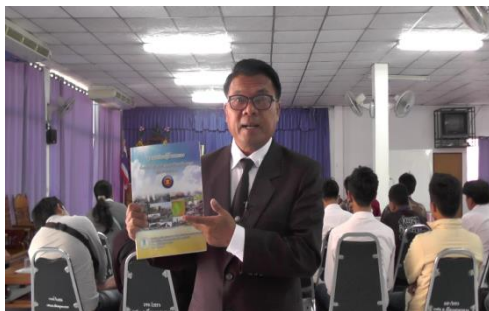

นิเทศติดตามผลการใช้สื่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
การสื่อสารการประกอบอาชีพการค้าชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน

ดำเนินการผลิตสื่อ เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน
ภาพกิจกรรมการสะท้อนผลสัมฤทธิ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู วิทยากร
ผู้ประกอบการ และผู้เรียน

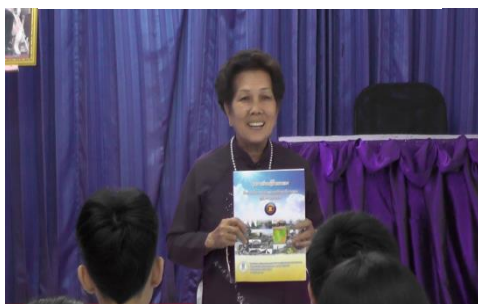
นายเพ็ชร แสงบุญ
ผอ. กศน. อ.เมือง จ. Mukdahan

นายเตี้ย ทีดี ขำราชการ กศน.
อ.เมือง จ. Mukdahan

อ.อนอมพรรณ ตริวณิชชากร
อาจารย์ภาควิชาภาษาเวียดนามเพื่อธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จ.อุดรธานี

นางเหลียว เลติ
วิทยากรภาษาเวียดนาม
กศน. อ.เมือง จ. Mukdahan

นายสิทธิชัย ชีรเนตร นักธุรกิจ

นายพิชิตวัฒน์ แซ่โล่ นักศึกษา กศน. อ.เมือง จ.สุรินทร์

จัดอบรมและเป็นวิทยากรด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน
แก่บุคลากร กศน. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กศน.จังหวัดมุกดาหาร

กศน.จังหวัดนครพนม

กศน.จังหวัดหนองคาย

ประวัติย่อผู้รายงาน

ประวัติย่อผู้รายงาน

ชื่อ สกุล	นายไพจิตร ผุดเพชรแก้ว
วันเดือนปีเกิด	17 พฤษภาคม 2505
สถานที่เกิด	อำเภอสวี จังหวัดชุมพร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ (หัวหน้าส่วนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุญยสมบัติ อ.สวี จ. ชุมพร
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. บัญชี) โรงเรียนช่างกลพาณิชย์การ ไทยบัญชี อ. เมือง จ. นครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.บัญชี) โรงเรียนพาณิชย์การ อุบลราชธานี จ. อุบลราชธานี
พ.ศ. 2531	ปริญญาตรี (คบ.) สาขาบริหาร โรงเรียน วิทยาลัยครูอุบลราชธานี จ. อุบลราชธานี
พ.ศ. 2550	ปริญญาโท (กศ.ม.) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จ. มหาสารคาม
รางวัลและการเชิดชูเกียรติ	
พ.ศ. 2556	รางวัลคนดีศักดิ์ศรีแห่ง สป.
พ.ศ. 2556	เครื่องหมายเชิดชูเกียรติ หนึ่งแสนครูดี
พ.ศ. 2557	รางวัลข้าราชการครูดีเด่น ด้านเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
พ.ศ. 2558	รางวัลข้าราชการครูดีเด่น ระดับประเทศ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย